

**ΠΜΣ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ
ΕΘΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΤΑ ΔΔΠ:
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

Χριστοπούλου Ι. Παρασκευή

Επιβλέπων: Επίκουρος Καθηγητής Ιατρίδης Εμμ. Γεώργιος

ΒΟΛΟΣ 2011

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 9609/1
Ημερ. Εισ.: 06-07-2011
Δωρεά: Συγγραφέα
Ταξιθετικός Κωδικός: Δ
657
ΧΡΙ

Υπεύθυνη δήλωση

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στη διπλωματική εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών στην Εφαρμοσμένη Οικονομική του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Χριστοπούλου Παρασκευή.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Χριστοπούλου Παρασκευή', written in a cursive style.

Στην οικογένειά μου

Ευχαριστίες

Πρωτίστως θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή μου Επίκουρο Καθηγητή Γεώργιο Ιατρίδη για τις παρατηρήσεις του και την καθοδήγησή του κατά την διάρκεια συγγραφής της διπλωματικής μου εργασίας. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του τμήματος για τις γνώσεις που μας προσέφεραν. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου και τους φίλους μου για την συμπαράστασή τους.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	11
1.1 Εισαγωγή.....	11-12
1.2 Τα κίνητρα της μελέτης.....	12-13
1.3 Ο σκοπός της μελέτης.....	13-14
1.4 Οργάνωση της μελέτης.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	15
2.1. Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Λογιστική Πληροφόρηση.....	15-17
2.2. Χαρακτηριστικά των ΔΛΠ.....	18
2.3 Δυσχέρειες στην εφαρμογή των ΔΛΠ.....	18-25
2.4 Φάσεις προετοιμασίας για την εφαρμογή των ΔΛΠ.....	25-26
2.5. Χρησιμότητα των ΔΛΠ.....	26-27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	28
3.1 Ο ρόλος της χρηματοοικονομικής δομής.....	28-29
3.2 Ο ρόλος των νομικών συστημάτων.....	29-32
3.3 Υποχρεωτική και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ.....	32-36
3.4 Μετάβαση από τα εθνικά λογιστικά πρότυπα στα ΔΛΠ σε ευρωπαϊκές χώρες.....	37-43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	44
4.1 Κύρια όργανα κατάρτισης διεθνών λογιστικών προτύπων.....	44
4.2 Εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ευρώπη.....	44-46
4.2.1. Ισπανία.....	46-48
4.2.2. Ιταλία.....	48-49
4.2.3 Ελβετία.....	49-50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	51
5.1 Ο δείκτης σύγκρισης του Gray.....	51-57
5.2 Εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ.....	57-59

5.3 Χειραγώγηση κερδών και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ.....	59-62
5.4 Συντηρητικότητα και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ.....	62-64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	65
6.1 Δεδομένα και εμπειρική ανάλυση.....	65
6.2 Μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων.....	65-66
6.3 Υποδείγματα με εξαρτημένες μεταβλητές ψευδομεταβλητές.....	66
6.3.1 Υπόδειγμα λογιστικής παλινδρόμησης (logit).....	66-68
6.4 Διαγνωστικοί έλεγχοι ετεροσκεδαστικότητας και σφάλματος εξειδίκευσης.....	68-70
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....	71
7.1 Ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών και σχολιασμός των περιγραφικών χαρακτηριστικών των δεικτών	71-75
7.2 Εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ (εμπειρική ανάλυση).....	76-78
7.3 Χειραγώγηση κερδών και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ (εμπειρική ανάλυση).....	78-82
7.4 Συντηρητικότητα και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ (εμπειρική ανάλυση).....	82-83
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	84
8.1 Συμπεράσματα.....	84-86
8.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	86
Βιβλιογραφία ξένη.....	87-92
Βιβλιογραφία ελληνική.....	93
Παράρτημα.....	94

Πίνακες

Πίνακας 3.3: Βιβλιογραφική επισκόπηση της υιοθέτησης των ΔΛΠ

Πίνακας 3.4: Βιβλιογραφική επισκόπηση της υιοθέτησης των ΔΛΠ

Πίνακας 5.1 : Δείκτες συγκρισιμότητας και οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις

Πίνακας 5.2 : Δείκτες συγκρισιμότητας και οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις

Πίνακας 5.3 : Δείκτες συγκρισιμότητας και οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις

Πίνακας 7.1: Περιγραφικά χαρακτηριστικά των δεικτών

Πίνακας 7.2 Αποτελέσματα λογιστικής παλινδρόμησης

Πίνακας 7.3.1 Αποτελέσματα απλής γραμμικής παλινδρόμησης

Πίνακας 7.3.2 Αποτελέσματα λογιστικής παλινδρόμησης

Πίνακας 7.4.1. Αποτελέσματα απλής παλινδρόμησης

Πίνακας 7.4.2. Αποτελέσματα απλής γραμμικής παλινδρόμησης

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει σαν στόχο να εξετάσει τις επιπτώσεις της μετάβασης από τα εθνικά λογιστικά πρότυπα στα ΔΛΠ. Η μελέτη επικεντρώνεται σε τρεις χώρες την Ιταλία, την Ισπανία και την Ελβετία. Οι δύο πρώτες χώρες χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ ενώ η Ελβετία, που δεν ανήκει στην ΕΕ χρησιμοποιεί εθελοντικά τα ΔΛΠ. Αρχικά χρησιμοποιείται ο δείκτης σύγκρισης του Gray (Gray, 1980, Weetman et al. 1998) προκειμένου να εντοπιστούν οι διαφορές που προκύπτουν στους χρηματοοικονομικούς δείκτες. Στη συνέχεια χρησιμοποιείται η μέθοδος λογιστικής παλινδρόμησης από την οποία παρατηρείται ότι οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να είναι περισσότερο οικονομικά εύρωστες από τις υπόλοιπες εταιρίες. Επίσης εξετάζεται η χειραγώγηση των κερδών των επιχειρήσεων και κατά πόσο είναι επιρρεπείς στα κέρδη διαχείρισης. Παρατηρείται ότι οι εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ εμφανίζουν χαμηλότερα κέρδη διαχείρισης από τις εταιρίες που τα εφαρμόζουν υποχρεωτικά. Τέλος, παρατηρείται αρνητική σχέση μεταξύ της συντηρητικότητας με και χωρίς όρους.

Λέξεις κλειδιά: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Κέρδη διαχείρισης, συντηρητικότητα

Κωδικοί Jel: M41

Abstract

This research aims to examine the effect from the transition to IFRS. The study concentrates to three countries Italy, Spain and Switzerland. First two countries adopt mandatorily IFRS, while Switzerland, as a non- EE country, adopt voluntarily IFRS. Firstly, we use Gray's comparability index in order to find differences in financial ratios of the transition to IFRS. Also, we use the method of logistic regression and we can observe that firms that voluntarily adopt IFRS tend to be more economically robust from the other countries. Moreover, we find that firms that apply voluntarily IFRS tend to have less earnings management. Finally, we show that there is a negative relation between conditional and unconditional conservatism

Key words: IFRS, earnings management, conservatism

Jel Code: M41

Κεφάλαιο 1

1.1 Εισαγωγή

Στις μέρες μας, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη εφαρμογής Λογιστικών προτύπων, στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Ο λόγος είναι ότι με το άνοιγμα των κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών, οι δυνατότητες δανεισμού των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας έχουν διεθνοποιηθεί.

Οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης των επιχειρήσεων, ως εκ τούτου, γίνονται αντικείμενο εξέτασης σε διαφορετικές χώρες όπου ισχύουν διαφορετικοί κανόνες, με βάση τους οποίους γίνεται η μέτρηση της περιουσίας και του οικονομικού αποτελέσματος της δραστηριότητάς τους,

Στο νέο αυτό οικονομικό γίνεσθαι, οικονομικές καταστάσεις των εταιριών, απαιτείται να συντάσσονται βάσει ενός ενιαίου λογιστικού πλαισίου (conceptual framework), το οποίο θα στηρίζεται σε συγκεκριμένες λογιστικές αρχές και θα αποτυπώνει την οικονομική πραγματικότητα κάθε οικονομικής οντότητας. Η υιοθέτηση αυτού του νέου λογιστικού πλαισίου προσδοκάται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη δυνατή αξιολόγηση των οικονομικών καταστάσεων τόσο από πλευράς μετόχων και οικονομικών αναλυτών όσο και από πλευράς όλων των δυνητικών γενικότερα χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, οι οποίοι θα μπορούν να βασιστούν στις οικονομικές καταστάσεις ως βασικό και αξιόπιστο μέσο πληροφόρησης, προκειμένου να λάβουν την πιο ικανοποιητική επενδυτική απόφαση.

Μέσα από την εφαρμογή ενιαίων Λογιστικών Προτύπων εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα μεταξύ των λογιστικών καταστάσεων που συντάσσονται από διάφορες επιχειρήσεις. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω του περιορισμού του εύρους και της ποικιλίας των διαφορών που εντοπίζονται σε εναλλακτικές λογιστικές πρακτικές, σχετικά με το θέμα της ποσοτικοποίησης.

Η χρησιμοποίηση ενιαίων λογιστικών προτύπων αναφορικά με τις δημοσιευμένες πληροφορίες διευκολύνει την παρουσίαση της φιλοσοφίας που ακολουθείται στην προετοιμασία των λογαριασμών. Μέσω της χρήσης των λογιστικών προτύπων, επίσης οι λογιστικές καταστάσεις αποκτούν μεγαλύτερη συνοχή, αφού η σύνταξή τους στηρίζεται σε ένα σύνολο προτύπων και διαδικασιών μεταξύ των οποίων υπάρχει μια λογική συνέχεια και συνέπεια και ως εκ τούτου αποφεύγονται αντιφάσεις και αντιθέσεις.

Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα είναι το κύριο και πλέον αποδοτικό μέσο έκφρασης της λογιστικής επιστήμης και αποτελούν μια κωδικοποιημένη μορφή λογιστικών πολιτικών και

κανόνων που θα πρέπει να εφαρμόζονται για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Παρουσιάζουν, επίσης, τον τρόπο σύμφωνα με τον οποίο πρέπει να απεικονίζονται συγκεκριμένες οικονομικές συναλλαγές και γεγονότα, έτσι ώστε η συμμόρφωση με αυτούς τους κανόνες να θεωρείται αναγκαία για την εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Η καθιέρωση των Διεθνών Λογιστικών αποσκοπεί στη δημιουργία προϋποθέσεων για μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αγορά κεφαλαίων, μέσω της αύξησης της δυνατότητας σύγκρισης των καταστάσεων στην ενιαία αγορά, προκειμένου να διευκολυνθεί με τον τρόπο αυτό ο ανταγωνισμός και κυκλοφορία των κεφαλαίων.

Τον Μάρτιο του 2002 αποφασίστηκε ότι όλα τα πρότυπα που θα εκδίδονται πλέον από το I.A.S.B., θα ονομάζονται Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (International Financial Reporting Standards). Τα πρότυπα αντίθετα που είχαν εκδοθεί από την I.A.S.C. κατά την περίοδο 1973-2001, ονομάζονται Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (International Accounting Standards).

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων» και το Δ.Π.Χ.Π. 1 «Πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π.», οι οικονομικές καταστάσεις προκειμένου να μπορούν να θεωρηθούν ως συμμορφούμενες με τα Δ.Π.Χ.Π. θα πρέπει να εναρμονίζονται με όλες τις απαιτήσεις των Δ.Π.Χ.Π.

1.2. Τα κίνητρα της μελέτης

Το κίνητρο της εργασίας βασίζεται στην θεωρία αντιπροσώπευσης, σύμφωνα με την οποία υπάρχει διαφοροποίηση σε χώρες που υπάρχει η δυνατότητα εθελοντικής χρησιμοποίησης των προτύπων και σε χώρες που δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Η θεωρία αντιπροσώπευσης εξετάζει τη συμπεριφορά της διοίκησης κάνοντας προβλέψεις. Αυτό υποθέτει ότι με την υιοθέτηση των ΔΛΠ, οι εταιρίες μπορούν να δράσουν κατά το βέλτιστο τρόπο και να προωθήσουν την ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τα ενδιαφέροντα των επενδυτών, (Fields, Lys & Vincent, 2001). Για παράδειγμα, οι εταιρίες με υψηλή μόχλευση θα είναι πρόθυμες να υιοθετήσουν τα ΔΛΠ προκειμένου να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των δανειστών, τις απαιτήσεις των χρεών και να επιτευχθεί ο έλεγχος, (Lambert, 2001). Ο Healy (1985) υποστήριξε ότι η επιτρεπόμενη ευελιξία στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση μπορεί να οδηγήσει τη διοίκηση σε καιροσκοπική συμπεριφορά. (Burgstahler & Dichev, 1997; Weil, Fung, Graham & Fayotto, 2006). Αυτό δείχνει ότι η διοίκηση πρέπει

να οργανώσει τα αναφερόμενα κέρδη σύμφωνα με την αλλαγή στα ΔΛΠ. (Defond & Park, 1997; Hand & Skantz, 1998; Fields et al. 2001) για να αποφύγουν τις αρνητικές συνέπειες.

Οι επιλογές της διοίκησης καθορίζονται από διάφορους παράγοντες όπως το δημόσιο χρέος, τα προγράμματα αποζημίωσης, η αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων κ.α.. (Scott, 1997; Han & Wang, 1998; Francis, 2001; Lambart, 2001). Η προετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων συχνά απαιτεί την άσκηση κριτικής, (Jensen & Merckling, 1976; Fama, 1980). Αυτό σε συνδυασμό με την ευελιξία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, η οποία δίνει «ελευθερία κινήσεων» ως προς την λογιστική νομοθεσία, μπορεί να προκαλέσει ευκαιρίες στις διάφορες καταστάσεις (Healy, 1985; Dechow & Sloan, 1991; Dye & Verrecchia, 1995; Weil et al., 2006). Αυτές οι καταστάσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν από την παρακολούθηση των δράσεων της διοίκησης και από τη χρησιμοποίηση των προβλέψεων των χρηματοοικονομικών αναλυτών σε μελλοντικές έρευνες (Nohel & Tarhan, 1998; Lundstram, 2003). Παρόλα αυτά, η διαδικασία της παρακολούθησης μπορεί να έχει υψηλό κόστος και σε πολλές περιπτώσεις να μην είναι εφικτή (Lamont, 1997; Shin & Stalz, 1998; Rajan, Servaes & Zingales, 2000).

1.3 Ο σκοπός της μελέτης

Ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να απαντήσουμε σε ορισμένα ερωτήματα όπως: (i) κατά πόσο οι αλλαγές στα χρηματοοικονομικά μεγέθη είναι πιθανό να είναι πιο ευνοϊκές για τις χώρες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ από ότι για τις χώρες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ, (ii) εάν οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ είναι πιθανό να είναι σημαντικά διαφορετικές από τις εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ, (iii) αν οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ είναι πιθανό να εμφανίζουν χαμηλότερα κέρδη διαχείρισης και (iv) για τις χώρες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ κατά πόσο η συντηρητικότητα με όρους είναι αρνητικά συνδεδεμένη με τη συντηρητικότητα άνευ όρων.

Η μελέτη επικεντρώνεται σε εισηγμένες εταιρίες της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Ελβετίας. Είναι γνωστό ότι η Ιταλία και οι Ισπανία είναι κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι υποχρεωμένες από τον κανονισμό η ΕΕ να καταρτούν τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ. Η Ελβετία επιλέχθηκε για την έρευνα καθώς παρόλο που δεν ανήκει στην ΕΕ, κάποιες εταιρίες εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ. Έτσι στόχος της μελέτης είναι να ερευνηθεί κατά πόσο οι εταιρίες που χρησιμοποιούν

εθελοντικά τα ΔΛΠ παρουσιάζουν διαφορές στα χρηματοοικονομικά μεγέθη και στα κέρδη διαχείρισης.

1.4 Οργάνωση της μελέτης

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με την υιοθέτηση των ΔΛΠ, σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ΔΛΠ, τις δυσχέρειες που προκύπτουν κατά την εφαρμογή τους καθώς επίσης και τις φάσεις προετοιμασίας για την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται επισκόπηση της βιβλιογραφίας η οποία στηρίζεται στις εξής ενότητες: α) στο ρόλο της χρηματοοικονομικής δομής, β) στο ρόλο των νομικών συστημάτων, γ) στην υποχρεωτική και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ και δ) στη μετάβαση από τα εθνικά στα ΔΛΠ σε ευρωπαϊκές χώρες.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρονται τα κύρια όργανα κατάρτισης των διεθνών λογιστικών προτύπων όπως και ο κανονισμός για την εφαρμογή των ΔΛΠ στη Ευρώπη. Στη συνέχεια παρουσιάζονται βασικά χαρακτηριστικά των λογιστικών συστημάτων των τριών χωρών.

Στο πέμπτο και έκτο κεφάλαιο ορίζονται οι υποθέσεις της μελέτης και περιγράφεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εμπειρικής ανάλυσης και στο όγδοο κεφάλαιο τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Κεφάλαιο 2

2.1 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Λογιστική Πληροφόρηση

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην αποκάλυψη ποιοτικής λογιστικής πληροφόρησης και στην σωστή προετοιμασία των λογιστικών καταστάσεων των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, τα ΔΛΠ εστιάζουν στο πληροφοριακό περιεχόμενο των λογιστικών καταστάσεων και κύρια επιδίωξή τους είναι η δημοσιοποίηση λογιστικών μεγεθών που να αντικατοπτρίζουν την αληθινή και ακριβή εικόνα της επιχείρησης, και να βοηθούν με αυτό τον τρόπο τους επενδυτές στην διαμόρφωση αξιόπιστων προβλέψεων και στη λήψη ορθών αποφάσεων. Μερικά από τα ΔΛΠ που επικεντρώνονται στο συγκεκριμένο ζήτημα είναι τα εξής:

Το ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων», κατά το οποίο οι επιχειρήσεις οφείλουν με σαφήνεια και συνέπεια: (i) τις αλλαγές στην κεφαλαιακή διάρθρωσή τους, (ii) την διάρθρωση της καθαρής θέσης τους, (iii) τα αποτελέσματα των λειτουργικών δραστηριοτήτων τους, (iv) τα καθαρά κέρδη ή τις ζημίες της λογιστικής χρήσης, (v) την διάρθρωση των δαπανών κατά λειτουργία, και (vi) τα έκτακτα έσοδα/ κέρδη και έξοδα/ ζημίες, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα εσκεμμένης καταχώρησης διαφόρων εξόδων/ ζημιών στα έκτακτα έξοδα/ ζημίες και διαφόρων εσόδων/ κερδών στα κανονικά έσοδα/ κέρδη της χρήσης με σκοπό την τεχνητή διόγκωση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων.

Το ΔΛΠ 8 «Καθαρό Κέρδος ή Ζημία Περιόδου, Βασικά Λάθη και Μεταβολές στις Λογιστικές Αρχές», το οποίο απαιτεί από τις επιχειρήσεις να αποκαλύπτουν στις λογιστικές καταστάσεις εκείνους που (i) εκείνους τους λογαριασμούς εσόδων και εξόδων του αποτελέσματος χρήσης, των οποίων το μέγεθος, η φύση και οι επιπτώσεις συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση και αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής απόδοσης της επιχείρησης κατά τη χρήση, (ii) τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές που ακολουθούν οι επιχειρήσεις και τις σχετικές επιπτώσεις στα λογιστικά μεγέθη τους, (iii) τα ουσιώδη λάθη που μπορεί να έχουν λάβει χώρα κατά τη χρήση, και (iv) τις αλλαγές στις προβλέψεις των επιχειρήσεων σχετικά με κύριες λογιστικές μεταβλητές.

Το ΔΛΠ 14 «Πληροφόρηση κατά Τομέα», σύμφωνα με το οποίο τα λογιστικά μεγέθη που εκφράζουν την απόδοση των επιχειρήσεων, όπως πωλήσεις, κέρδη, κλπ. θα πρέπει να παρουσιάζονται στις λογιστικές καταστάσεις κατά κλάδο και κατά γεωγραφική περιοχή.

Το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το οποίο απαιτεί τη κάλυψη του ποσού για κάθε βασική κατηγορία εσόδων της χρήσης, συμπεριλαμβανόμενων των εσόδων από πώληση εμπορευμάτων, παροχή υπηρεσιών, τόκους, δικαιώματα εκμετάλλευσης και μερίσματα.

Το ΔΛΠ 33 «Κέρδη κατά Μετοχή», κατά το οποίο οι επιχειρήσεις πρέπει να εμφανίζουν στις λογιστικές καταστάσεις τα αρχικά (basic) κέρδη κατά μετοχή και τα (diluted) κέρδη κατά μετοχή, τα οποία βασίζονται στον σταθμικό μέσο όρο μετοχών που συνδέεται με την μετατροπή δυνητικών τίτλων (π.χ. μετατρέψιμες ομολογίες) σε κοινές μετοχές, και να παρουσιάζουν βασικούς δείκτες της χρηματοοικονομικής απόδοσής τους σε κατά μετοχή όρους. Επιπλέον τα κέρδη κατά μετοχή πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τα έκτακτα έσοδα/ κέρδη και έξοδα/ ζημίες, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα καιροσκοπισμού και χειραγώγησης των λογιστικών μεγεθών. Ομοίως οι επιχειρήσεις οφείλουν να παρουσιάζουν τα κέρδη κατά μετοχή προ και μετά εκτάκτων εσόδων και εξόδων για την πληρέστερη ενημέρωση των επενδυτών.

Το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 5 «Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες», αντικαθιστά το ΔΛΠ 35 «Διακοπτόμενη Εκμετάλλευση». Το ΔΠΧΠ 5 απαιτεί τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων στις ήδη υπάρχουσες, σε εκείνες που έχουν διακοπεί κατά τη χρήση και στις καινούργιες. Συνεπώς, η παρουσίαση βασικών λογιστικών μεγεθών όπως των πωλήσεων και των κερδών, οφείλει να γίνεται κατά τον παραπάνω διαχωρισμό.

Η επέμβαση των επιχειρήσεων στην τελική διαμόρφωση των λογιστικών μεγεθών και η διακριτική μεταχείριση (discretionary treatment) ορισμένων λογιστικών μεταβλητών, που ενδέχεται να προέλθουν από το περιθώριο δράσης και επιλογών που δίνει το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τη λογιστική τακτοποίηση των διαφόρων λογιστικών γεγονότων, μπορεί να αντιμετωπιστούν κυρίως με την πλήρη και λεπτομερή ενημέρωση και κατάρτιση των επενδυτών για την κάθε πλευρά και διάσταση – εσωτερική και εξωτερική – της πορείας και της χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με το πλαίσιο κανόνων (conceptual framework) του International Accounting Standards Board (IASB), η λογιστική πληροφόρηση είναι ποιοτική όταν είναι: (i) σχετική ως προς το λογιστικό γεγονός που περιγράφει, και μπορεί ως εκ τούτου να επηρεάζει τον μηχανισμό λήψης αποφάσεων των επιχειρήσεων, (ii) αξιόπιστη, και συνεπώς ορθή ως προς την παρουσίαση και τον υπολογισμό, αντικειμενική και πλήρης, (iii) συγκρίσιμη, ώστε να οδηγεί στον προσδιορισμό ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ διαφόρων λογιστικών γεγονότων και μεγεθών και στην αξιολόγησή τους. Προκειμένου να επιτευχθεί η συγκρισιμότητα της λογιστικής

πληροφόρησης, είναι απαραίτητο να υπάρχει συνέπεια ως προς την επιλογή και εφαρμογή των διαφόρων λογιστικών πολιτικών από μέρους των επιχειρήσεων, αλλά και αποκάλυψη αυτών και των επιπτώσεών τους στις λογιστικές καταστάσεις, (iv) κατανοητή, και συνεπώς αντιληπτή, γεγονός το οποίο εξαρτάται από τον τρόπο παρουσίασης, αλλά και από το γνωσιολογικό υπόβαθρο των χρηστών της λογιστικής πληροφόρησης, (v) ουσιαστική, χαρακτηριστικό το οποίο σημαίνει ότι η παράλειψη ή η λανθασμένη διατύπωση κάποιου λογιστικού στοιχείου θα επηρεάσει σημαντικά τις αποφάσεις των επιχειρήσεων, και επομένως δείχνει ποια στοιχεία θα πρέπει να περιέχονται στις λογιστικές καταστάσεις.

Γίνεται αντιληπτό ότι τα ΔΛΠ τονίζουν την αναγκαιότητα της παροχής από μέρους των επιχειρήσεων μιας «δέσμης» μεγθών και στοιχείων για την συνολική περιγραφή και αποτίμηση της χρηματοοικονομικής κατάστασής τους. Με την εφαρμογή των ΔΛΠ, οι χρήστες της λογιστικής πληροφόρησης γίνονται κάτοχοι ουσιαστικής και ποιοτικής πληροφόρησης σχετικά με την συμπεριφορά των επιχειρήσεων, τις δυνάμεις και τις αδυναμίες, το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον λειτουργίας τους. Με αυτόν τον τρόπο, τα ΔΛΠ απομακρύνουν σημαντικά το ενδεχόμενο επέμβασης στην διαμόρφωση των λογιστικών μεγθών και χειραγώγησής τους, και επιτρέπουν στους χρήστες της λογιστικής πληροφόρησης να αξιολογούν τις επιχειρήσεις και να λαμβάνουν αποφάσεις με αληθή και πραγματικά στοιχεία και όχι κατευθυνόμενα από τους απώτερους σκοπούς και επιδιώξεις των επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια, τα ΔΛΠ ενισχύουν και εδραιώνουν την αποτελεσματικότητα της κεφαλαιαγοράς και τονώνουν την οικονομία με την εισροή ξένων κεφαλαίων, την πραγματοποίηση επενδύσεων, την ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, κτλ.. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η συνεπής και πιστή υιοθέτηση των κανόνων και αλλαγών που απορρέουν από τα ΔΛΠ και η ενσωμάτωσή τους στην λογιστική πρακτική και πολιτική των επιχειρήσεων θα έχει θετικό αντίκτυπο στις τιμές και αποδόσεις των μετοχών των επιχειρήσεων, αλλά και στη σχέση μεταξύ επιχειρήσεων, μετόχων – επενδυτών και άλλων ενδιαφερόμενων συμβαλλόμενων ομάδων. Σε διαφορετική περίπτωση, η παροχή και χρήση ανακριβών και πλασματικών πληροφοριών θα οδηγήσει στην λήψη ανορθολογικών και εσφαλμένων αποφάσεων, με αποτέλεσμα οι τιμές των μετοχών να μην απεικονίζουν την αληθινή χρηματοοικονομική εικόνα των επιχειρήσεων και να εμφανίζουν σημαντική απόκλιση από την πραγματική τιμή τους και την εσωτερική αξία των μετοχών. (Ιατρίδης, 2007)

2.2 Χαρακτηριστικά των ΔΛΠ

Τα ΔΛΠ οφείλουν: α) να δημιουργούν ένα ουσιαστικό και ασφαλές πλαίσιο για την παροχή έγκυρης και υψηλής ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης, β) να προωθούν την διαφάνεια και την αξιοπιστία στην αποτύπωση στις λογιστικές καταστάσεις της χρηματοοικονομικής κατάστασης και απόδοσης μιας επιχείρησης, της έκθεσής της στους διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και των πολιτικών που ακολουθεί για την διαχείρισή τους, γ) να διευκολύνουν και να μην περιορίζουν την αποτελεσματική επίβλεψη και έλεγχο των λογιστικών πρακτικών των επιχειρήσεων, δ) να είναι επίκαιρα, εύχρηστα και λειτουργικά, ε) να προσεγγίζουν με συνέπεια και επίγνωση τα διάφορα λογιστικά γεγονότα και ζητήματα που ανακύπτουν, στ) να παρέχουν ακριβείς και συγκεκριμένες οδηγίες ως προς την εφαρμογή τους ώστε να μην υπάρχει περιθώριο για - ηθελημένα ή αθέλητα - λάθη ή παρανοήσεις, ζ) όπου επιτρέπεται η χρησιμοποίηση περισσότερων της μιας εναλλακτικών πολιτικών για συγκεκριμένα λογιστικά γεγονότα, να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις παραπληροφόρησης ή αποπροσανατολισμού των επενδυτών, και η) να είναι κατάλληλα για εφαρμογή όχι μόνο για τις αναπτυγμένες αλλά και για τις αναπτυσσόμενες αγορές κεφαλαίου και οικονομίες.

Τα ΔΛΠ επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο τα λογιστικά μεγέθη και οι διάφοροι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι αποτιμώνται και λογίζονται, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντικείμενο διαχείρισης και ελέγχου. Συνεπώς, η χρήση λογιστικών προτύπων και συστημάτων, που προάγουν την παροχή αξιόπιστης πληροφόρησης, διευκολύνει την δημιουργία χρηματοοικονομικής πειθαρχίας, περιορίζει το ενδεχόμενο παραποίησης της χρηματοοικονομικής εικόνας των επιχειρήσεων, και ενισχύει την εμπιστοσύνη της αγοράς στο χρηματοοικονομικό και εποπτικό σύστημα. Αντιθέτως, ανεπαρκής και ελλιπής πληροφόρηση μπορεί να καταλήξει σε αστάθεια και αβεβαιότητα στην αγορά κεφαλαίων. Η αποτελεσματικότητα της κεφαλαιαγοράς καθώς και η ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ επιχειρήσεων και μετοχών, δανειστών και επενδυτικού κοινού βασίζονται κατά πολύ στην ποιότητα και το περιεχόμενο των λογιστικών προτύπων. (Ιατρίδης, 2004)

2.3 Δυσχέρειες στη εφαρμογή των ΔΛΠ

Τα ΔΛΠ επηρεάζουν συνολικά κάθε πλευρά της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την παραγωγική διαδικασία, την κοστολογική και τιμολογιακή πολιτική, την διαμόρφωση της

επενδυτικής στρατηγικής, την αντιστάθμιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων, τον δανεισμό, την κερδοφορία και φορολόγηση των επιχειρήσεων, τον λογιστικό έλεγχο αυτών, τις συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων, καθώς και τον χαρακτήρα της διοίκησης των επιχειρήσεων γενικότερα. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα ζητήματα, που ανακύπτουν από την υιοθέτηση και εφαρμογή των ΔΛΠ, και τα οποία απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να γίνει ομαλά και χωρίς προβλήματα η μετάβαση στο διεθνές λογιστικό σύστημα.

Το κόστος εκμάθησης και κατανόησης των διατάξεων των ΔΛΠ, αλλά και της εκβάθρων αλλαγής του εγχώριου λογιστικού συστήματος από την απλή παρουσίαση των λογιστικών καταστάσεων έως τον υπολογισμό και την καταγραφή των διαφόρων λογιστικών μεγεθών και γεγονότων είναι τεράστιο τόσο σε χρόνο όσο και σε πόρους. Η εκπαίδευση του υπαλληλικού προσωπικού, η σε βάθος κατανόηση των διαφορών των ΔΛΠ με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα και των σχετικών επιπτώσεων στην χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και κυρίως η αλλαγή των λογιστικών καταστάσεων με βάση τα ΔΛΠ θα επιβαρύνουν σημαντικά την καθαρή θέση των επιχειρήσεων. Η σύγκριση όμως του κόστους με το όφελος που προκύπτει δείχνει ότι το τελευταίο υπερβαίνει κατά πολύ το πρώτο ιδιαίτερα σε μακροπρόθεσμη βάση

Η επιδίωξη από τους επενδυτές να προβλέψουν τις επιπτώσεις από την εφαρμογή των ΔΛΠ στην χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων τείνει να δημιουργεί ένα κλίμα αβεβαιότητας και αστάθειας στην κεφαλαιαγορά. Σύμφωνα με την εταιρεία Συμβούλων Ασφαλίσεων Barnett Waddingham, η υιοθέτηση των ΔΛΠ οφείλει να γίνει με την απαραίτητη υπευθυνότητα και συνέπεια, διότι διαφορετικά οι λογιστικές καταστάσεις δεν θα εκφράζουν την πραγματική χρηματοοικονομική εικόνα των επιχειρήσεων. Το κρίσιμο ερώτημα αναφέρεται στα πλαίσια στα οποία θα κυμανθεί και στον τρόπο με τον οποίο θα εκδηλωθεί η συμπεριφορά και η αντίδραση των επιχειρήσεων αμέσως μ'όλη την εναρμόνιση των λογιστικών πρακτικών τους με τα ΔΛΠ. Το παραπάνω ερώτημα αφορά κυρίως στον βαθμό: α) αξιοπιστίας της λογιστικής πληροφόρησης που παρέχεται μμέσα από τις δημοσιευόμενες λογιστικές καταστάσεις, β) συγκρισιμότητας των τελευταίων μεταξύ διαφορετικών επιχειρήσεων αλλά και μεταξύ εταιρειών του ίδιου ομίλου, και γ) συμμόρφωσης (compliance / adoption rate) με τις επιμέρους διατάξεις των ΔΛΠ.

Η έλλειψη συγκρισιμότητας μεταξύ των λογιστικών καταστάσεων σε συνδυασμό με το συνεπακόλουθο ενδεχόμενο παραποίησης των λογιστικών αποτελεσμάτων, ή τουλάχιστον αδυναμίας ανάλυσης των τελευταίων με ακρίβεια και πιστότητα, θα μπορούσε να προκαλέσει χάος στις αγορές κεφαλαίου. Για την κοινότητα των

επενδυτών, το παραπάνω ενδεχόμενο μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα και αβεβαιότητα όσον αφορά στην διαμόρφωση του επενδυτικού προγράμματος και χαρτοφυλακίου τους. Για τον κόσμο των επιχειρήσεων όμως το παραπάνω ενδεχόμενο μπορεί να είναι καταστροφικό, καθώς η έλλειψη συγκρισιμότητας και η εφαρμογή διαφορετικών λογιστικών μεθόδων μπορεί να οδηγήσουν τους επενδυτές να αναθεωρήσουν τις επενδυτικές επιλογές και κατευθύνσεις τους. Άλλη εστία ανησυχίας για τους επενδυτές και προβληματισμού για τις επιχειρήσεις είναι η ενδεχόμενη αλλαγή των όρων και συνθηκών του επιχειρηματικού σκηνικού, δηλαδή το πώς θα επηρεασθούν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των επιχειρήσεων, το μερίδιο αγοράς που κατέχουν, η βιωσιμότητά τους, καθώς και η αντίδραση και συμπεριφορά των ανταγωνιστών (βλ. Granlund, 1998).

Η συμπεριφορά των επιχειρήσεων και οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόζουν σε συνδυασμό με τις σχετικές επιπτώσεις στα λογιστικά μεγέθη θα πρέπει να εξεταστούν σε βάθος και να ληφθούν σοβαρά υπόψη. Η μετάβαση στο διεθνές λογιστικό σύστημα και το μεσοδιάστημα που θα παρεμβληθεί έως την πλήρη προσαρμογή και υιοθέτηση των ΔΛΠ μπορεί να αποτελέσει πρόσφορο έδαφος για 'επιδέξια' διαχείριση των λογιστικών μεγεθών και εξομάλυνση των εισροών και εκροών από την πλευρά των επιχειρήσεων προκειμένου να βελτιωθεί η επιχειρηματική εικόνα τους στην αγορά. Η υιοθέτηση των ΔΛΠ μπορεί να οδηγήσει σε 'δημιουργική' αναπροσαρμογή των λογιστικών μεθόδων και της επιχειρηματικής στρατηγικής των επιχειρήσεων, προκειμένου οι σχετικές επιπτώσεις στα χρηματοοικονομικά και λογιστικά μεγέθη να είναι οι μικρότερες δυνατές. Το παραπάνω είναι πολύ πιθανό να προκαλέσει περαιτέρω αβεβαιότητα στο επενδυτικό κοινό αναφορικά με την πορεία των επιχειρήσεων, τις προτεραιότητες που θέτουν, την στάση που διατηρούν απέναντι σε συγκεκριμένα λογιστικά ζητήματα, όπως π.χ. η λογιστική αντιμετώπιση των άυλων παγίων στοιχείων, τις επιλογές τους, και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων των επιλογών τους.

Σ' αυτή τη περίπτωση ανακύπτουν ερωτήματα, όπως ποιοι είναι οι πραγματικοί στόχοι των επιχειρήσεων, κατά πόσο επιδιώκονται τα συμφέροντα των μετόχων των επιχειρήσεων σε αντιδιαστολή με αυτά των managers, σε ποιο βαθμό η αγορά κεφαλαίων αντιλαμβάνεται τέτοιες καταστάσεις και πώς αντιδρά, και τέλος ποιο είναι το περιθώριο ελιγμών από τις εποπτικές αρχές ώστε να αποφεύγονται τέτοια φαινόμενα. Στην διεθνή βιβλιογραφία έχουν αναπτυχθεί διάφορες θεωρίες (agency theory, positive accounting theory, contracting theory), οι οποίες περιγράφουν και αναλύουν διεξοδικά την σχέση κυρίως μεταξύ managers, μετόχων, δανειστών και κεφαλαιαγοράς, αλλά και άλλων

ενδιαφερόμενων ομάδων, όπως π.χ. πελατών, ανταγωνιστών, προμηθευτών, φορολογικών και ελεγκτικών αρχών, κλπ (βλ. Jensen και Meckling, 1976· Watts και Zimmerman, 1978, 1986· Fields et al, 2001· Chung et al, 2002).

Επιπλέον ζητήματα μπορεί να προκύψουν από τη σκόπιμη ή απρόκλητη καθυστέρηση εφαρμογής των ΔΛΠ ή από την μερική εφαρμογή των ΔΛΠ σε συνδυασμό με τους άωτους σκοπούς και τα ίδια οφέλη των επιχειρήσεων. Η αναβάθμιση των λογιστικών συστημάτων και των εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου των επιχειρήσεων αποτελεί σημαντική εργασία, ωστόσο ίσως να περιορίζεται από την έλλειψη προηγούμενης ικανής εμπειρίας και της αντίστοιχης τεχνογνωσίας και μεθοδολογίας. Επίσης η πολυπλοκότητα και οι ενδεχόμενες ασυνέπειες που μπορεί να υπάρχουν ανάμεσα στα ΔΛΠ και τις αντίστοιχες λογιστικές αρχές, ή οι αντιφάσεις και συγκρούσεις μεταξύ αυτών, θα αποτελούσαν σημαντική πηγή προβλημάτων εφαρμογής των ΔΛΠ και αστάθειας στην κεφαλαιαγορά (βλ. Choi et al, 1999). Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που υπάρχει αβεβαιότητα και ασάφεια ως προς τις θεωρίες, τις υποθέσεις και τους περιορισμούς του νέου λογιστικού συστήματος. Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν όλα εκείνα τα ζητήματα που μπορεί να αποτελέσουν απειλή για την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία του διεθνούς λογιστικού συστήματος.

Τα ΔΛΠ επηρεάζουν όλες τις επιχειρήσεις και ιδιαίτερα εκείνες που είναι μεγάλου μεγέθους συγκριτικά με τις μικρότερες σε μέγεθος επιχειρήσεις, καθώς οι επιλογές τους γίνονται σε μεγαλύτερο βαθμό αντικείμενο κριτικής από επενδυτές και ελεγκτές και ευκολότερα έλκουν την προσοχή των εποπτικών αρχών. Το ερώτημα που προβάλλει είναι κατά πόσο οι επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει την σημαντικότητα και την βαρύτητα των ΔΛΠ, καθώς τα τελευταία θα οδηγήσουν σε επαναπροσδιορισμό τα διάφορα λογιστικά μεγέθη, συμπεριλαμβανομένων και των δεικτών αποδοτικότητας. Έρευνα του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) δείχνει ότι οι επιχειρήσεις δεν έχουν διαπιστώσει πλήρως ή έχουν υποτιμήσει τις συνέπειες στις λογιστικές καταστάσεις τους από την εφαρμογή των ΔΛΠ (βλ. επίσης Wilson, 2001). Επομένως, ενδεχόμενη καθυστέρηση από τις επιχειρήσεις να προετοιμαστούν για την εφαρμογή των ΔΛΠ μπορεί να δημιουργήσει ακόμη και προβλήματα ανεπάρκειας πόρων στις ελεγκτικές εταιρείες εξαιτίας της υψηλής ζήτησης που θα υπάρξει για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών σχετικά με την λογιστική των ΔΛΠ. Θα ήταν αρκετά χρήσιμο να ερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο τα κύρια χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων, όπως

κερδοφορία, χρηματοοικονομική μόχλευση, κλπ, συμμετέχουν στον μηχανισμό λήψης αποφάσεων των επιχειρήσεων, και προς ποια κατεύθυνση θα επηρέαζαν τις τελευταίες ως προς την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Από την εφαρμογή των ΔΛΠ μπορεί να προκύψουν ορισμένα ζητήματα, τα οποία προέρχονται από τις διαφορές των ΔΛΠ με την απερχόμενη λογιστική πρακτική. Για παράδειγμα, διαφορετικές μέθοδοι και συνθήκες απόσβεσης των παγίων περιουσιακών στοιχείων, που μπορεί να χρησιμοποιούνται από τα δύο λογιστικά συστήματα, μπορεί να οδηγήσουν σε μια κατάσταση όπου ενώ ένα πάγιο στοιχείο έχει αποσβεσθεί υπό το ένα σύστημα συνεχίζει να αποσβένεται υπό το άλλο. Τέτοιου είδους ζητήματα μπορούν να προκύψουν επίσης όταν συγκεκριμένα λογιστικά μεγέθη θεωρούνται έξοδα από το ένα σύστημα, ενώ κεφαλαιοποιούνται και στην συνέχεια αποσβένονται από το άλλο. Επιπλέον, ο χρόνος αναγνώρισης μιας υποχρέωσης ή των ταμειακών εισροών / εκροών μιας επιχείρησης μπορεί να διαφέρει από το ένα σύστημα στο άλλο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ενημέρωση των λογαριασμών διαθεσίμων πρέπει να συνοδεύεται από πραγματική εισροή / εκροή μετρητών ή μεταβολή του αντίστοιχου τραπεζικού λογαριασμού, ενώ σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να αρκεί μόνο η έκδοση ή παραλαβή της εντολής πληρωμής. Ανάλογα ζητήματα μπορεί να προκύψουν και στην περίπτωση της αποτίμησης των αποθεμάτων. Τα ζητήματα αυτά προέρχονται από τους διαφορετικούς ορισμούς και ερμηνείες που δίνονται στα διάφορα λογιστικά μεγέθη και γεγονότα, και από την διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση και πολιτική που επικρατεί στο κάθε λογιστικό σύστημα.

Εξαιτίας του ότι σε μια αγορά κεφαλαίου υπάρχουν διάφορες ομάδες χρηστών λογιστικής πληροφόρησης με διαφορετικά συμφέροντα και επιδιώξεις, είναι σημαντικό οι ομάδες αυτές να ενημερωθούν πλήρως αναφορικά με την χρησιμότητα και τις επιπτώσεις των ΔΛΠ, ώστε να αποφευχθούν προβλήματα και συγκρούσεις που θα διακινδύνευαν την επιτυχία του εγχειρήματος της από πολλά κράτη αποδοχής του ίδιου λογιστικού συστήματος (βλ. Hofste, 2002). Το ίδιο ισχύει και για την κατηγορία των μετόχων και των επενδυτών, ώστε να μην διαμορφώνονται ελλείψεις γνώσης και ενημέρωσης διαφορετικές και εσφαλμένες προσδοκίες. Σε μια τέτοια περίπτωση, η κεφαλαιαγορά θα κατέληγε σε λανθασμένες εκτιμήσεις, με αποτέλεσμα την ανακριβή αποτίμηση των μετοχών και συνεπώς την προσβολή της αποτελεσματικότητας της αγοράς.

Εν όψει των ΔΛΠ, οι αναλυτές θα πρέπει να προβούν σε σημαντικές αλλαγές και αναπροσαρμογές στις μεθόδους και τεχνικές που εφαρμόζουν, προκειμένου να

καταλήγουν σε αξιόπιστες και ακριβέστερες επιχειρηματικές και χρηματοοικονομικές προβλέψεις και μελέτες. Απαραίτητη προϋπόθεση για το παραπάνω αποτελεί η πλήρης και συνολική κατανόηση των διατάξεων και των στόχων των ΔΛΠ, καθώς και των αλλαγών στην λογιστική πρακτική που θα ακολουθήσουν από την εφαρμογή των ΔΛΠ

Κατά την διενέργεια των συναλλαγών, η συλλογή και η ποιότητα των σχετικών πληροφοριών θα πρέπει να πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια, ώστε η καταγραφή των λογιστικών γεγονότων και ο υπολογισμός των αντίστοιχων λογιστικών μεγεθών να είναι σύμφωνα με τα ΔΛΠ. Επιπλέον, η διάρθρωση των λογαριασμών, η παρουσίαση των λογιστικών καταστάσεων, αλλά και τα λογιστικά συστήματα και πρακτικές θα πρέπει να προσαρμοστούν βάσει του τυπικού των ΔΛΠ, αλλά και να δείχνουν πώς η χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων έχει επηρεασθεί από την εφαρμογή του διεθνούς λογιστικού συστήματος.

Στην περίπτωση που κάποια επιχείρηση έχει θυγατρικές εταιρείες σε χώρες που δεν εφαρμόζουν το διεθνές λογιστικό σύστημα και συνεπώς χρησιμοποιούν τα εγχώρια λογιστικά πρότυπα, οι με βάση διαφορετικό λογιστικό σύστημα διαμορφωμένες λογιστικές καταστάσεις θα πρέπει να μετατραπούν και να εκφραστούν με βάση τα ΔΛΠ, ώστε να είναι συγκρίσιμες με αυτές του υπόλοιπου ομίλου. Ακόμη και σ' αυτή την περίπτωση όμως, η χρησιμότητα των ΔΛΠ είναι σπουδαία καθώς προσφέρουν στις κεφαλαιαγορές των χωρών που δεν συμμετέχουν ένα κοινό μέτρο ευρύτερης αξιολόγησης και σύγκρισης με άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα όρια τους και οι οποίες είτε είναι θυγατρικές ξένων ομίλων που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ, είτε είναι εγχώριες αλλά χρησιμοποιούν εθελοντικά (voluntary adoption) τα ΔΛΠ (βλ. Choi και Mueller, 1992).

Δεν θα πρέπει να παραληφθεί το γεγονός ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα για δεκαετίες και συνεπώς έχουν ταυτίσει τις πολιτικές και τις πρακτικές τους με τους κανόνες που απορρέουν από αυτά. Τα πρότυπα αυτά έχουν γίνει ευρέως αποδεκτά από την ελληνική κεφαλαιαγορά και ανταποκρίνονται στις υπάρχουσες ελληνικές επιχειρηματικές και οικονομικές δομές, κουλτούρα και πρακτικές. Επομένως, ο τρόπος εισαγωγής και εγκαθίδρυσης των ΔΛΠ στην ελληνική αγορά και πραγματικότητα είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να κατανοήσουν οι χρήστες την συμβολή των ΔΛΠ στην πρόοδο της ελληνικής κεφαλαιαγοράς και οικονομίας, και συνεπώς να υπάρξει κατά αυτόν τον τρόπο ευρεία αποδοχή και αναγνώριση από όλα τα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

Τα ΔΛΠ απευθύνονται σε οικονομίες με διαφορετικά χαρακτηριστικά ως προς

τις συνθήκες, την δομή, την δυναμικότητα, τις ανάγκες και το νομικό σύστημα. Επομένως, το περιθώριο ευελιξίας και αποτελεσματικότητας των ΔΛΠ μπορεί να είναι σε ένα βαθμό περιορισμένο, καθώς είναι εκ των πραγμάτων δύσκολο να ανταποκριθούν στις διαφορετικές ανάγκες της κάθε οικονομίας (βλ. Rivera, 1989· Blake και Hossain, 1996). Είναι συνεπώς απαραίτητο οι εποπτικές αρχές να μπορούν να εντοπίζουν τις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οικονομίας και να συμβάλλουν στην ομαλή προσαρμογή στο διεθνές λογιστικό σύστημα χωρίς αρνητικές συνέπειες για την δυναμική και τις προοπτικές της οικονομίας και της κεφαλαιαγοράς.

Είναι απαραίτητο πριν και κατά την εφαρμογή των ΔΛΠ να διασαφηνισθούν διάφορα θέματα, όπως ποιες ανάγκες πρέπει να καλύπτει το νέο λογιστικό σύστημα, πώς πρέπει να διαμορφώνονται τα ΔΛΠ ώστε να αποκτούν ευρεία αποδοχή, και πώς μπορούν να επιλύονται τα διάφορα λογιστικά ζητήματα που μπορεί να προκύπτουν ώστε να αποφεύγονται δυσχέρειες και στρεβλώσεις. Είναι επίσης σημαντικό, θέματα που αφορούν στην νομιμότητα, το κύρος και την επιβολή των ΔΛΠ, καθώς και τους απαραίτητους πόρους και την συμμόρφωση με τα ΔΛΠ, να εξετασθούν και να διευκρινισθούν προκειμένου να βεβαιωθούν η επιτυχία και η αποτελεσματικότητα από την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Η επιτυχία της υιοθέτησης και εφαρμογής των ΔΛΠ εξαρτάται από την απήχηση και την υποστήριξη που θα έχει το νέο λογιστικό σύστημα από την αγορά κεφαλαίων, αλλά και από τις αρμόδιες κρατικές και εποπτικές αρχές. Χωρίς την απαραίτητη προώθηση και ενίσχυση από εκείνους τους φορείς που έχουν την δυνατότητα να προάγουν και να εγκαθιδρύσουν τα ΔΛΠ ανάμεσα στις επιχειρήσεις, θα είναι αρκετά δύσκολο οι συντελεστές της κεφαλαιαγοράς να αποδεχθούν αλλά και να κατανοήσουν το πνεύμα του νέου λογιστικού συστήματος και την σημασία της μετάβασης από το ελληνικό στο διεθνές λογιστικό σχέδιο. Επιπλέον, με την συνδρομή των αρμόδιων κρατικών φορέων είναι δυνατή η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου λειτουργίας του διεθνούς λογιστικού συστήματος και τυποποίησης των κανόνων που θα πρέπει να διέπουν την εφαρμογή των ΔΛΠ, ώστε να εξασφαλίζεται στο μέτρο του δυνατού η συγκρισιμότητα και να αποφεύγονται περιστατικά καιροσκοπισμού και αποπροσανατολισμού του επενδυτικού κοινού. Αξίζει να αναφερθεί για παράδειγμα η περίπτωση της Επιτροπής Λογιστικών Προτύπων (Accounting Standards Committee) του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία μην διαθέτοντας επαρκή στήριξη από τις αρμόδιες κρατικές αρχές οδηγήθηκε σε μια κατάσταση όπου οι επιχειρήσεις ακολουθούσαν κατά περίπτωση και χωρίς συνέπεια τα βρετανικά λογιστικά πρότυπα και η βρετανική

κεφαλαιαγορά διακρινόταν από έντονη και παρατεταμένη αβεβαιότητα. Την παραπάνω Επιτροπή αντικατέστησε το 1990 το Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων (Accounting Standards Board), αφού επιφορτίστηκε με ενισχυμένες αρμοδιότητες και δέχθηκε την απαραίτητη συνδρομή από τις βρετανικές εποπτικές και άλλες κρατικές αρχές. (Ιατρίδης, 2004)

2.4 Φάσεις Προετοιμασίας για την Εφαρμογή των ΔΛΠ

Σύμφωνα με την ελεγκτική εταιρία KPMG, η προετοιμασία για την εφαρμογή μπορεί να διακριθεί σε πέντε φάσεις. Κατά την πρώτη φάση της προετοιμασίας, είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις να έλθουν σε επαφή και να ενημερώσουν για την χρησιμότητα και την εφαρμογή των ΔΛΠ όλες εκείνες τις ομάδες χρηστών λογιστικής πληροφόρησης, με τις οποίες σχετίζονται και οι οποίες θα επηρεαστούν από τη χρήση των ΔΛΠ.

Στην δεύτερη φάση της προετοιμασίας, οι επιχειρήσεις πρέπει να διεξάγουν μια πρώτη ανάλυση των απαιτήσεων και των επιπτώσεων του διεθνούς λογιστικού συστήματος, καθώς και να προσδιορίσουν τις λογιστικές πολιτικές που θα επηρεαστούν και την πρόσθετη λογιστική πληροφόρηση που θα απαιτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των ΔΛΠ. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις οφείλουν να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις στην κερδοφορία και το κεφάλαιό τους, καθώς και να ορίσουν το χρονοδιάγραμμα κατά το οποίο θα δημοσιεύσουν τις πρώτες λογιστικές καταστάσεις βασισμένες στα ΔΛΠ.

Η τρίτη φάση της προετοιμασίας αναφέρεται στην λεπτομερή αξιολόγηση των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ του υπάρχοντος και του διεθνούς λογιστικού συστήματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι χρήσιμο να συσταθούν συγκεκριμένες ομάδες εργασίας με σκοπό τον εντοπισμό διαφορών ανάμεσα στις υπάρχουσες λογιστικές πολιτικές και διαδικασίες και εκείνες που υπαγορεύονται από τα ΔΛΠ. Στο πλαίσιο της τρίτης φάσης, οι επιχειρήσεις πρέπει επίσης να διευκρινίσουν το πώς θα επηρεαστούν ο μηχανισμός λήψης αποφάσεων και ο αντίστοιχος χρονικός ορίζοντάς τους.

Στην τέταρτη φάση της προετοιμασίας, πρέπει να αναπτυχθούν εκείνοι οι τρόποι που θα καλύψουν τις διαφορές μεταξύ του υπάρχοντος και του διεθνούς λογιστικού συστήματος. Επιπλέον οι επιχειρήσεις πρέπει να προσδιορίσουν τα διάφορα τεχνικά ζητήματα που προκύπτουν σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ, όπως και τις αλλαγές που πρέπει να πραγματοποιηθούν στις επιμέρους διαδικασίες και συστήματα. Είναι απαραίτητο στην φάση αυτή, οι επιχειρήσεις να διευκρινίσουν στους χρήστες της λογιστικής πληροφόρησης την

επίδραση των ΔΛΠ στην χρηματοοικονομική κατάστασή τους και στον εν γένει προσανατολισμό και συμπεριφορά τους στην αγορά.

Στην πέμπτη φάση της προετοιμασίας, οι επιχειρήσεις αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν τις απαιτούμενες αλλαγές. Είναι σημαντικό να δημιουργηθούν προγράμματα κατάρτισης των στελεχών των επιχειρήσεων, ώστε να γίνουν πλήρως κατανοητά το νέο λογιστικό σύστημα και η σχετική μεθοδολογία και προσέγγιση των διαφόρων λογιστικών γεγονότων, και να μην υπάρχουν αποκλίσεις και λάθη στην πρακτική εφαρμογή των ΔΛΠ. Στην πέμπτη φάση, τέλος, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να καταρτίσουν τις λογιστικές καταστάσεις τους σύμφωνα με το μέτρο που θέτουν τα ΔΛΠ. Παράλληλα, οι επιχειρήσεις οφείλουν να ελέγχουν την ποιότητα και την ακρίβεια της παρεχόμενης λογιστικής πληροφόρησης και να διορθώνουν τις αδυναμίες και ατέλειες της διαδικασίας προσαρμογής τους στο διεθνές λογιστικό σύστημα.

2.5 Χρησιμότητα των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Υπάρχει διεθνώς αυξανόμενη ζήτηση για τα ΔΛΠ. Είναι γεγονός ότι η ύπαρξη πολλών διαφορετικών λογιστικών προτύπων δημιουργεί υψηλό κόστος στις αγορές κεφαλαίου Ένα μέρος από αυτό το κόστος είναι άμεσο και επιβαρύνει τις επιχειρήσεις που οφείλουν να συμμορφωθούν απέναντι σε διαφορετικά είδη λογιστικών προτύπων αν επιδιώκουν την άντληση κεφαλαίων σε διαφορετικές κεφαλαιαγορές. Ένα άλλο μέρος αυτού του κόστους είναι έμμεσο και αναφέρεται στην συστηματική αύξηση του κόστους του κεφαλαίου. Οι αγορές κεφαλαίου εκτιμούν και κοστολογούν την ύπαρξη αβεβαιότητας, συμπεριλαμβανομένης και της αβεβαιότητας που μπορεί να υπάρχει αναφορικά με τα λογιστικά πρότυπα, τα οποία υπαγορεύουν την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης και συνεπώς επηρεάζουν το επίπεδο αποτελεσματικότητας της κεφαλαιαγοράς. Η ύπαρξη πολλών διαφορετικών λογιστικών προτύπων τείνει να δημιουργεί ή και να αυξάνει την υπάρχουσα αβεβαιότητα, καθώς επίσης και το κόστος του κεφαλαίου. Η έλλειψη εμπιστοσύνης στην ποιότητα των λογιστικών καταστάσεων, που αποτελούν την κύρια πηγή λογιστικής πληροφόρησης, μπορεί να αποθαρρύνει τους επενδυτές και να επηρεάσει αρνητικά τις επενδυτικές ροές σε μια οικονομία. Ακόμη και εάν δεν αυξανόταν το κόστος του κεφαλαίου, η δημιουργούμενη από την ύπαρξη διαφορετικών ειδών λογιστικών προτύπων αβεβαιότητα θα μπορούσε να οδηγήσει σε

αναποτελεσματική διαχείριση και διάθεση του κεφαλαίου ανάμεσα στους συντελεστές της κεφαλαιαγοράς.

Πρέπει να τονισθεί ότι είναι δύσκολο κάποια μεμονωμένη αρχή έκδοσης λογιστικών προτύπων (accounting standards setter) να έχει ένα πακέτο λύσεων για όλα τα λογιστικά ζητήματα και προβλήματα. Αντίθετα, η αρμόδια αρχή έκδοσης των ΔΛΠ (International Accounting Standards Board, IASB) συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές έκδοσης λογιστικών προτύπων των ΗΠΑ (FASB) και Ηνωμένου Βασιλείου (ASB) καθώς και με τον Διεθνή Οργανισμό Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organisation of Securities Commissions, IOSCO), και έχει ως στόχο την δημιουργία ενός σώματος λογιστικών προτύπων, που θα είναι ευρέως αποδεκτά, θα καλύπτουν στο μέτρο του δυνατού τις ανάγκες των χρηστών, και θα αποτελούν τον πιο ουσιαστικό 'κοινό παρονομαστή' στην χρηματοοικονομική λογιστική. Τα ΔΛΠ έχοντας αποκτήσει διεθνή αναγνώριση και αποδοχή απευθύνονται σε όλες τις λογιστικές μονάδες και επιδιώκουν να περιορίσουν και να εξαλείψουν την έλλειψη επαρκούς και συγκρίσιμης λογιστικής πληροφόρησης που μπορεί να υπάρχει όχι μόνο στο πλαίσιο της εγχώριας αλλά και της παγκόσμιας αγοράς κεφαλαίου. Η εφαρμογή των ΔΛΠ είναι απαίτηση της αγοράς, η οποία διατηρεί υψηλές προσδοκίες σχετικά με την ανταπόκριση των επιχειρήσεων και την πιστή και ορθή συμμόρφωσή τους προς αυτά. Η υιοθέτηση των ΔΛΠ αλλά και η συνεχής εξέλιξή τους αποτελούν σημαντική πρόκληση, καθώς στοχεύουν στην απρόσκοπτη πρόσβαση των επενδυτών στην λογιστική πληροφόρηση, στην διαμόρφωση αξιόπιστων αναλύσεων της χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων, και στην επίτευξη υψηλού επιπέδου αποτελεσματικότητας στην κεφαλαιαγορά. (Ιατρίδης, 2004)

Κεφάλαιο 3

3.1 Ο ρόλος της χρηματοοικονομικής δομής.

Η έννοια της χρηματοοικονομικής δομής αναφέρεται στη διαδικασία μέσω της οποίας η κεφαλαιαγορά μιας χώρας μεταφέρει κινδύνους και πόρους οι οποίοι διοχετεύονται στις πιο παραγωγικές χρήσεις. Έτσι, μια καλά οργανωμένη χρηματοοικονομική δομή διευκολύνει τη μεταφορά αποταμιεύσεων σε επενδυτικές ευκαιρίες κατά τον πιο αποτελεσματικό τρόπο (King and Levine, 1993). Ένας μεγάλος αριθμός εμπειρικών ερευνών αναφέρεται σε “cross- country studies, industry- level studies, firm- level studies, and time series evaluations”. Από τις συγκεκριμένες μελέτες προκύπτει ότι η χρηματοοικονομική δομή μιας χώρας είναι ένα από τα βασικότερα στοιχεία για την οικονομική ανάπτυξη της (Beck et al., 2004).

Υπάρχουν δύο τύποι χρηματοοικονομικών δομών: 1) «η χρηματιστηριακή αγορά», που βασίζεται στο αγγλοσαξονικό σύστημα και η «τραπεζική αγορά», που βασίζεται στο ηπειρωτικό σύστημα. Οι δύο διαφορετικές μορφές συστημάτων χαρακτηρίζονται, πολλές φορές, ως “arm’s length versus relationship- based “ systems (Rajan and Zingales, 2001.p.472). Παρά το γεγονός ότι από τις εμπειρικές μελέτες προκύπτει ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ χρηματοοικονομικής ανάπτυξης και οικονομικής μεγέθυνσης (Levine, 1997.p.688) υπάρχουν εντούτοις αντιθέσεις σχετικά με τα συστήματα που βασίζονται στην αγορά και τα συστήματα που βασίζονται στις τράπεζες.

Οι υποστηρικτές του τραπεζικού συστήματος, πιστεύουν ότι οι τράπεζες είναι καλύτερες από τις αγορές, όσον αφορά τις αποταμιεύσεις, την επιλογή σωστών επενδυτικών επιλογών και την άσκηση εταιρικού ελέγχου, ιδίως κατά τα πρώτα στάδια της οικονομικής ανάπτυξης και του ασθενούς θεσμικού περιβάλλοντος (Levine, 2002, p.398). Αυτό το συμπέρασμα δείχνει επίσης ότι οι συγκριτικές αδυναμίες του συστήματος της αγοράς βασίζονται στην παραδοχή ότι οι αγορές τείνουν να αποκαλύψουν πληροφορίες πιο γρήγορα, οι οποίες με τη σειρά τους μειώνουν τα κίνητρα για τους επενδυτές. Έτσι παρατηρείται ότι οι επενδυτές οι οποίοι ελέγχουν τα κεφάλαιά τους, δεν είναι σε θέση να έχουν την καλύτερη εσωτερική παρακολούθηση (Beck et al.2004). Ακόμη, οι υποστηρικτές του συγκεκριμένου συστήματος παρατηρούν ότι προωθεί τη ρευστότητα σε βάρος των αποτελεσματικών διακυβερνήσεων των εταιριών (Bhike, 1993). Συμφωνώντας με την αποτελεσματικότητα του τραπεζικού συστήματος, οι Rajan & Zingales (2001) υποστήριξαν ότι η ικανότητα των τραπεζών να εσωτερικεύουν πλεόνασμα (internalize joint surplus), οδηγεί τους δανειολήπτες

στην πληροφόρηση, μειώνοντας παράλληλα την ανάγκη να βασίζονται λιγότερο σε μηχανισμούς εταιρικής διακυβέρνησης για να διασφαλίσουν ότι οι οφειλές της απέδωσαν.

Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με τους υποστηρικτές του συστήματος της αγοράς, το αποτελεσματικό κόστος της χρηματοδότησης σε ένα τραπεζικό σύστημα είναι ουσιαστικά υψηλότερο από το αντίστοιχο κόστος του συστήματος της αγοράς. Η απουσία του ανταγωνισμού και των γνωστοποιήσεων σε ένα τραπεζικό σύστημα λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας για την παροχή πληροφοριών για τον προσανατολισμό των επενδυτικών αποφάσεων (Rajan & Zingales, 2001, p.473). Επιπλέον από τότε που οι αγορές διευκόλυναν την διαφοροποίηση και προσαρμογή της διαχείρισης του κινδύνου, (Beck et al., 2004, p.191), προσπάθησαν να πετύχουν την οικονομική ανάπτυξη λαμβάνοντας περισσότερους κινδύνους. Για να υποστηρίξουν την άποψή τους, οι υποστηρικτές του συστήματος της αγοράς προσπάθησαν να αναδείξουν τις αδυναμίες των τραπεζών. Δεδομένου ότι οι τράπεζες μπορούν να εξαγάγουν πληροφορίες από τους επιχειρηματίες σχετικά με τους επενδυτές τους τείνουν να δημιουργούν αντικίνητρο για την επιχείρηση να αναλάβουν υψηλότερο ριψοκίνδυνα προγράμματα με μεγαλύτερες αποδόσεις, (Rajan, 1992).

3.2 Ο ρόλος των νομικών συστημάτων

Υπάρχουν δύο τύποι νομικών συστημάτων τα οποία έχουν αναπτυχθεί κατά το παρελθόν στη δύση: 1) το σύστημα κοινού νόμου (common law system) και 2) το σύστημα νόμου κώδικα (code law system).

Το σύστημα κοινού νόμου αναπτύχθηκε στο Ην. Βασίλειο τον 19^ο αιώνα. Στις χώρες υπό το νομικό σύστημα του κοινού νόμου, η θέσπιση λογιστικών κανόνων είναι στα χέρια των επαγγελματιών οργανώσεων του ιδιωτικού τομέα. Αναπτύχθηκε κυρίως σε χώρες όπου η σχέση της επιχείρησης με τους επενδυτές έχει πρωτεύοντα ρόλο στην οικονομία ενώ το κράτος δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Το μοντέλο δηλαδή, εστιάζει στην συγκρισιμότητα, στη συνοχή, στην ορθή και εμπειριστατωμένη πληροφόρηση των ληπτών οικονομικών αποφάσεων.

Το σύστημα του νόμου κώδικα έχει τις ρίζες του στο ρωμαϊκό νόμο και έχει αναπτυχθεί στην ηπειρωτική Ευρώπη. Πρωτοεμφανίστηκε στη Γαλλία το 17^ο αιώνα με κρατική πρωτοβουλία και βρήκε ιδιαίτερη απήχηση στις χώρες όπου υπάρχει σημαντική κρατική παρέμβαση στην οικονομία όπως οι χώρες της ηπειρωτικής Ευρώπης. Το μοντέλο αποσκοπεί στην ρύθμιση της σχέσης του κράτους και των επιχειρήσεων συμβάλλοντας στον

προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και στην εφαρμογή της αρχής της συντηρητικότητας για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων βασιζόμενο στο ιστορικό κόστος και τη χρήση αποσβέσεων.

Οι La Porta et al 2002 διατύπωσαν ότι η εταιρική αξία συνδέεται με επενδυτική προστασία και έτσι η αξία των εταιριών είναι υψηλότερη σε χώρες που προσφέρουν καλύτερη προστασία στους μετόχους. Ένα νομικό σύστημα το οποίο είναι σε θέση να προστατέψει τους επενδυτές αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα για την χρηματοοικονομική κατάσταση της χώρας. Οι χώρες με καλύτερη επενδυτική προστασία μπορούν να προσελκύσουν εξωτερικούς επενδυτές που είναι περισσότερο πρόθυμοι να χρηματοδοτήσουν τις εταιρίες και πληρώνουν περισσότερο για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς τα κέρδη των εταιριών τείνουν να διανέμονται πίσω στους επενδυτές με τη μορφή μεριδίων ή μερισμάτων. Αυτό προϋποθέτει ότι το κόστος του κεφαλαίου θα μειωθεί και η αξία των εταιριών θα αυξηθεί. Σε αντίθεση, οι χώρες με χαμηλή επενδυτική προστασία, ελέγχουν τους μετόχους οι οποίοι τείνουν να προσελκύουν εξωτερικούς μετόχους. Συμπερασματικά, κατέληξαν στο ότι το νομικό σύστημα με καλύτερη επενδυτική προστασία αναπτύσσει τις χρηματοοικονομικές αγορές και δημιουργεί υψηλότερη αξία για τις εταιρίες της χώρας.

Σύμφωνα με τους Dahya et al (2008, p.80) το νομικό σύστημα μιας χώρας ή η ποιότητα της νομικής προστασίας που επικρατεί σε κάθε χώρα, αποτελείται από δύο βασικά στοιχεία: 1) δημόσιες διατάξεις (e.g. de jure protection) και 2) ο βαθμός στον οποίο επιβάλλονται οι διατάξεις (e.g. de facto protection). Η περίπτωση της «de facto» εναρμόνισης, αναφέρεται στην εναρμόνιση της λογιστικής πρακτικής που εφαρμόζεται από τις διαφορετικές επιχειρήσεις και αφορά την συνέπεια στην πραγματική εφαρμογή. Η «de jure» περίπτωση εναρμόνισης αναφέρεται στους κανόνες και στους κανονισμούς. Στην ουσία αποτελεί μια θεωρητική προσέγγιση στο θέμα, το οποίο σημαίνει ότι οι ομοιότητες και οι ποικιλομορφίες μεταξύ των κανόνων και των κανονισμών των διαφορετικών χωρών ή ομάδων αναθεωρούνται και εναρμονίζονται.

Οι Bushman and Potosi (2004), βασίστηκαν στη υπόθεση ότι το νομικό-δικαστικό σύστημα μιας χώρας, η πολιτική οικονομία και το φορολογικό καθεστώς δημιουργούν κίνητρα που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των επενδυτών, συνεργατών και άλλων συμμετεχόντων της αγοράς. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι στις αγγλοσαξονικές χώρες οι εταιρίες που κατέχουν υψηλή κρατική συμμετοχή μέσα στην οικονομία, τείνουν να εμφανίζουν λιγότερο συντηρητικά μεγέθη κερδών από εταιρίες οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε χώρες με λιγότερη κρατική συμμετοχή. Αντίθετα, στις ηπειρωτικές χώρες, ο υψηλός βαθμός κρατικής συμμετοχής των εταιριών οδηγεί σε περισσότερο συντηρητικά

κέρδη, σε σχέση με τις εταιρίες σε χώρες με μικρότερη κρατική ανάπτυξη. Έτσι οι μάνατζερ είναι υποχρεωμένοι να προσαρμόζουν τις οικονομικές καταστάσεις λαμβάνοντας υπόψη τους τη φύση τους κράτους.

Οι Ball, Robin and Wu (2003) στην ανάλυσή τους επικεντρώθηκαν σε τέσσερις ανατολικές ασιατικές οικονομίες. Σε αυτές τις μελέτες, οι συγγραφείς ασχολούνται σχετικά με το πώς τα θεσμικά πλαίσια μιας χώρας μπορούν να επιδράσουν στον λογιστικό συντηρητισμό που πραγματοποιείται στις δημόσιες οικονομικές εκθέσεις των εταιριών. Παρόλα αυτά, εμπειρικά, το μόνο θεσμικό χαρακτηριστικό που ενσωματώνεται άμεσα στην επίσημη ανάλυση σε αυτές τις μελέτες είναι εάν η χώρα ακολουθεί το αγγλοσαξονικό ή το ηπειρωτικό σύστημα.

Οι Jaggi and Low (2000) εξέτασαν κατά πόσο η κουλτούρα και η νομική προέλευση, μπορούν να επηρεάσουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Τα αποτελέσματά τους δείχνουν ότι οι εταιρίες από τις αγγλοσαξονικές χώρες συνδέονται με υψηλότερη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, συγκρινόμενες με τις εταιρίες από τις ηπειρωτικές χώρες. Επιπλέον, η επίδραση των πολιτιστικών αξιών στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις αγγλοσαξονικές χώρες είναι ασήμαντη ενώ για τις ηπειρωτικές χώρες υπάρχουν μικτά αποτελέσματα.

Ο Hope (2003) εξέτασε την επίδραση της νομικής προέλευσης και της εθνικής κουλτούρας στα επίπεδα εταιρικής πληροφόρησης διεθνώς. Τα εμπειρικά αποτελέσματα δείχνουν ότι η κουλτούρα, σαν ερμηνευτική μεταβλητή, δεν πρέπει να αγνοηθεί για την επιλογή της πληροφόρησης των εταιριών. Επίσης η νομική προέλευση αποτελεί έναν σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα για τις πολιτιστικές αξίες κάθε χώρας. Τελικά η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι παρόλο που η νομική προέλευση αποτελεί έναν καθοριστικό παράγοντα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, η σημαντικότητά της είναι μικρότερη για τις εταιρίες που χαρακτηρίζονται από «πλούσιο» περιβάλλον πληροφόρησης.

Ο Lin (2009), στη μελέτη του διερευνά την απόδοση των επενδυτών της Αμερικής σε ξένες χώρες με διαφορετική νομική προέλευση και κουλτούρα και την αντίστοιχη απόδοση των ξένων επενδυτών στις εγχώριες αγορές. Τα αποτελέσματα καταλήγουν στην υπόθεση ότι οι επενδυτές δρουν καλύτερα σε ξένες αγορές που έχουν το ίδιο νομικό σύστημα και τα ίδια χαρακτηριστικά από ότι σε διαφορετικές χώρες. Για τις αγγλοσαξονικές χώρες, οι επενδυτές δρουν καλύτερα σε χώρες όπου υπάρχει λιγότερη διαφθορά, μεγάλος πληθυσμός και εξελιγμένη οικονομία. Αυτά τα ευρήματα συνδέονται με πληροφορίες που είναι ασύμμετρες με τις υποθέσεις ότι οι επενδυτές δρουν καλύτερα σε ξένες αγορές με το ίδιο νομικό σύστημα και την ίδια κουλτούρα με τις εγχώριες αγορές. Οι διαφορές στα νομικά συστήματα και τα

πολιτιστικά χαρακτηριστικά μπορεί να επιβραδύνουν τη ροή των πληροφοριών, μπορεί να αυξήσουν την πληροφόρηση μεταξύ των ξένων επενδυτών και τοπικών αγορών και σαν αποτέλεσμα να οδηγήσουν σε χαμηλή επενδυτική απόδοση.

Σύμφωνα με τους Dahya et al (2008, p.80) το νομικό σύστημα μιας χώρας ή η ποιότητα της νομικής προστασίας που επικρατεί σε κάθε χώρα, αποτελείται από δύο βασικά στοιχεία: 1) δημόσιες διατάξεις (e.g. de jure protection) και 2) ο βαθμός στον οποίο επιβάλλονται οι διατάξεις (e.g. de facto protection). Η περίπτωση της «de facto» εναρμόνισης, αναφέρεται στην εναρμόνιση της λογιστικής πρακτικής που εφαρμόζεται από τις διαφορετικές επιχειρήσεις και αφορά την συνέπεια στην πραγματική εφαρμογή. Η «de jure» περίπτωση εναρμόνισης αναφέρεται στους κανόνες και στους κανονισμούς. Στην ουσία αποτελεί μια θεωρητική προσέγγιση στο θέμα, το οποίο σημαίνει ότι οι ομοιότητες και οι ποικιλομορφίες μεταξύ των κανόνων και των κανονισμών των διαφορετικών χωρών ή ομάδων αναθεωρούνται και εναρμονίζονται.

3.3 Υποχρεωτική και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ

Πολύ έμφαση έχει δοθεί στη ακαδημαϊκή και επαγγελματική λογιστική βιβλιογραφία όσον αφορά την λογιστική εναρμόνιση για πολλά χρόνια. Τελευταία αυτή η έρευνα επικεντρώνεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα σχετικά με το πώς επηρεάζουν τις κεφαλαιαγορές, αν βελτιώνουν την λογιστική ποιότητα, την συγκρισιμότητα ή/και την διαφάνεια, τις οικονομικές συνέπειες της εθελοντικής και υποχρεωτικής τους εφαρμογής κ.ο.κ. Μερικά χρόνια πριν, οι περισσότερες μελέτες σχετικά με τα IFRS, εξέταζαν θέματα συνδεδεμένα με την εθελοντική προσαρμογή, γιατί μερικές εταιρείες προσάρμοσαν τα IFRS εθελοντικά, ποια ήταν τα αποτελέσματα αυτής της προσαρμογής στην λογιστική ποιότητα και συγκρισιμότητα, τα αποτελέσματα τους στις αγορές κεφαλαίου κ.ο.κ.

Πολλές έρευνες έδειξαν ότι πολλές ευρωπαϊκές εταιρίες υιοθέτησαν τα ΔΛΠ πριν από τον ευρωπαϊκό κανονισμό, σε εθελοντική βάση. Σε μια έρευνα την KPMG (2000) διαπιστώνεται ότι οι κύριοι παράγοντες που οδήγησαν τις ευρωπαϊκές εταιρίες στην εθελοντική αλλαγή από τα εθνικά στα ΔΛΠ είναι οι εξής: η πιθανότητα να αυξηθεί η διαθεσιμότητα των κεφαλαίων, η ποιότητα των προτύπων, οι προτιμήσεις των θεσμικών επενδυτών, η πιθανότητα μείωσης του κόστους κεφαλαίων και οι προτιμήσεις των αναλυτών.

Για παράδειγμα, οι Hope, Jin και Kang (2006) μελέτησαν ποιοι θεσμικοί παράγοντες επηρεάζουν τις αποφάσεις των χωρών περί εθελοντικής προσαρμογής στα Διεθνή Λογιστικά

Πρότυπα. Ανακάλυψαν ότι οι χώρες με ασθενέστερους μηχανισμούς προστασίας επενδυτών και δικαιοδοσίας που τείνουν να παρέχουν καλύτερη πρόσβαση στις εγχώριες κεφαλαιαγορές είναι πιο πιθανό να προσαρμοστούν στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Οι Gassen and Sellhorn (2006) ανέλυσαν την καθοριστικής σημασίας εθελοντική προσαρμογή των ΔΛΠ από πλευράς δημοσίων εμπορικών γερμανικών εταιρειών κατά την περίοδο 1998-2004· στην συνέχεια τεκμηρίωσαν σημαντικές διαφορές σε ότι αφορά τους όρους της ποιότητας αποδοχών και τελικά αναλύουν πληροφορίες σχετικά με τις διαφορές μεταξύ Δ.Λ.Π. και γερμανικών εθνικών προτύπων.

Οι Dumontier & Ruffournier (1998), στην έρευνά τους επικεντρώθηκαν σε ελβετικές εταιρίες και βρήκαν ότι εκείνες που υιοθέτησαν εθελοντικά τα ΔΛΠ ήταν διεθνώς διαφοροποιημένες, λιγότερο εντάσεως κεφαλαίου με διάχυτη ιδιοκτησία. Επίσης, διαπίστωσαν ότι η απόφαση των εταιριών να εφαρμόσουν τα ΔΛΠ βασίστηκε σε πιέσεις των αγορών. Στη μελέτη του ο Murphy (1999) εξέτασε τους λόγους που οδήγησαν τις ελβετικές εταιρίες στην εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ και συμπέραναν ότι οι συγκεκριμένες εταιρίες είχαν ψηλότερα ποσοστά ξένων αγορών και ήταν περισσότερο πιθανό να είναι εισηγμένες σε ξένα χρηματιστήρια. Οι El Gazzar et al (1999) κατέληξαν στα ίδια συμπεράσματα χρησιμοποιώντας δεδομένα από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και προσπάθησαν να βρουν και άλλους παράγοντες που οδήγησαν στην υιοθέτηση των ΔΛΠ όπως το να βρίσκονται οι επιχειρήσεις εντός της ΕΕ και να έχουν χαμηλότερο δείκτη χρέους προς τα ίδια κεφάλαια.

Σύμφωνα με τους Ball et al (2000) τα κίνητρα των επιχειρήσεων για την υιοθέτηση των προτύπων στηρίζονται στις κυρώσεις που μπορούν να προκύψουν από τη μη συμμόρφωση με τα πρότυπα. Εάν το κόστος της συμμόρφωσης με τα ΔΛΠ ξεπερνά το κόστος της μη συμμόρφωσης τότε οι εταιρίες δεν είναι πρόθυμες να υιοθετήσουν τα ΔΛΠ. Οι Hung και Subramanyam (2007) εξετάζουν τα αποτελέσματα της υιοθέτησης των Δ.Λ.Π. σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις επιχειρήσεων που εφαρμόζουν ευρωπαϊκά λογιστικά συστήματα. Η έρευνα τους βασίζεται σε ένα δείγμα από γερμανικές εταιρίες και διαπιστώνουν ότι το σύνολο του ενεργητικού, η αξία των ιδίων κεφαλαίων και η μεταβλητότητα της λογιστικής αξίας και του εισοδήματος είναι σημαντικά υψηλότερη υπό τα ΔΛΠ απ' ότι υπό γερμανικά εθνικά λογιστικά πρότυπα.

Εξετάζοντας 211 εταιρίες, οι οποίες ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο του Λονδίνου και εθελοντικά υιοθέτησαν τα ΔΛΠ, ο Ashbaugh (2001) έδειξε ότι οι μη αμερικανικές εταιρίες είναι περισσότερο πιθανό να χρησιμοποιήσουν τα ΔΛΠ. Αυτό συμβαίνει κυρίως όταν οι εταιρίες έχουν μετοχές σε ξένα χρηματιστήρια. Με έμφαση στην επιλογή μεταξύ διεθνών και εθνικών λογιστικών προτύπων, η έρευνα έδειξε ότι οι εταιρίες

είναι περισσότερο πιθανό να υιοθετήσουν τα ΔΛΠ όταν το κόστος εφαρμογής είναι μικρό. Σε παρόμοια έρευνα, οι Leuz & Verrecchia (2001) ανέλυσαν ένα δείγμα γερμανικών εταιριών που εφαρμόζαν τα ΔΛΠ και τα αποτελέσματα έδειξαν ότι είχαν αυξημένη ρευστότητα και υψηλότερα bid-ask spreads, σε σχέση με τις εταιρίες που διατήρησαν τα εθνικά πρότυπα. Οι Street & Gray (2002) εξέτασαν τους ενοποιημένους χρηματοοικονομικούς ισολογισμούς 279 εταιριών οι οποίες ήταν υποχρεωμένες να καταρτούν τους ισολογισμούς σύμφωνα με τα ΔΛΠ από το 1998. Η μελέτη έδειξε ότι σε πολλές περιπτώσεις η λογιστική πολιτική που εφαρμόστηκε δεν ήταν σύμφωνη με τα ΔΛΠ.

Οι Cuijpers & Buijink (2005) επικεντρώθηκαν στην έρευνά τους σε 133 μη χρηματοοικονομικές ευρωπαϊκές εταιρίες οι οποίες υιοθέτησαν μη εθνικά λογιστικά πρότυπα από το 1999. Διαπίστωσαν ότι αυτές οι εταιρίες είναι πιο πιθανό να εισαχθούν στο αμερικάνικο χρηματιστήριο, έχουν γεωγραφικά διάσπαρτες επιχειρήσεις, εδρεύουν σε χώρα με χαμηλότερη ποιότητα χρηματοοικονομικής αναφοράς και όπου τα ΔΛΠ επιτρέπονται ρητά ως εναλλακτική των εθνικών προτύπων. Επιπλέον υποστήριξαν ότι οι εταιρίες που υιοθέτησαν τα ΔΛΠ από τα προηγούμενα χρόνια προσέλκυσαν περισσότερους χρηματοοικονομικούς αναλυτές. Εξέτασαν επίσης, κατά πόσο οι εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ είχαν υψηλότερο επίπεδο ασύμμετρης πληροφόρησης, αλλά δεν βρέθηκε κάποιο αποτέλεσμα που να υποστηρίζει τη συγκεκριμένη άποψη. Κατά την άποψη τους ο λόγος προέρχεται από το γεγονός ότι οι επενδυτές και χρηματοοικονομικοί αναλυτές χρειάζονται χρόνο προκειμένου να καταλάβουν τις αλλαγές στις χρηματοοικονομικές αναφορές όλων των εταιριών που στρέφονται στα ΔΛΠ. Από την άλλη πλευρά, οι Ball et al (2003) υποστήριξαν ότι η έλλειψη της ασύμμετρης πληροφόρησης συμβαίνει εξαιτίας του γεγονότος ότι η ποιότητα των χρηματοοικονομικών αναφορών δε καθορίζεται από τα λογιστικά πρότυπα αλλά από τα αναφερόμενα κίνητρα των επιχειρήσεων.

Όσον αφορά την επιλογή μεταξύ ΔΛΠ και αμερικανικών εθνικών προτύπων, η Tarca (2004) έδειξε ότι οι εταιρίες που ανήκουν στο IAAP(International Association of Administrative Professionals) είναι μεγάλες εταιρίες και έχουν περισσότερα έξοδα από το εξωτερικό και κατά συνέπεια είναι περισσότερο πιθανό να είναι εισηγμένες σε ξένα χρηματιστήρια. Επίσης συμπεραίνει ότι οι εταιρίες στη Γερμανία, Γαλλία και Ιαπωνία που ανήκουν στο IAAP είναι περισσότερες από τις εταιρίες στην Αγγλία και την Αυστραλία. Επιπλέον, καθώς οι εταιρίες στη Γερμανία και την Ιαπωνία είναι περισσότερο πιθανό να ανήκουν στα IAAP οι εταιρίες στην Αγγλία, τη Γαλλία και την Αυστραλία είναι περισσότερο πιθανό να έχουν συμπληρωματική χρήση των διεθνών προτύπων. Η έρευνα έδειξε επίσης ότι υπάρχει μεγαλύτερη χρήση των αμερικανικών λογιστικών προτύπων από τα ΔΛΠ.

Η έρευνα των Whebenberger et al. (2004) έδειξε ότι οι μεγαλύτερες γερμανικές εισηγμένες εταιρίες υιοθέτησαν εθελοντικά τα ΔΛΠ τη δεκαετία του 1990. Η αλλαγή σε ένα διεθνές λογιστικό καθεστώς είχε ως κίνητρο την προσδοκία να κρατηθεί συγκεκριμένη στάση στις κεφαλαιαγορές. Άλλοι λόγοι είναι μία βελτιωμένη προσφορά πληροφόρησης, μια πιο διαφοροποιημένη και διεθνής ομάδα επενδυτών και αυξημένη συγκρισιμότητα με βιομηχανικούς παράγοντες.

Οι Beckman et al. (2007) στράφηκαν στην έρευνά τους σε 22 γερμανικές εταιρίες, οι οποίες την περίοδο από 1995 και 2002, είχαν ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ. Παρατηρήθηκε ότι οι εταιρίες δεν αναγράφουν τα ακριβή στοιχεία των αποθεματικών τους προκειμένου να αντισταθμίσουν ενδεχόμενες μελλοντικές ζημίες ή μια μείωση στο εισόδημά τους. Παρόλο που τα αποτελέσματα δείχνουν την προτίμηση των γερμανικών εταιριών για συντηρητική λογιστική εφαρμογή, η έρευνα δείχνει επίσης ότι δεν είναι τόσο η συντηρητικότητα αλλά η συμπεριφορά των μετόχων, που τους οδηγεί στη συγκεκριμένη λογιστική πολιτική. Ωστόσο λόγω του μικρού δείγματος που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα τα αποτελέσματα δεν θεωρούνται απολύτως αξιόπιστα.

Οι Daske, Hail, Leuz, και Verdi (2007) εξετάζουν τις οικονομικές συνέπειες της ανομοιογένειας στην υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. κατατάσσουν τις εταιρίες και αναλύουν κατά πόσο οι κεφαλαιαγορές ανταποκρίνονται στις διαφορές στην ποιότητα υιοθέτησης, χρησιμοποιώντας πληρεξούσια για την ρευστότητα της αγοράς και του κόστους του κεφαλαίου. Διαπιστώνουν ότι τα αποτελέσματα της εθελοντικής προσαρμογής στα Δ.Λ.Π. αναφέρονται γενικά ως ήπια, σε σύγκριση με άλλες μορφές δέσμευσης όπως η πολλαπλή εισαγωγή στις Η.Π.Α. Η καθιέρωση ενός ενιαίου συστήματος λογιστικής αναμένεται να διασφαλιστεί μεγαλύτερη συγκρισιμότητα και διαφάνεια της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης σε ολόκληρο τον κόσμο. Ωστόσο, πρόσφατη έρευνα έχει αμφισβητήσει τη ποιότητα των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π, ιδιαίτερα στην παρουσία του ασθενούς μηχανισμού επιβολής και των ανεπιθύμητων κινήτρων εκθέσεων (Ball, Robin, & Wu, 2003).

Πίνακας 3.3: Βιβλιογραφική επισκόπηση της υιοθέτησης των ΔΛΠ

Αναφορά	Χώρα/ Δείγμα	Θέμα	Αποτελέσματα
Dumontier & Raffournier (1998)	Ελβετία	Λόγοι εθελοντικής υιοθέτησης των ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Οι εταιρίες που υιοθέτησαν τα ΔΛΠ είναι μεγαλύτερες, διεθνώς διαφοροποιημένες και λιγότερο εντάσσεως κεφαλαίου με διάχυτη ιδιοκτησία • Η απόφαση για εναρμόνιση με τα ΔΛΠ βασίζεται κυρίως σε πιέσεις των αγορών
Murphy (1999)	Ελβετία	Χαρακτηριστικά των ελβετικών αγορών που χρησιμοποιούν ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Οι εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ έχουν υψηλότερο ποσοστό ξένων συναλλαγών και είναι πιθανό να είναι εισηγμένες σε ξένα χρηματιστήρια
El Gazzar et al (1999)	ΕΕ χώρες	Συμμόρφωση των πολυεθνικών εταιριών με τα ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθήκες που επιδρούν θετικά στην υιοθέτηση των ΔΛΠ: να είναι εισηγμένες στην ΕΕ, να έχουν χαμηλότερο δείκτη ιδίων κεφαλαίων
Leuz & Verrechia (2001)	Γερμανία	Οικονομικές συνέπειες των χρηματοοικονομικών λογαριασμών από την υιοθέτηση των ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Οι εταιρίες που εφαρμόζουν US GAAP ή ΔΛΠ έχουν χαμηλότερα bid-ask spreads και αυξημένη ρευστότητα σε σχέση με τις εταιρίες που χρησιμοποιούν εθνικά λογιστικά πρότυπα
Street & Gray (2002)	279 χώρες παγκοσμίως	Παράγοντες που επηρεάζουν την έκταση της εταιρικής εναρμόνισης με τα ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάζεται σημαντικά η μη συμμόρφωση με τα ΔΛΠ ειδικά όσον αφορά τις απαιτήσεις των γνωστοποιήσεων
Weibenberger et al (2004)	Γερμανία	Κίνητρα που οδηγούν τις γερμανικές εταιρίες να εφαρμόσουν ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Κύριο κίνητρο: η προσδοκία να βελτιωθεί η στάση απέναντι στις κεφαλαιαγορές • Άλλα κίνητρα: βελτιωμένη παροχή Πληροφόρησης, περισσότερο διαφοροποιημένα και διεθνή σώματα επενδυτών, πρόσληψη εργαζομένων διεθνώς.

3.4 Μετάβαση από τα εθνικά λογιστικά πρότυπα στα ΔΛΠ σε ευρωπαϊκές χώρες

Η υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΛΠ σύμφωνα με τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2002 είχε σαν συνέπεια τη διεξαγωγή ερευνών προκειμένου να διαπιστωθούν οι αλλαγές των λογιστικών μεγεθών. Ο πίνακας ...απεικονίζει μια συνοπτική παρουσίαση των προηγούμενων ερευνών σχετικά με την υιοθέτηση των ΔΛΠ.

Ο Iatridis (2010) επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση της μετάβασης από τα εθνικά στα ΔΛΠ όσον αφορά τις αγγλικές εισηγμένες εταιρίες. Η έρευνα δείχνει πως τα ΔΛΠ οδηγούν σε υψηλότερη ποιότητα λογιστικών μεγεθών και εξετάζει τα κέρδη διαχείρισης υπό το καθεστώς των ΔΛΠ. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ περιορίζει the *proce* των κερδών διαχείρισης, σχετίζεται με την πιο έγκαιρη αναγνώριση των ζημιών και οδηγεί σε μεγαλύτερη ακρίβεια στα λογιστικά μεγέθη. Αυτό δείχνει ότι η λιγότερη ασύμμετρη πληροφόρηση και χειραγώγηση των κερδών θα οδηγήσει σε υψηλότερη ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης και στην αμερόληπτη κρίση των επενδυτών.

Οι Tsalavoutas & Evans (υπό δημοσίευση) ασχολήθηκαν με την μετάβαση στα ΔΛΠ στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ελληνικών εισηγμένων εταιριών. Η ποιοτική ανάλυση περιλαμβάνει τη σύγκριση των ελληνικών εθνικών λογιστικών προτύπων και τα αντίστοιχα ΔΛΠ. Η ποσοτική ανάλυση εστιάζει στην ανάλυση της επίδρασης της χρηματοοικονομικής απόδοσης και των βασικών δεικτών των εταιριών με το δείκτη σύγκρισης του Gray (Gray, 1980 & Weetman et al. 1998). Τα συμπεράσματα δείχνουν ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ είχε σημαντική επίδραση στα οικονομικά μεγέθη και στους χρηματοοικονομικούς δείκτες των εταιριών.

Οι Haller et al. (2009) ασχολήθηκαν με τις διαφορές μεταξύ γερμανικών εθνικών προτύπων και ΔΛΠ. Τα αποτελέσματα εξάγονται μη τη χρήση του δείκτη σύγκρισης του Gray (1980), εξετάζοντας τους ισολογισμούς 103 γερμανικών εταιριών. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα παρουσιάζεται αύξηση στα ίδια κεφάλαια εξαιτίας της υιοθέτησης των εξής προτύπων: ΔΛΠ 11, ΔΛΠ 16, ΔΛΠ 37, ΔΛΠ 38 και ΔΛΠ 3. όσον αφορά το καθαρό εισόδημα παρουσιάζεται αύξηση εξαιτίας της υιοθέτησης του ΔΛΠ 3.

Οι Gaston et al (2010) εξέτασαν την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ στις ισπανικές και αγγλικές εισηγμένες εταιρίες. Ανέλυσαν κατά πόσο η συνάφεια της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι υψηλότερη με τη χρήση των ΔΛΠ από την πληροφόρηση που παρέχεται με τη χρήση των εθνικών λογιστικών προτύπων. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα, η ποσοτική επίδραση είναι σημαντική και στις δύο χώρες και σε αντίθεση με το αναμενόμενο, είναι

υψηλότερη στην Αγγλία. Ακόμη παρατηρήθηκε ότι η χρήση των ΔΛΠ είχε αρνητικό αποτέλεσμα στη συνάφεια των χρηματοοικονομικών αναφορών και στις δύο χώρες,

Η Cardazzo & Multari (υπό δημοσίευση) σε παρόμοια μελέτη εξέτασαν τα εμπειρικά αποτελέσματα της αλλαγής των ΔΛΠ σε ιταλικές και γερμανικές εισηγμένες εταιρίες. Η εμπειρική ανάλυση παρουσιάζει την επίδραση του κάθε προτύπου στα ίδια κεφάλαια και το καθαρό εισόδημα, επιλέγοντας όμοιες εταιρίες. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η επίδραση στα ίδια κεφάλαια δεν είναι σημαντική για τις εταιρίες των δύο χωρών, ενώ μεγαλύτερη επίδραση παρουσιάζεται στο καθαρό εισόδημα των ιταλικών εταιριών σε σύγκριση με τις γερμανικές εταιρίες. Όσον αφορά την ατομική επίδραση του κάθε προτύπου οι πιο σημαντικές αλλαγές παρουσιάζονται στα άυλα περιουσιακά στοιχεία και την υπεραξία των εταιριών.

Ο Jermakowicz (2004) ανέλυσε την υιοθέτηση των ΔΛΠ στο Βέλγιο που όπως η Ισπανία ακολουθεί το ηπειρωτικό λογιστικό μοντέλο. Σύμφωνα με την έρευνα, η εφαρμογή των ΔΛΠ αλλάζει δραματικά τον τρόπο που οι εταιρίες σχεδιάζουν τις εσωτερικές και εξωτερικές δραστηριότητες και αυξάνουν τη συγκρισιμότητα των ενοποιημένων λογαριασμών όπως τα επίπεδα διαφάνειας σε πολλές εταιρίες. Η ποσοτική επίδραση αναλύθηκε σε 3 μόνο εταιρίες που ήταν οι πρώτες που υιοθέτησαν τα ΔΛΠ το 2003. Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με την προσαρμογή των ΔΛΠ παρατηρήθηκαν αλλαγές στα αναφερόμενα ίδια κεφάλαια των εταιριών όπως επίσης και στο καθαρό εισόδημα.

Ο Aisbitt (2006) ανέλυσε την επίδραση της μετάβασης από τα εθνικά στα ΔΛΠ όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια, στις μεγαλύτερες αγγλικές εταιρίες. Σύμφωνα με την συγκεκριμένη έρευνα τα αναφερόμενα ίδια κεφάλαια δεν παρουσιάζουν σημαντικές αλλαγές με την ενσωμάτωση των ΔΛΠ. Εντούτοις, παρόλο που η συνολική επίδραση στα ίδια κεφάλαια δεν ήταν σημαντική, η επίδραση στα επιμέρους στοιχεία ήταν πολύ σημαντική. Οι τομείς που επηρεάστηκαν περισσότερο από την αλλαγή σχετίζονται με τις υποχρεώσεις για συνταξιοδότηση, με τα ακίνητα, τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις. Παρόμοια συμπεράσματα βρέθηκαν από τους Horton & Serafeim (2006) οι οποίοι εξέτασαν πως οι αγγλικές εταιρίες επηρεάστηκαν από την αλλαγή στα ΔΛΠ, εξετάζοντας δείγμα 83 αγγλικών εταιριών. Έδειξαν ότι οι ενοποιημένες προσαρμογές από τα εθνικά αγγλικά πρότυπα στα ΔΛΠ σχετίζονται με τα κέρδη αλλά όχι με τα ίδια κεφάλαια. Μια άλλη έρευνα πραγματοποιήθηκε σε αγγλικές εταιρίες από τους Christensen et al (2007) και έδειξε ότι η υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ είχε και θετικά και αρνητικά αποτελέσματα στα λογιστικά μεγέθη των εταιριών.

Οι Larson & Street (2004) στην έρευνά τους εξέτασαν τη διαφοροποίηση των λογιστικών μεγεθών σε 17 ευρωπαϊκές χώρες (10 χώρες της ΕΕ, στην Ελβετία και σε άλλες υποψήφιες ευρωπαϊκές χώρες). Οι συγγραφείς χρησιμοποίησαν δεδομένα από διεθνής λογιστικές εταιρίες σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2002. Τα αποτελέσματα δείχνουν την εμφάνιση ενός συστήματος με «δύο πρότυπα» (τα ΔΛΠ για τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων εταιριών και τα εθνικά λογιστικά πρότυπα για τις μη εισηγμένες εταιρίες). Τα δύο πιο σημαντικά εμπόδια για την εναρμόνιση με τα ΔΛΠ είναι η πολυπλοκότητα ορισμένων ΔΛΠ και ο διαφορετικός φορολογικός προσανατολισμός πολλών εθνικών συστημάτων.

Ο Shipper (2005) στην έρευνά του ανέλυσε τα αποτελέσματα της υποχρεωτικής εφαρμογής των ΔΛΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το IASB θεώρησε απαραίτητη τη λεπτομερή καθοδήγηση για την εφαρμογή προκειμένου να μη στραφούν οι ελεγκτές στην υιοθέτηση των αμερικάνικων λογιστικών προτύπων. Ομοίως η υιοθέτηση των ΔΛΠ σε συνδυασμό με τη δέσμευση του IASB για τη διεθνή σύγκλιση με το FASB, δίνει πρόσθετη πίεση στα εξής ζητήματα: στον καθορισμό του φορέα που χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων από τους ενοποιημένους ισολογισμούς και στην ανάπτυξη αξιόπιστων και δίκαιων μέτρων.

Οι Van Tendeloo & Vanstraelen (2005) στην μελέτη τους εξέτασαν κατά πόσο η εφαρμογή των ΔΛΠ είναι συνδεδεμένη με υψηλότερα κέρδη διαχείρισης. Διερεύνησαν εάν οι γερμανικές εταιρίες που υιοθέτησαν τα ΔΛΠ έχουν μικρότερα κέρδη διαχείρισης σε σχέση με τις εταιρίες που εφαρμόζουν τα εθνικά γερμανικά λογιστικά πρότυπα. Τα αποτελέσματά τους έδειξαν ότι η εναρμόνιση με τα ΔΛΠ δεν συνδέεται με χαμηλότερα κέρδη διαχείρισης. Παρομοίως οι Barth, Landsman, και Lang (2008) εξετάζουν κατά πόσο η εφαρμογή των Δ.Λ.Π συνδέονται με υψηλότερη λογιστική ποιότητα και διαπιστώνουν ότι εταιρίες από 21 χώρες που τα εφαρμόζουν εμφανίζουν λιγότερα κέρδη διαχείρισης, περισσότερο χρονοβόρα αναγνώριση και περισσότερη αξία σχετικά με τις λογιστικές ποσότητες απ' ότι εταιρίες που σύμφωνα με το δείγμα εφαρμόζουν μη Αμερικάνικα εγχώρια πρότυπα

Οι Delvaille, Ebberts & Saccon (2005) συγκρίνουν τα αποτελέσματα στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία και τις αλλαγές που έγιναν προκειμένου να ενσωματωθούν τα ΔΛΠ στις λογιστικές καταστάσεις. Στην έρευνά τους πραγματοποίησαν εμπειρική ανάλυση για τη χρήση των ΔΛΠ σε εισηγμένες εταιρίες στα αντίστοιχα χρηματιστήρια κάθε χώρας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ξεκάθαρα ότι η χρήση των ΔΛΠ είναι πιο σημαντική στη Γερμανία. Επίσης κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ενώ οι χώρες εφαρμόζουν ηπειρωτικά ευρωπαϊκά λογιστικά συστήματα στο παρελθόν, τα επόμενα χρόνια παρατηρούνται αλλαγές στις αναφερόμενες πρακτικές και στον τρόπο που υιοθέτησαν τα ΔΛΠ.

Οι Jones & Lather (2005) εξέτασαν κατά πόσο η αλλαγή στα ΔΛΠ είχε συνέπειες στην παραδοσιακή λογιστική διαχείριση στις γερμανικές εταιρίες. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 3 Βαυαρικές εταιρίες και 2 συμβουλευτικές εταιρίες διαχείρισης. Από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε ότι η διοίκηση πρέπει να επιλέξει ανάμεσα στην ενσωμάτωση εξωτερικής και εσωτερικής αναφοράς ή να συνεχίσει να λειτουργεί με δυο λογιστικά συστήματα, τα οποία θα περιορίσουν την υιοθέτηση των ΔΛΠ στις εξωτερικές αναφορές.

Οι Callao, Jarne & Lainez (2006) ανέλυσαν τον τρόπο με τον οποίο οι ισπανικές εταιρίες διαχειρίστηκαν τη μετάβαση στα ΔΛΠ. Η εμπειρική μελέτη βασίστηκε στην έρευνα ισπανικών επιχειρήσεων οι οποίες ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο της Μαδρίτης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι ισπανικές εταιρίες κράτησαν πολύ θετική στάση στην υιοθέτηση των ΔΛΠ. Παρόλα αυτά η εναρμόνιση με τα ΔΛΠ είχε αρκετό κόστος και επέβαλε αλλαγές στην οργάνωση και τη λειτουργία κάθε επιχείρησης όπως επίσης και στη λογιστική πολιτική που εφαρμόζεται από την κάθε μια εταιρία.

Ο Daske et al. (2008) εκτιμάει τις οικονομικές συνέπειες της υποχρεωτικής προσαρμογής στα Δ.Λ.Π. σε 26 χώρες. Αναλύουν τις επιπτώσεις στην αγορά ρευστότητας, το κόστος του κεφαλαίου και την Tobin q και βρίσκουν ότι η ρευστότητα της αγοράς αυξάνει με το πέρασμα του χρόνου της εισαγωγής στα Δ.Λ.Π., το κόστος του μετοχικού κεφαλαίου των επιχειρήσεων μειώνεται και των ιδίων κεφαλαίων αυξάνεται. Παρ' όλα αυτά, τα οφέλη της κεφαλαιαγοράς συμβαίνουν σε χώρες όπου οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρα να είναι διαφανείς και όπου η επιβολή του νόμου είναι ισχυρή και είναι ιδιαίτερα έντονη για τις επιχειρήσεις που εθελοντικά μεταβαίνουν στα Δ.Λ.Π. Οι O'Connell & Sullivan (2008) ανέλυσαν τα αποτελέσματα της υποχρεωτικής υιοθέτησης των ΔΛΠ στο καθαρό εισόδημα σε δείγμα εισηγμένων εταιριών σε 7 ευρωπαϊκές χώρες. Η έρευνά τους έδειξε ότι υπάρχει σημαντική αύξηση στο καθαρό εισόδημα των εταιριών το 2004, αλλά δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην επίδραση των ΔΛΠ. Επιπλέον, αποδεικνύουν ότι το πρότυπο που επηρεάζει περισσότερο την αύξηση του καθαρού εισοδήματος στηρίζεται στο λογιστικό χειρισμό των συνενώσεων των επιχειρήσεων.

Ο Armstrong et al. (2007) εξετάζει την αντίδραση του Ευρωπαϊκού χρηματιστηρίου σε δεκαέξι εκδηλώσεις που συνδέονται με την υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. στην Ευρώπη αναλύοντας κατά πόσον οι επενδυτές αναμένουν καθαρά κέρδη ή καθαρό κόστος, από την υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. Τα ευρήματά τους υποδηλώνουν ότι οι ευρωπαίοι επενδυτές προσδοκούν καθαρά κέρδη από την έγκριση Δ.Λ.Π. που σχετίζονται με τη σύγκλιση και την

αυξημένη ποιότητα των πληροφοριών, αν και τα καθαρά κέρδη είναι μικρότερα σε χώρες όπου η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. ενδέχεται να είναι λιγότερο αυστηρές

Οι Beuselinck, Joos, και Van der Meulen (2007) διερευνούν την συγκρισιμότητα των λογιστικών κερδών για 14 χώρες της Ε.Ε. κατά την περίοδο 1990-2005. Δείχνουν ότι η αυτοτέλεια των χρήσεων μέτρησης επηρεάζεται από το στάδιο του οικονομικού κύκλου και την σταθερή παροχή κινήτρων, που προκύπτουν από την αγορά ιδίων κεφαλαίων, την χρηματοδότηση του χρέους και τις αγορές εργασίας και αυτά ενισχύονται από το θεσμικό πλαίσιο μιας χώρας. Τα αποτελέσματά τους δείχνουν επίσης ότι η υποχρεωτική εισαγωγή των Δ.Λ.Π., το 2005 δεν απέφερε την αναμενόμενη βελτίωση των εσόδων συγκριτικά σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Οι Horton, Serafeim, και Serafeim (2008) εξετάζουν τις επιπτώσεις της υποχρεωτικής προσαρμογής στα Δ.Λ.Π. αναφερόμενοι στο περιβάλλον πληροφοριών των επιχειρήσεων σε 16 Ευρωπαϊκές χώρες εξετάζοντας πως η προσαρμογή αυτή επηρεάζει την ακρίβεια των προβλέψεων των αναλυτών. Διαπίστωσαν ότι, κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής περιόδου μετάβασης στο Δ.Λ.Π., η μεγαλύτερη βελτίωση του περιβάλλοντος των πληροφοριών συμβαίνει για τις επιχειρήσεις που είχαν ήδη υιοθετείται εθελοντικά Δ.Λ.Π. νωρίτερα και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις για την υποχρεωτική υιοθέτηση Δ.Λ.Π. Οι Christensen, Lee, και Walker (2007) αξιολογούν την επίπτωση των κινήτρων σχετικά με τη λογιστική μεταβολή της ποιότητας γύρω από την έγκριση Δ.Λ.Π. εξετάζοντας τα κέρδη της διαχείρισης και της έγκαιρης αναγνώρισης ζημίας. Ενώ είναι δεδομένη η ύπαρξη τέτοιας βιβλιογραφίας σχετικής με την βελτίωση της λογιστικής ποιότητας με την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., διαπιστώνουν ότι οι βελτιώσεις περιορίζονται σε επιχειρήσεις με κίνητρα για την υιοθέτηση.

. Οι Grudnitsky και Aubert (2008) επίσης μελετούν αυτήν την υποχρεωτική υιοθέτηση και αναφέρουν τα αποτελέσματα των επιπτώσεων και της σημαντικότητας της υποχρεωτικής προσαρμογής στα Δ.Λ.Π. σχετικά με τις εταιρείες εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καθορίζουν τις επιπτώσεις της υποχρεωτικής προσαρμογής των Δ.Λ.Π. σε δεκαπέντε χώρες προσδιορίζοντας τις σημαντικές διαφορές στην απόδοση των περιουσιακών στοιχείων για τις επιχειρήσεις που υπολογίζονται βάσει των Δ.Λ.Π. και των τοπικών προτύπων.

Οι Cordeiro et al. (2007) εξέτασαν στην έρευνα τους δείγμα 39 πορτογαλικών εισηγμένων εταιριών. Παρατήρησαν ότι τα στοιχεία των ισολογισμών παρουσίασαν σημαντικές αλλαγές με την εφαρμογή των ΔΛΠ, αυξάνοντας γενικότερα την συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων, του κεφαλαίου, του παθητικού και των καθαρών αποτελεσμάτων. Οι περισσότερες αλλαγές που παρατηρούνται στα λογιστικά μεγέθη οφείλονται στα περιουσιακά στοιχεία και στο μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Οι Cordasso (2008) επικεντρώθηκε στην έρευνά της στην επίδραση του καθαρού εισοδήματος και των ιδίων κεφαλαίων από τη μεταβολή των προτύπων σε ιταλικές εισηγμένες εταιρίες. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα, η εφαρμογή των προτύπων είχε σημαντική θετική αλλαγή στα κέρδη και σημαντική αλλά όχι μεγάλη επίδραση στα ίδια κεφάλαια.

Οι Ferrer et al. (2008) μελετούν την μετάβαση στα ΔΛΠ χρησιμοποιώντας δείγμα 11 ευρωπαϊκών χωρών. Η έρευνα έδειξε ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ είχε σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην Αγγλία, την Ιρλανδία, τη Σουηδία, τη Γαλλία και την Ισπανία σε στοιχεία όπως το κυκλοφορούν ενεργητικό, το βραχυπρόθεσμο παθητικό και τα κέρδη. Σαν αποτέλεσμα οι δείκτες που επηρεάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι οι δείκτες φερεγγυότητας και ιδίων κεφαλαίων. Στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες παρουσιάζεται μικρότερη επίδραση.

Πίνακας 3.4: Βιβλιογραφική επισκόπηση της υιοθέτησης των ΔΛΠ

Αναφορά	Χώρα/ Δείγμα	Θέμα	Αποτελέσματα
Υιοθέτηση των ΔΛΠ σε χώρες της ΕΕ. Iatridis (2010)	Αγγλία	Αξιολόγηση της μετάβασης στα ΔΛΠ σε αγγλικές εταιρίες	<ul style="list-style-type: none"> • Η εφαρμογή των ΔΛΠ περιορίζει τα κέρδη διαχείρισης και οδηγεί σε μεγαλύτερη ακρίβεια στα λογιστικά μεγέθη. • Η λιγότερη ασύμμετρη πληροφόρηση και χειραγώγηση των κερδών οδηγεί σε υψηλότερη ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης και στην αμερόληπτη κρίση των επενδυτών. • Τα αποτελέσματα στις διάφορες εταιρίες ποικίλουν και εξαρτώνται περισσότερο από την ατομική λογιστική πολιτική της κάθε εταιρίας. • Τα ίδια κεφάλαια υπό τα ΔΛΠ δεν είναι σημαντικά διαφορετικά από τα ίδια κεφάλαια υπό τα UK GAAP. • Οι ενοποιημένες προσαρμογές σχετίζονται με τα κέρδη αλλά όχι με τα ίδια κεφάλαια.
Aisbitt (2006)	Αγγλία	Επίδραση της υποχρεωτικής μετάβασης στα ΔΛΠ στα κεφάλαια των επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Η υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ δεν ωφελεί όλες τις εταιρίες κατά τον ίδιο τρόπο. Υπάρχουν σχετικοί νικητές και χαμένοι.
Horton & Serafeim (2006)	Αγγλία	Αντίδραση της αγοράς και συνάφεια των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάζονται αυξήσεις στη συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού, του παθητικού και των καθαρών αποτελεσμάτων. • Οι αλλαγές οφείλονται στα περιουσιακά στοιχεία και στο μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό.
Christensen et al. (2007)	Αγγλία	Οικονομικές συνέπειες της υποχρεωτικής μετάβασης στα ΔΛΠ	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική θετική επίδραση από την υιοθέτηση των ΔΛΠ στο καθαρό εισόδημα. • Θετική, αλλά όχι σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια.
Cordeiro et al. (2007)	Πορτογαλία	Επίδραση των ΔΛΠ στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική επίδραση χρηματοοικονομικής πληροφόρησης στην Αγγλία, Ιρλανδία, Σουηδία, Γαλλία και Ισπανία. • Μέτρια επίδραση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης στις υπόλοιπες χώρες.
Cordazzo (2002)	Ιταλία	Επίδραση της υποχρεωτικής υιοθέτησης των ΔΛΠ στα ίδια κεφάλαια και το καθαρό εισόδημα	
Ferrer et al (2008)	11 ΕΕ χώρες	Επίδραση της υποχρεωτικής μετάβασης στα ΔΛΠ στις χρηματοοικονομικές αναφορές	

Κεφάλαιο 4

4.1 Κύρια Όργανα Κατάρτισης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee – IASC) ιδρύθηκε στις 29 Ιουνίου 1973 στο Λονδίνο ως αποτέλεσμα μιας συμφωνίας 16 Λογιστικών Σωμάτων εννέα χωρών της Αυστραλίας του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας του Μεξικού της Ολλανδίας του Ηνωμένου Βασιλείου και Ιρλανδίας και των ΗΠΑ. Η αρχική αυτή συμφωνία αναθεωρήθηκε το Νοέμβριο του 1982., οπότε υπεγράφη και το αναθεωρημένο καταστατικό της IASC (Πρωτοψάλτης και Βρουστούρης, 2002, Σακέλλης 2002). Τον Μάρτιο του 2001, συστάθηκε ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός το International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF) με έδρα την πολιτεία Delaware των ΗΠΑ. Ο οργανισμός αυτός αποτελεί την μητρική οντότητα του International Accounting Standards Board της ανεξάρτητης αρχής που έχει την ευθύνη και την έκδοση Λογιστικών Προτύπων. Στις 1 Απριλίου 2001, η IASC μετονομάστηκε σε International Accounting Standards Board (IASB), για εναρμόνιση της επωνυμίας της με την επωνυμία της αντίστοιχης αμερικάνικης οργάνωσης Financial Accounting Standards Board (FASB). Αυτό ήταν και το αποκορύφωμα της αναδιοργάνωσης που βασίστηκε στις προτάσεις της μελέτης που είχε ως τίτλο «Προτάσεις για τη Δόμηση της LASC στο μέλλον» (Σακέλλης, 2002 Grant Thornton, 2006 A). Το LASC Foudhation είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός που έχει ως κύρια σώματα τους Επιτρόπους (Trustees) και το IASB, όπως επίσης το Συμβουλευτικό Συμβούλιο Προτύπων (Standards Advisory Council) και την Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών (Standards Advisory Council) και την Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών (Standing Interpretations Committee) η οποία πλέον ονομάζεται International Financial Reporting Interpretation Committee.

4.2 Η Εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ευρώπη

Η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (E.E.) είναι κατά κάποιο τρόπο διαφορετική από αυτήν της IASC. Ο κυρίαρχος στόχος της E.E είναι η δημιουργία μία κοινής οικονομικής αγοράς, η οποία θα επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίου, εργατικού δυναμικού και δραστηριοτήτων ανάμεσα στα κράτη – μέλη. Ωστόσο, και οι κυβερνήσεις των χωρών της E.E. μέσω των Οδηγών και το λογιστικό επάγγελμα μέσω της ISAAC, ισχυρίζονται ότι αναζητούν την εναρμόνιση των λογιστικών πρακτικών Η.Ε.Ε., επηρεάζει την χρηματοοικονομική έκθεση μέσω των Οδηγιών. Αν και οι Οδηγίες της E.E. δεν είναι πρότυπα και οι αποκλίσεις στην διερμηνεία αυτών έχουν περιορίσει το επίπεδο της

εναρμόνισης, έχουν τουλάχιστον βελτιώσει το επίπεδο συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων (Lew Jei – Fang, 2005).

Στην πραγματικότητα, η Ε.Ε. και πολλές μεμονωμένες χώρες και επιχειρήσεις βασίζονται στα πρότυπα που αναπτύχθηκαν από το IASB, Τον Ιούνιο του 2000, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε όλες οι εισηγμένες επιχειρήσεις στην Ε.Ε. των 15 κρατών – μελών – τότε – να παρουσιάζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ, αντί των ποικίλων εθνικών προτύπων, από την 1 Ιανουαρίου 2005. Στα κράτη – μέλη δόθηκε, επίσης, η δυνατότητα να εφαρμόζουν τις απαιτήσεις των ΔΛΠ και σε ένα ευρύτερο φάσμα επιχειρήσεων, εάν το ήθελαν. Παράλληλα, αυτός ο κανονισμός απαιτήθηκε όχι μόνο από τα πλήρη μέλη της Ε.Ε. αλλά και από μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (π.χ. Νορβηγία). Αυτό έδωσε επιπλέον ώθηση για την υιοθέτηση των ΔΛΠ στην Ευρώπη.

Τα ΔΛΠ είχαν ήδη υιοθετηθεί προ του 2005, από πολλές μεγάλες πολυεθνικές εισηγμένες εταιρίες χωρών όπως η Γερμανία και η Ελβετία, οι οποίες επέτρεπαν τα Διεθνή Πρότυπα ως εναλλακτικά στα τυπικά πρότυπα, και διάφορες μεταβατικές οικονομίες της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες δεν είχαν θεσπίσει εθνικά πρότυπα, είτε υιοθετούσαν, είτε επέτρεπαν την χρήση των ΔΛΠ. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Ρωσία από 1 Ιανουαρίου 2004 αποφάσισε να απαιτήσει την υιοθέτηση των ΔΛΠ από τις εισηγμένες εταιρίες (Whittington 2005). Η κίνηση αυτή της Ε.Ε. για την υιοθέτηση των ΔΛΠ ώθησε και άλλες χώρες, ιδιαίτερα εκείνες που συναλλάσσονται κατά πολύ με την Ε.Ε., να επιταχύνουν την υιοθέτηση των ΔΛΠ. Παραδείγματα τέτοιων χωρών είναι η Αυστραλία, η οποία αποφάσισε την υιοθέτηση των ΔΛΠ για τους υποχρεωτικούς λογαριασμούς όλων των εγχώριων εταιριών από το 2005, και η Νέα Ζηλανδία δήλωσε ότι θα τα ακολουθήσει το 2007. Σε μια έρευνα σε 59 χώρες η Street (2003) έδειξε ότι οι 56 έχουν υιοθετήσει, είτε σκοπεύουν να υιοθετήσουν, είτε σκοπεύουν να συγκλίνουν με τα ΔΛΠ. Σε μια άλλη ευρύτερη έρευνα της Deloitte and Touche (2003) βρέθηκε ότι περισσότερες από 90 χώρες θα απαιτήσουν ή θα επιτρέψουν τα ΔΛΠ για τις εισηγμένες εταιρίες από το 2005.

Τον Ιούνιο του 2002, η Ευρωπαϊκή Ένωση, υιοθέτησε έναν κανονισμό του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (European Council, EC) σύμφωνα με τον οποίο όλες οι εισηγμένες στα χρηματιστήρια εταιρίες είναι υποχρεωμένες να καταρτίσουν τους ενοποιημένους ισολογισμούς σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς, ξεκινώντας από 1 Ιανουαρίου του 2005.

Οι χώρες της ΕΕ έχουν τις εξής επιλογές:

➤ να επιβάλλουν ή να υποχρεώσουν στις μητρικές εταιρίες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- να επιτρέπουν σε εταιρίες οι οποίες έχουν μόνο χρεόγραφα σαν εισηγμένους τίτλους να καθυστερήσουν την εφαρμογή των ΔΛΠ μέχρι το 2007.
- να επιβάλλουν ή να υποχρεώσουν τα ΔΛΠ για τις μη εισηγμένες στα χρηματιστήρια εταιρίες.
- να επιτρέπουν σε εταιρίες που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήρια εκτός ΕΕ, και οι οποίες εφαρμόζουν μη ευρωπαϊκά λογιστικά πρότυπα, να καθυστερήσουν την υιοθέτηση μέχρι το 2007.

Ο νόμος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δεν απευθύνεται μόνο στα 27 κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στις τρεις χώρες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Περιοχής (European Economic Area, EEA), την Ισλανδία, το Λιχτεστάιν και τη Νορβηγία.

Από τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δημιουργήθηκαν πολλά ερωτήματα σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της εφαρμογής των ΔΛΠ σε ένα λογιστικό περιβάλλον που δεν είναι συνηθισμένο στη χρήση λογιστικών κανόνων με βάση τη δομή και τη φιλοσοφία των διεθνών προτύπων. Μπορεί η επιθυμητή συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών πληροφοριών να επιτευχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο αν τα ΔΛΠ εφαρμόζονται μόνο στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις; Τι μπορεί να συμβεί στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις ή στους ενοποιημένους λογαριασμούς των εισηγμένων ή των μη εισηγμένων ομάδων; Μπορεί να επιτευχθεί τοπική σύγκριση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών; Ποια θα είναι τα αποτελέσματα αλλαγής στα χρηματιστήρια; Θα υπάρξει οποιαδήποτε βελτίωση της συνάφειας της αξίας των χρηματοοικονομικών πληροφοριών των εισηγμένων εταιριών;

Επί της ουσίας, το μείζον ζήτημα είναι κατά πόσο η εφαρμογή των ΔΛΠ μπορεί να βελτιώσει την χρησιμότητα των χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Σύμφωνα με το σχέδιο του IASB, για να επιτευχθεί η χρησιμότητα πρέπει η πληροφόρηση να είναι κατανοητή, αξιόπιστη, συγκρίσιμη και συναφής. Αναμφισβήτητα, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται υπό τα ΔΛΠ έχουν μεγαλύτερη χρησιμότητα όταν εφαρμόζονται σε διεθνές πλαίσιο.

4.2.1 Ισπανία

Σε αντίθεση με άλλες χώρες όπου τα λογιστικά πρότυπα προσδιορίζονται από επαγγελματικές πρακτικές, οι λογιστικοί κανόνες στην Ισπανία, όπου είναι μια χώρα που εφαρμόζει το ηπειρωτικό νομικό σύστημα, βασίζονται στη νομοθεσία. Έτσι οι λογιστικοί ισπανικοί κανόνες είναι παραδοσιακά ένα δημόσιο θέμα το οποίο έχει ελάχιστα τη συμβολή

του ιδιωτικού τομέα. Οι κανονισμοί έχουν τη μορφή εταιρικής νομοθεσίας (π.χ. ο εμπορικός κώδικας), τη μορφή γενικού λογιστικού σχεδίου και άλλων αξιών της αγοράς και των τραπεζών.

Η υιοθέτηση των ΔΛΠ στην Ισπανία τέθηκε σε εφαρμογή με τη δημοσίευση του νόμου 62/2003, για τη θέσπιση φορολογικών, διοικητικών και κοινωνικών μέτρων. Αυτός ο νόμος προβλέπει την εφαρμογή των ακόλουθων λογιστικών κανόνων, που ισχύουν αποκλειστικά για ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζουν οι επιχειρήσεις, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να αναφέρουν τα τυποποιημένα λογιστικά στοιχεία από τον Ιανουάριο του 2005:

- Εάν στο κλείσιμο του έτους, οποιαδήποτε εταιρία του ομίλου έχει εκδώσει τίτλους σε αγορές σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος της ΕΕ, είναι υποχρεωμένη να εφαρμόσει τα ΔΛΠ σύμφωνα με τους κανονισμούς του ευρωπαϊκού συμβουλίου
- Εάν στο κλείσιμο του έτους, καμία εταιρία του ομίλου δεν έχει εκδώσει τίτλους σε αγορές σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος την ΕΕ, τότε μπορεί να εφαρμόσει τα ισπανικά εθνικά λογιστικά πρότυπα ή τα ΔΛΠ σύμφωνα με τους κανονισμούς του ευρωπαϊκού συμβουλίου. Αν οποιαδήποτε εταιρία επιλέξει τα ΔΛΠ τότε οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά σε συνεχή βάση.

Το ICAC (Independent Commission Against Corruption), δημοσίευσε μια ενοποιημένη προσωρινή κατάσταση, η οποία είχε αρχίσει να δημιουργείται από το δεύτερο μισό του 1998 και αναφέρονταν σε ισπανικούς λογιστικούς κανόνες. Ο σκοπός της προαναφερθείσας κατάστασης ήταν να αναλύσει κατά πόσο οι κανονισμοί ήταν σύμφωνοι με τους αντίστοιχους κανονισμούς του IASC. Η κατάσταση είχε τους εξής στόχους:

- να εντοπιστούν οι διαφορές στα σημεία των δύο καταστάσεων
- να εισαχθούν οι κανόνες από το IASC, οι οποίοι πρέπει να συμπεριληφθούν για να συμπληρωθεί ολόκληρο το λογιστικό μοντέλο.

Τον Μάρτιο του 2001, δημιουργήθηκε μία επιτροπή, από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, προκειμένου να εξετασθεί κατά πόσο οι ισπανικοί περιορισμοί ήταν σύμφωνοι με τις συστάσεις της ΕΕ και του μοντέλου των προτύπων του IASC. Η αναφορά της επιτροπής λαμβάνει υπόψη της τους ευρωπαϊκούς περιορισμούς σύμφωνα με τους οποίους όλες οι

εισηγμένες εταιρίες της ΕΕ είναι υποχρεωμένες να παρουσιάσουν τις ενοποιημένες καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ από το 2005.

Μερικές από τις σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των ισπανικών κανόνων και των ΔΛΠ ήταν η γνωστοποίηση πληροφοριών και τα κέρδη ανά μετοχή, η υποχρεωτική παρουσίαση της ροής των μετρητών, η αναγνώριση του φόρου εισοδήματος και η σύνδεσή του με τον ισολογισμό κ.α..

4.2.2 Ιταλία

Στην Ιταλία, τα ΔΛΠ επιβάλλονται για τους ενοποιημένους και ατομικούς λογαριασμούς των εισηγμένων εταιριών και επιτρέπονται για όλους τους άλλους λογαριασμούς των μη εισηγμένων εταιριών. Στόχος του Σώματος Ορκωτών Λογιστών είναι η αντιπροσώπευση του λογιστικού κλάδου και η προώθηση των ΔΛΠ στην Ιταλία.

Οι ανασταλτικοί παράγοντες υιοθέτησης των ΔΛΠ στην Ιταλία είναι οι εξής: οι ανεπαρκείς κατευθυντήριες γραμμές για την πρώτη εφαρμογή των ΔΛΠ, η φύση των φόρων του ιταλικού λογιστικού συστήματος και η διαφωνία με ορισμένα σημαντικά ΔΛΠ. Συγκεκριμένα οι τομείς που δεν είναι σύμφωνοι με τα ΔΛΠ είναι οι εξής: το μοντέλο της εύλογης αξίας, η παρούσα αξία μακροπρόθεσμων δεδουλευμένων, οι προσαρμογές στις τιμές αγορών των επιχειρήσεων, κέρδη ανά μετοχή, χρηματοοικονομικά μέσα, οφελή των εργαζομένων.

Οι απαιτούμενες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τις εταιρίες της Ιταλίας βασίστηκαν στο ηπειρωτικό νομοθετικό σύστημα. Οι λογιστικές αρχές που εκδόθηκαν από το Εθνικό Συμβούλιο των Λογιστών, θεωρούνται σαν προεκτάσεις των γενικών αρχών που ισχύουν κατά το ηπειρωτικό νομοθετικό σύστημα. Κατά τη διαμόρφωση των λογιστικών αρχών, το Ιταλικό Σώμα Ορκωτών Λογιστών δίνει τη δέουσα προσοχή στα ΔΛΠ και προσπαθεί να ενσωματώσει, στο μέτρο του δυνατού, τις συνθήκες και εφαρμογές που επικρατούν στην Ιταλία.

Τον Νοέμβριο του 2001, δημιουργήθηκε μια νέα επιτροπή, η οποία συστήθηκε υπό τη νομική μορφή ιδρύματος και αποτελούνταν από 15 μέλη. Μερικές από τις αρμοδιότητες της επιτροπής ήταν οι εξής:

- δημοσίευση λογιστικών αρχών προκειμένου να καταρτιστούν οι οικονομικές καταστάσεις για τις οποίες δεν παρέχονται λογιστικές αρχές.
- Παροχή πληροφόρησης σε σύνδεση με τις διεθνείς λογιστικές αρχές της Ιταλίας.

➤ Δημοσίευση λογιστικών αρχών για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων όχι των κερδοσκοπικών οργανισμών αλλά των εθνικών και τοπικών δημόσιων διοικήσεων.

4.2.3 Ελβετία

Η Ελβετία είναι μια χώρα γνωστή για την πολιτική ανεξαρτησία της και την σταθερή οικονομία της. Παρόλα αυτά, έχουν γίνει αρκετές κριτικές όσον αφορά τα στοιχεία των ελβετικών χρηματοοικονομικών εκθέσεων, όπως τα αφανή αποθεματικά και οι περιορισμένες γνωστοποιήσεις.

Η Ελβετία ακολουθεί το ηπειρωτικό ευρωπαϊκό νομικό μοντέλο. Οι λογιστικές επιλογές των εταιριών πρέπει να είναι σύμφωνες με τους νομικούς κανόνες που καθορίζονται από το ελβετικό εταιρικό δίκαιο.(Code des Obligations, CO). Το εταιρικό δίκαιο παρέχει στις εταιρίες τη δυνατότητα δημοσιοποίησης πληροφοριών, ενώ παράλληλα περιέχει πολύ λίγους λογιστικούς κανόνες. Σαν αποτέλεσμα, παρόλο που η Ελβετία ήταν μια εξαιρετικά εκβιομηχανισμένη χώρα παγκοσμίως, θεωρήθηκε υποανάπτυκτη υπό λογιστική πλευρά. (Zuind, 1993, p.257). Η προαναφερθείσα κατάσταση άλλαξε σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Το 1984, το Ελβετικό Ινστιτούτο Ορκωτών Λογιστών δημιούργησε έναν οργανισμό για την παρουσίαση των χρηματοοικονομικών λογαριασμών γνωστό ως FE (Foundation for Recommendations or FER). Το FER είναι ένα συμβούλιο λογιστικής τυποποίησης που βασίζεται στο πρότυπο του αμερικανικού FASB (Financial Accounting Standards Board).

Αποστολή του FER είναι η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων με σκοπό να βελτιωθεί η ποιότητα και η συγκρισιμότητα καθώς επίσης και η εναρμόνιση των λογιστικών πρακτικών με τα διεθνή πρότυπα. Το εταιρικό δίκαιο αναθεωρήθηκε σε βάθος το 1992, δίνοντας έμφαση στην τυποποίηση των ετήσιων λογαριασμών για τους οποίους υπάρχει μια σειρά κανόνων. Από τον Οκτώβριο του 1996, οι εταιρίες που ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο της Ελβετίας (Swiss Stock Exchange/ SWX), ήταν υποχρεωμένες να προσαρμόσουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους σύμφωνα με τα εθνικά ελβετικά λογιστικά πρότυπα, τα ΔΛΠ ή τα αμερικανικά λογιστικά πρότυπα. Αυτοί οι νέοι λογιστικοί κανόνες επιβεβαίωσαν την ήδη υπάρχουσα κατάσταση καθώς οι εισηγμένες εταιρίες δημοσίευσαν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με αναγνωρισμένα πρότυπα, σε εθελοντική βάση (Dumontier & Raffournier, 1998).

Ξεκινώντας από το 2005, οι ελβετικές εισηγμένες που θεωρούνται πολυεθνικές είναι υποχρεωμένες να χρησιμοποιούν ΔΛΠ για την κατάρτιση των ενοποιημένων

χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι υπόλοιπες εισηγμένες εταιρίες εναλλακτικά μπορούν να χρησιμοποιούν τα ελβετικά εθνικά λογιστικά πρότυπα, όπως επίσης και οι μη εισηγμένες εταιρίες. Για τους ατομικούς λογαριασμούς οι ελβετικές εταιρίες δεν υιοθετούν τα ΔΛΠ για φορολογικούς λόγους. Συνεπώς η φορολογική φύση των εθνικών λογιστικών απαιτήσεων αποτελεί εμπόδιο για την εναρμόνιση με τα ΔΛΠ. Οι φόροι εισοδήματος καθορίζονται σε ενοποιημένα επίπεδα και βασίζονται σε νόμιμους λογαριασμούς. Τα ελβετικά εθνικά πρότυπα έχουν ενσωματώσει αρκετά στοιχεία των ΔΛΠ και η εναρμόνιση με αυτά αναμένεται να συνεχιστεί όχι μόνο για τους ενοποιημένους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς.

Κεφάλαιο 5

5.1. Ο δείκτης σύγκρισης του Gray

Ο δείκτης σύγκρισης του Gray (1980), (comparability index, CI), χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της μετάβασης από τα εθνικά λογιστικά πρότυπα κάθε χώρας στα ΔΛΠ. Στη συγκεκριμένη έρευνα αξιολογείται η μεταβολή οικονομικών μεγεθών όπως τα ίδια κεφάλαια (equity), τα κέρδη (earnings), η λειτουργική μόχλευση (leverage) και η ρευστότητα (liquidity), (βλ. Hellman, 1993; Whittington, 2000; Bertoni & DeRosa, 2006; Tsalavoutas & Evans, 2010). Προηγούμενες μελέτες, χρησιμοποίησαν τον δείκτη συγκρισιμότητας προκειμένου να εξετάσουν τις διαφορές τις διαφορές μεταξύ των Εθνικών Λογιστικών Προτύπων. Για παράδειγμα, οι Adams et al (1999) κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι συγκρινόμενα με τα Εθνικά Αμερικάνικα Λογιστικά Πρότυπα, τα Εθνικά Αγγλικά Λογιστικά Πρότυπα παρουσιάζουν υψηλότερο καθαρό εισόδημα ενώ τα ίδια κεφάλαια των αγγλικών μετόχων είναι χαμηλότερα. Οι Adams et al (1993) σύγκριναν επίσης, τα Εθνικά Φιλανδικά Λογιστικά Πρότυπα με τα ΔΛΠ χρησιμοποιώντας το δείκτη συγκρισιμότητας. Επιπλέον, οι Wheetman et al (1998) εξέτασαν τις διαφορές στους κανόνες μέτρησης μεταξύ ΔΛΠ, Αγγλικών Λογιστικών Προτύπων και Αμερικανικών Λογιστικών Προτύπων. Ακόμη, οι Street et al (2000) and Haverty (2006) επικεντρώθηκαν στις διαφορές μεταξύ Αμερικάνικων Λογιστικών Προτύπων και ΔΛΠ με βάση τα κέρδη. Οι Bertoni & DeRosa (2006) και οι Lopes & Viana (2007) έδειξαν ότι τα ΔΛΠ φαίνεται να ενσωματώνουν λιγότερο συντηρητισμό σε σχέση με τα Ιταλικά Λογιστικά Πρότυπα και τα Πορτογαλικά Λογιστικά Πρότυπα. Στην περίπτωση σύγκρισης των Ιταλικών Λογιστικών Προτύπων, βασιζόμενοι στα κέρδη με τα αντίστοιχα κέρδη που αναφέρονται με τα ΔΛΠ, ο δείκτης συγκρισιμότητας παίρνει την ακόλουθη μορφή:

$$1 - \frac{Earnings_{IFRS} - Earnings_{ITGAAP}}{|Earnings_{IFRS}|} \quad \text{εξ. 1}$$

Σκοπός της έρευνας είναι να αξιολογηθεί η μετάβαση από τα Εθνικά στα ΔΛΠ και να εξεταστούν οι διαφορές προκειμένου τα αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα με άλλες χώρες, (Adams et al, 1999). Παρόμοιοι δείκτες δημιουργούνται για τα ίδια κεφάλαια, τη λειτουργική μόχλευση και τη ρευστότητα. Ο δείκτης συγκρισιμότητας παίρνει μόνο θετικές τιμές με εύρος από 0 μέχρι μεγαλύτερες από το 1. Μια τιμή υψηλότερη από το 1 δείχνει ότι τα κέρδη με τα Ιταλικά Λογιστικά Πρότυπα είναι υψηλότερα από τα κέρδη των ΔΛΠ. Μια τιμή μεταξύ 0 και 1 δείχνει ότι τα κέρδη με τα ΔΛΠ είναι χαμηλότερα από τα κέρδη των ΔΛΠ. Αν η τιμή του

δείκτη είναι 1 δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των στοιχείων των κερδών. Στην έρευνά τους οι Wheetman et al (1998) υποστήριξαν ότι η διαφορά των αναφερόμενων κερδών μεταξύ των εθνικών και των ΔΛΠ, θα είναι μη σημαντική αν είναι μικρότερη από 5%, δυνητικά σημαντική αν είναι μεταξύ 5% και 10% και σημαντική αν είναι άνω του 10%.

Πίνακας 5.1 : Δείκτες συγκρισιμότητας και οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις

	ΕΛΒΕΤΙΑ							
	EQCI	%	EACI	%	LECI	%	LICI	%
SWS GAAP μικρότερο από 90% από τα IFRSs (σημαντική αλλαγή)	157	53,4	170	57,6	79	26,9	86	28,9
SWS GAAP μεταξύ 91% και 95% από τα IFRSs (δυνητικά σημαντική αλλαγή)	54	18,4	42	14,2	18	6,2	24	8,1
SWS GAAP μεταξύ 96% και 100% από τα IFRSs (μη σημαντική αλλαγή)	31	10,5	23	7,9	21	7,2	19	6,4
IFRSs >SWS GAAP, όταν CI<1 (συνολική θετική αλλαγή)	242	82,3	235	79,7	118	40,3	129	43,4
IFRSs<SWS GAAP, όταν CI>1 (συνολική αρνητική αλλαγή)	52	17,7	60	20,3	175	59,7	168	56,6
SWS GAAP μεταξύ 100% και 104% από τα IFRSs (μη σημαντική αλλαγή)	12	4,1	14	4,7	29	9,9	79	26,6
SWS GAAP μεταξύ 105% και 109% από τα IFRSs (δυνητικά σημαντική αλλαγή)	15	5,1	5	1,7	26	8,8	9	3,1
SWS GAAP μεγαλύτερο από 110% of IFRSs (σημαντική αλλαγή)	25	8,5	41	13,9	120	41	80	26,9
N	294		295		293		297	
Mean	0,504		0,489		1,198		1,158	
Standard Deviation	4,344		5,323		2,464		1,519	

Ο πίνακας 5.1 δείχνει ότι η αλλαγή από τα εθνικά στα ΔΛΠ επηρέασε θετικά το δείκτη σύγκρισης των ιδίων κεφαλαίων με ποσοστό 82,3%. Το 53,4% εμφανίζει σημαντική θετική αλλαγή, το 18,4% εμφανίζει δυνητικά σημαντική αλλαγή ενώ το 10,5% παρουσιάζει

μη σημαντική μεταβολή στον δείκτη. Σε αντίθεση, παρατηρείται ότι η μεταβολή από τα εθνικά στα ΔΛΠ επηρέασε αρνητικά το δείκτη σύγκρισης κατά 17,7%.

Όσον αφορά την επίδραση στο δείκτη σύγκρισης των κερδών, η υιοθέτηση των ΔΛΠ είχε θετική επίδραση με ποσοστό 79,7% και αρνητική επίδραση με ποσοστό 20,3%. Το 57,6% εμφανίζει σημαντική θετική αλλαγή, ενώ το 13,9% εμφανίζει σημαντική αρνητική αλλαγή. Επίσης, παρατηρείται, ότι το 6,4% των ελβετικών εταιριών δεν παρουσίασαν σημαντική και δυνητικά σημαντική αλλαγή στο δείκτη σύγκρισης των κερδών.

Σε αντίθεση με τους προαναφερθέντες δείκτες, ο δείκτης σύγκρισης της χρηματοοικονομικής μόχλευσης επηρέασε θετικά τη μεταβολή από τα εθνικά στα ΔΛΠ με ποσοστό 40,3% και αρνητικά με ποσοστό 59,7%. Συγκεκριμένα, το 26,9% εμφανίζει σημαντική θετική αλλαγή ενώ το 41% εμφανίζει σημαντική αρνητική αλλαγή.

Ομοίως με το δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης, ο δείκτης ρευστότητας παρουσιάζει υψηλότερο ποσοστό αρνητικής επίδρασης (56,6%) σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό θετικής επίδρασης (43,4%). Το ποσοστό θετικής σημαντικής μεταβολής είναι 28,9% ενώ το ποσοστό αρνητικής σημαντικής μεταβολής είναι 26,9%.

Πίνακας 5.2 : Δείκτες συγκρισιμότητας και οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις

ΙΣΠΑΝΙΑ

EQCI	%	EACI	%	LECI	%	LICI	%
------	---	------	---	------	---	------	---

SPN GAAP μικρότερο από 90% από τα IFRSs (σημαντική αλλαγή)	90	52,9	105	61,8	60	35,7	38	22,4
SPN GAAP μεταξύ 91% και 95% από τα IFRSs (δυσνητικά σημαντική αλλαγή)	34	20	21	12,3	14	8,3	17	10
SPN GAAP μεταξύ 96% και 100% από τα IFRSs (μη σημαντική αλλαγή)	25	14,7	12	7,1	13	7,8	14	8,2
IFRSs>SPN GAAP, όταν CI<1 (συνολική θετική αλλαγή)	149	87,6	138	81,2	87	51,8	69	40,6
IFRSs<SPN GAAP, όταν CI>1 (συνολική αρνητική αλλαγή)	21	12,4	32	18,8	81	48,2	101	59,4
SPN GAAP μεταξύ 100% και 104% από τα IFRSs (μη σημαντική αλλαγή)	6	3,5	8	4,7	12	7,2	41	24,1
SPN GAAP μεταξύ 105% και 109% από τα IFRSs (δυσνητικά σημαντική αλλαγή)	3	1,8	4	2,3	17	10,1	12	7,1
SPN GAAP μεγαλύτερο από 110% of IFRSs (σημαντική αλλαγή)	12	7,1	20	11,8	52	30,9	48	28,2
N	170		170		168		170	
Mean	0,909		0,881		1,022		1,18	
Standard Deviation	0,468		0,717		0,485		0,936	

Ο πίνακας 5.2 δείχνει πως επηρέασε η μεταβολή από τα εθνικά στα ΔΛΠ τους χρηματοοικονομικούς δείκτες όσον αφορά τις ισπανικές εισηγμένες εταιρίες. Για τον δείκτη σύγκρισης των ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε θετική επίδραση κατά 87,6% και αρνητική επίδραση κατά 12,4%. Το 52,9% εμφανίζει σημαντική θετική αλλαγή, το 20% εμφανίζει δυσνητικά σημαντική αλλαγή ενώ το 14,7% εμφανίζει μη σημαντική μεταβολή του δείκτη.

Όσον αφορά την επίδραση στο δείκτη σύγκρισης των κερδών, παρουσιάζεται θετική επίδραση με ποσοστό 81,2% από το οποίο το 61,8% παρουσιάζει σημαντική επίδραση. Το ποσοστό αρνητικής επίδρασης είναι 18,8% από το οποίο το 11,8% παρουσιάζει σημαντική αλλαγή.

Ο δείκτης σύγκρισης της χρηματοοικονομικής μόχλευσης επηρέασε θετικά τη μεταβολή από τα εθνικά στα ΔΛΠ με ποσοστό 51,8% και αρνητικά με ποσοστό 48,2%. Ειδικότερα, το 35,9% εμφανίζει σημαντική αρνητική αλλαγή.

Σε αντίθεση με τους παραπάνω δείκτες, ο δείκτης ρευστότητας παρουσιάζει υψηλότερο ποσοστό αρνητικής επίδρασης (59,4%) σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό θετικής επίδρασης (40,6%). Το 22,4% παρουσιάζει σημαντική θετική επίδραση, το 10% δυνητικά σημαντική θετική επίδραση και το 8,2% μη σημαντική θετική επίδραση.

Πίνακας 5.3 : Δείκτες συγκρισιμότητας και οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις

ΙΤΑΛΙΑ									
	EQCI	%	EACI	%	LECI	%	LICI	%	
ITA GAAP μικρότερο από 90% από τα IFRSs (σημαντική αλλαγή)	177	57,5	192	63,1	87	30,3	88	29,9	
ITA GAAP μεταξύ 91% και 95% από τα IFRSs (δυσνητικά σημαντική αλλαγή)	44	14,3	21	6,9	17	5,9	20	6,8	
ITA GAAP μεταξύ 96% και 100% από τα IFRSs (μη σημαντική αλλαγή)	19	6,1	10	3,3	23	8	22	7,5	
IFRSs >ITA GAAP, όταν CI<1 (συνολική θετική αλλαγή)	240	77,9	223	73,3	127	44,2	130	44,2	
IFRSs<ITA GAAP, όταν CI>1 (συνολική αρνητική αλλαγή)	68	22,1	81	26,7	160	55,8	164	55,8	
ITA GAAP μεταξύ 100% και 104% από τα IFRSs (μη σημαντική αλλαγή)	21	6,8	14	4,6	22	7,7	71	24,2	
ITA GAAP μεταξύ 105% και 109% από τα IFRSs (δυσνητικά σημαντική αλλαγή)	12	3,9	6	1,9	20	6,9	16	5,4	
ITA GAAP μεγαλύτερο από 110% of IFRSs (σημαντική αλλαγή)	35	11,4	61	20,2	118	41,2	77	26,2	
N	308		304		287		294		
Mean	0,886		-0,734		1,632		1,105		
Standard Deviation	1,055		17,852		6,642		1,654		

Ο πίνακας 5.3 δείχνει πως επηρέασε η μεταβολή από τα εθνικά στα ΔΛΠ τους χρηματοοικονομικούς δείκτες για τις ιταλικές εισηγμένες εταιρίες. Για τον δείκτη των ιδίων κεφαλαίων παρατηρείται ότι το ποσοστό θετικής αλλαγής είναι 77,9%, από το οποίο το 57,5% δείχνει σημαντική θετική αλλαγή, το 14,3% δυσνητικά σημαντική θετική αλλαγή και το 6,1% μη σημαντική θετική αλλαγή. Το ποσοστό αρνητικής αλλαγής είναι 22,1%, εκ του οποίου το 11,4% εμφανίζει σημαντική αρνητική αλλαγή, το 3,9% δυσνητικά σημαντική αρνητική αλλαγή ενώ το 6,8% εμφανίζει μη σημαντική αρνητική αλλαγή.

Όσον αφορά το δείκτη σύγκρισης των κερδών το 73,3% έχει θετική επίδραση ενώ το 26,7% έχει αρνητική επίδραση. Το 63,1% δείχνει σημαντική θετική αλλαγή σε αντίθεση με το 20,2% που δείχνει σημαντική αρνητική αλλαγή.

Σε αντίθεση με τους προαναφερθέντες δείκτες, ο δείκτης σύγκρισης της χρηματοοικονομικής μόχλευσης παρουσιάζει υψηλότερο ποσοστό αρνητικής επίδρασης (55,8%). Το 41,2% του ποσοστού εμφανίζει σημαντική αρνητική αλλαγή, το 6,9% δυνητικά σημαντική αρνητική αλλαγή και το 7,7% μη σημαντική αρνητική αλλαγή.

Ομοίως με το δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης, ο δείκτης ρευστότητας παρουσιάζει υψηλότερο ποσοστό αρνητικής επίδρασης (55,8%) σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό θετικής επίδρασης (44,2%). Το ποσοστό σημαντικής θετικής επίδρασης είναι 29,9% ενώ το ποσοστό σημαντικής αρνητικής επίδρασης είναι 26,2%.

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι η μετάβαση από τα εθνικά στα ΔΛΠ επηρέασε θετικά τους δείκτες σύγκρισης των ιδίων κεφαλαίων και των κερδών και για τις τρεις χώρες. Για το δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης παρατηρείται θετική επίδραση στην Ισπανία και αρνητική επίδραση στην Ελβετία και στην Ιταλία. Όσον αφορά το δείκτη ρευστότητας παρατηρείται και στις τρεις χώρες μεγαλύτερο ποσοστό αρνητικής επίδρασης.

Ανακεφαλαιώνοντας, για το δείκτη των ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε μεγαλύτερο ποσοστό θετικής επίδρασης για την Ισπανία (87,6%), και τα ποσοστά για την Ελβετία και τη Ιταλία είναι 82,3% και 77,9% αντίστοιχα. Παρόμοια αποτελέσματα παρουσιάζονται και για το δείκτη των κερδών όπου το μεγαλύτερο ποσοστό θετικής επίδρασης παρουσιάζεται για την Ισπανία (81,2%). Για τον δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης παρατηρείται υψηλότερο ποσοστό θετικής επίδρασης για την Ισπανία (51,8%) και ακολουθούν η Ιταλία και η Ελβετία με ποσοστά 44,2% και 40,3% αντίστοιχα. Τέλος για το δείκτη ρευστότητας παρατηρείται υψηλότερο ποσοστό θετικής επίδρασης στην Ιταλία (44,2%) σε σχέση με την Ελβετία και την Ισπανία με αντίστοιχα ποσοστά 43,4% και 40,6% αντίστοιχα. Επομένως, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της Ισπανίας επηρεάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους δείκτες των άλλων χωρών.

5.2 Εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ

H_{01} : Οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ είναι πιθανό να είναι σημαντικά διαφορετικές από τις εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ.

Για να ελεγχθεί η H_{01} , κατηγοριοποιήθηκαν οι εταιρίες σύμφωνα με το αν χρησιμοποιούν εθελοντικά ή υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Η μελέτη επιδιώκει να προσδιορίσει τις διαφορές στα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων οι οποίες χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ εθελοντικά σε αντίθεση με εκείνες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ υποχρεωτικά.

Η εξαρτημένη μεταβλητή του υποδείγματος είναι ψευδομεταβλητή και χρησιμοποιείται σε ένα υπόδειγμα λογιστικής παλινδρομήσεως (logit) και παίρνει την τιμή 1 αν οι εταιρίες χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ και 0 αν οι εταιρίες χρησιμοποιούν τα εθνικά λογιστικά πρότυπα.

Βασιζόμενη στην κατηγοριοποίηση που προαναφέρθηκε, η έρευνα χρησιμοποιεί το υπόδειγμα λογιστικής παλινδρομής, στο οποίο οι ερμηνευτικές μεταβλητές είναι αυστηρά λογιστικές (βλ. εξίσωση 1). Οι ερμηνευτικές μεταβλητές ακολουθούν το υπόδειγμα λογιστικής παλινδρομής, σύμφωνα με τους Bushee & Miller(2007), στο οποίο οι ερμηνευτικές μεταβλητές αποτελούν ένα μείγμα των οικονομικών χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων. Η έρευνα επικεντρώνεται στη περίοδο 2004-2005 για τις χώρες που χρησιμοποιούν εθελοντικά και υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Το μοντέλο λογιστικής παλινδρομής που χρησιμοποιείται είναι το ακόλουθο:

$$FA_{i,t} = a_0 + a_1ROA_{i,t} + a_2MVBV_{i,t} + a_3TLSFU_{i,t} + a_4OCF_{i,t} + a_5LNA_{i,t} + a_6ECN_{i,t} + a_7DCN_{i,t} + a_8IC_{i,t} + a_9G_{i,t} + a_{10}RE_{i,t} + e_{i,t} \quad \text{εξ. 2}$$

Όπου

$FA_{i,t}$: είναι μια ψευδομεταβλητή η οποία αντιπροσωπεύει την εθελοντική ή μη υιοθέτηση των ΔΛΠ, και παίρνει τιμή 1 για τις εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ υποχρεωτικά και 0 σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση.

$ROA_{i,t}$: είναι ο δείκτης που δείχνει τα καθαρά κέρδη προ φόρων και τόκων, δια τη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικό)

$MVBV_{i,t}$: είναι ο δείκτης που δείχνει την αγοραία αξία δια την αξία των μετοχικών κεφαλαίων

$TLSFU_{i,t}$: είναι οι συνολικές υποχρεώσεις δια την αξία του μετοχικού κεφαλαίου

$OCF_{i,t}$: είναι οι ταμειακές ροές δια τη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων

$LNA_{i,t}$: είναι ο λογάριθμος της συνολικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων

$ECN_{i,t}$: είναι μια ψευδομεταβλητή που αναφέρεται στις ανάγκες τις εταιρίας για μετοχικό κεφάλαιο, και παίρνει τιμή 1 για τις επιχειρήσεις με ανάγκες για ίδια κεφάλαια και 0 σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση.

$DCN_{i,t}$: είναι μια ψευδομεταβλητή όπου δείχνει τις ανάγκες της εταιρίας για μακροπρόθεσμο δανεισμό, και παίρνει τιμή 1 για τις εταιρίες με χρεωστικές κεφαλαιακές ανάγκες και τιμή 0 σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση.

$IC_{i,t}$: είναι ο δείκτης κάλυψης καταβαλλόμενων τόκων και προκύπτει από τα κέρδη προ φόρων και τόκων δια τα έξοδα των τόκων.

$G_{i,t}$: είναι ο δείκτης της λογιστικής υπεραξίας, φήμη και πελατεία, που προκύπτει από το λόγο της λογιστικής υπεραξίας προς την συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων

$RE_{i,t}$: είναι ο δείκτης των κερδών εις νέων ή αλλιώς των παρακρατηθέντων κερδών, που προκύπτει από το λόγο των καθαρών εσόδων προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων

$e_{i,t}$: είναι ο διαταρακτικός όρος του υποδείγματος.

5.3 Χειραγώγηση κερδών και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ.

H_{02} : Οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ είναι πιθανό να εμφανίζουν χαμηλότερη χειραγώγηση κερδών από τις εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ.

Η προετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα και τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις. Αυτή η διαδικασία απαιτεί την επιλογή ορθών λογιστικών πρακτικών, η οποία ωστόσο συνοδεύεται ορισμένες φορές από την άσκηση κρίσης και τη λήψη πρωτοβουλιών από μέρους των επιχειρήσεων. Παρόλο που το κύριο καθήκον της διοίκησης είναι η προστασία και η μεγιστοποίηση του πλούτου των μετόχων, ορισμένες φορές η συμπεριφορά τους φαίνεται να είναι καιροσκοπική (opportunistic) στοχεύοντας μάλλον στην εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων και σκοπών (Healy, 1985; Dye and Verrecchia, 1995). Η επιλογή των λογιστικών πολιτικών (accounting policy choice) και ο μηχανισμός λήψης αποφάσεων των επιχειρήσεων συνδέονται με τις αμοιβές της διοίκησης (bonus), την κάλυψη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεών τους, την αποτίμηση του ενεργητικού τους, τα πολιτικά κόστη που απορρέουν από τις αποφάσεις τους, και την ασυμμετρία στη λογιστική και χρηματοοικονομική πληροφόρηση κυρίως ανάμεσα σε διοίκηση, μετόχους και δανειστές (βλ. Lambert, 2001).

Ορισμένα παραδείγματα καιροσκοπικής συμπεριφοράς της διοίκησης δίνονται παρακάτω. Ενδέχεται ιδιαίτερα κατά το τέλος της θητείας τους σε μια εταιρία ή πριν την συνταξιοδότησή τους, κάποια μέλη της διοίκησης να μειώνουν τις δαπάνες έρευνας και

ανάπτυξης, προκειμένου να εμφανίσουν υψηλότερα κέρδη και να πετύχουν κατ' αυτόν τον τρόπο καλύτερες αμοιβές, έστω και αν αυτή η ενέργεια ζημιώσει την εταιρία μελλοντικά. Σύμφωνα με τους Dechow and Sloan (1991), τα προγράμματα αμοιβών της διοίκησης όπως τα bonus τείνουν να οδηγούν στη λήψη αποφάσεων που ευνοούν περισσότερο τα συμφέροντα της διοίκησης παρά των μετόχων. Επιπλέον, η βιβλιογραφία δείχνει ότι στην περίπτωση αλλαγής της διοίκησης, τα μέλη της, τείνουν να χρησιμοποιούν λογιστικές πολιτικές οι οποίες οδηγούν στην επιβράδυνση της κερδοφορίας της επιχείρησης στη χρήση που έγινε η εν λόγω αλλαγή (Francis, Hanna and Vincent, 1996). Αντίθετα, τα μέλη της διοίκησης εμφανίζουν υψηλότερα κέρδη κατά τη λογιστική χρήση της αλλαγής προκειμένου να δείξουν τις «ανώτερες» διοικητικές ικανότητες τους και να ενισχύσουν την θέση τους στην επιχείρηση. Επίσης σε περιπτώσεις εθελοντικής αποκάλυψης της λογιστικής πληροφόρησης (voluntary disclosure), οι υπεύθυνοι τείνουν να συγκρίνουν την απόδοση της επιχείρησής τους με μεγέθη κατάλληλα επιλεγμένα, ώστε να τονίσουν την επιδεξιότητά της διοίκησής τους και την ορθότητα των επιλογών τους (Salatka, 1996).

Τα δεδομένα αφορούν την περίοδο 2004-05 και το μοντέλο που χρησιμοποιείται είναι αυτό της μεθόδου ελαχίστων τετραγώνων (Ordinary Least Squares, OLS), σύμφωνα με τους Tendeloo & Vanstraelen, (2005).

$$DAC_{i,t} = a_0 + a_1FA_{i,t} + a_2FA_{i,t}OCF_{i,t} + a_3FA_{i,t}LNA_{i,t} + a_4FA_{i,t}ROA_{i,t} + a_5FA_{i,t}TLFSFU_{i,t} + e_{i,t}$$

(εξ. 3)

Όπου:

$DAC_{i,t}$: είναι ο δείκτης χειραγώγησης κερδών ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το cross-sectional Jones model (Jones, 1991). Η συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιεί τα κατάλοιπα της ακόλουθης παλινδρόμησης σαν τα κέρδη χειραγώγησης. (De Fond & Subramanyam, (1998), Batrov, Gul & Tsui, (2001), Kothari, Leane & Wasley, (2004), Garza-Gomez, Lee & Du, (2006).

$$AC_{i,t} = a_0(1/A_{i,t}) + a_1REV_{i,t} + a_2PPE_{i,t} + e_{i,t}$$

εξ. 4

Όπου:

$e_{i,t}$: είναι τα accruals κάποια χρονική περίοδο t, διαιρούμενα με τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία το έτος t. Τα accruals ισούται με την ετήσια μεταβολή του κυκλοφορούντος ενεργητικού (εκτός των μετρητών), μείον τις τρέχουσες υποχρεώσεις (εκτός του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και του φόρου εισοδήματος) μείον τις αποσβέσεις.

$A_{i,t}$: είναι το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων το έτος t.

$REV_{i,t}$: είναι η ετήσια μεταβολή στα έσοδα τη χρονική περίοδο t διαιρούμενα με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων

$PPE_{i,t}$: είναι τα μεγέθη property, plant and equipment τη χρονική περίοδο t διαιρούμενα με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων

$e_{i,t}$: είναι ο διαταρακτικός όρος της παλινδρόμησης

Οι υπόλοιπες μεταβλητές της αρχικής παλινδρόμησης ορίζονται όπως στη εξίσωση 2.

Το δεύτερο τεστ εξετάζει την επάρκεια των εταιριών να διαμορφώνουν τα λογιστικά μεγέθη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αναφέρονται για παράδειγμα χαμηλότερα κέρδη από ζημιές. (Burgstahler and Dichev, 1997; Leuz, Nand & Wysocki, 2003). Επίσης εξετάζεται το εύρος στο οποίο αναγνωρίζονται οι ζημιές με την έννοια ότι η συχνή αναγνώριση των μεγάλων ζημιών μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερα κέρδη διαχείρισης (Lang, Raedy & Wilson, 2005). Μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν στην προηγούμενη υπόθεση, χρησιμοποιείται η μεταβλητή SP σαν μέτρο των μικρών κερδών (βλ. Lang, Lins & Miller, 2003; Barth, Landsman & Lang, 2008) και η ψευδομεταβλητή LL σαν μέτρο έγκαιρης αναγνώρισης των ζημιών (βλ. Lang et al. 2003,2005). Το μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης παίρνει τη ακόλουθη μορφή:

$$FA_{i,t} = a_0 + a_1ROA_{i,t} + a_2MVBV_{i,t} + a_3TLSFU_{i,t} + a_4OCF_{i,t} + a_5LNA_{i,t} + a_6ECN_{i,t} + a_7DCN_{i,t} + a_8IC_{i,t} + a_9G_{i,t} + a_{10}RE_{i,t} + a_{11}SP_{i,t} + a_{12}LL_{i,t} + e_{i,t} \quad \text{εξ. 5}$$

όπου,

$SP_{i,t}$: είναι μια ψευδομεταβλητή όπου δείχνει το μέγεθος των μικρών κερδών. Παίρνει την τιμή 1 αν το καθαρό κέρδος διαιρούμενο με τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία είναι μεταξύ 0 και 0,01 και τιμή 0 για οποιαδήποτε άλλη περίπτωση

$LL_{i,t}$: είναι μια ψευδομεταβλητή που δείχνει το μέγεθος της έγκαιρης αναγνώρισης των ζημιών. Παίρνει τιμή 1 αν το καθαρό κέρδος διαιρούμενο με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων είναι μικρότερο από -0,20 και τιμή 0 για οποιαδήποτε άλλη περίπτωση

Μία αρνητική τιμή του $SP_{i,t}$ δείχνει ότι οι εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να διαχειρίζονται τα κέρδη τους με τέτοιο τρόπο ώστε να αναφέρουν λιγότερο τα θετικά παρά τα αρνητικά ποσά με μικρότερη συχνότητα. Μία θετική τιμή του $LL_{i,t}$ δείχνει

ότι οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να αναγνωρίσουν πιο εύκολα τις ζημίες από τις υπόλοιπες εταιρίες.

5.4 Συντηρητικότητα και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ.

H_{03} : Για τις χώρες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ η συντηρητικότητα με όρους είναι αρνητικά συνδεδεμένη με την συντηρητικότητα άνευ όρων.

Ο συντηρητικότητα ορίζεται, (σύμφωνα με τον Basu, 1997, p. 7), ως «η τάση των λογιστών να επιβάλλουν υψηλότερο βαθμό ελέγχου προκειμένου να εντοπιστούν τα καλά νέα σαν κέρδη και τα άσχημα νέα σαν ζημίες, της επιχείρησης». Η βιβλιογραφία στη λογιστική αναφέρεται σε δύο τύπους λογιστικής συντηρητικότητας. Η συντηρητικότητα υπό όρους περιγράφεται σαν του υψηλότερου βαθμού ελέγχου που απαιτείται όταν αναφέρονται τα καλά νέα (Basu, 1997). Η συντηρητικότητα χωρίς όρους αφορά την έγκυρη αναγνώριση των ζημιών ανεξάρτητα με το αν τα νέα είναι καλά ή κακά (Qiang, 2007)

Η διοίκηση, μπορεί να χρησιμοποιεί καιροσκοπικά κίνητρα για την υπερεκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και των κερδών προκειμένου να βελτιωθεί η χρηματοοικονομική εικόνα της επιχείρησης και οι μελλοντικές οικονομικές προοπτικές. Με τη συντηρητικότητα τείνουν να υποτιμηθούν τα περιουσιακά στοιχεία και τα κέρδη και να αντισταθμιστεί η καιροσκοπική συμπεριφορά της διοίκησης (Watts, 2003). Παρόλα αυτά, η συντηρητικότητα χωρίς όρους μπορεί να προκύψει από τη φορολογία, τις διοικητικές διαφορές και ιδιοτέλειες (Cano – Rodriguez, 2010 p. 132) γεγονός που μειώνει την αξία της πληροφόρησης και των αναφερόμενων χρηματοοικονομικών πληροφοριών (Ball, Robin Sadka, 2008). Για παράδειγμα, η συντηρητικότητα χωρίς όρους ενδέχεται να σχετίζεται με τις αποσβέσεις ή μεθόδους αποτίμησης μετοχών οι οποίες εξυπηρετούν ορισμένους διοικητικούς και καιροσκοπικούς στόχους. Κατά συνέπεια, η συντηρητικότητα χωρίς όρους μπορεί να οδηγήσει σε μεροληπτικές και αναποτελεσματικές αποφάσεις (Ball & Shivukamur, 2005). Η συντηρητικότητα χωρίς όρους είναι επιθυμητή προκειμένου να επιτευχθούν καλύτεροι όροι χρηματοδότησης, να δημιουργηθούν κέρδη και να αποκρυφθούν δυσμενείς αλλαγές στα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης (Burgstahler, Hail, Leuz, 2006, Coppens & Peek, 2005). Σύμφωνα με την έρευνα του (Cano –Rodríguez 2010) η συντηρητικότητα χωρίς όρους παρουσιάζεται στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων, με υψηλή μόχλευση και χαμηλή ανάπτυξη, και ιδιαίτερα σε επιχειρήσεις που έχουν αδυναμίες, υψηλό κίνδυνο και κακή φήμη.

Σε αντίθεση με τη συντηρητικότητα χωρίς όρους, η συντηρητικότητα με όρους μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα που συνδέεται με τις γνωστοποιήσεις που είναι δύσκολο να επαληθευθούν με τα στοιχεία της λογιστικής (Basu, 2005). Προκύπτει συνεπώς, ότι οι επιχειρήσεις με υψηλότερα επενδυτικά κόστη θα ενσωματώνουν τον συντηρητισμό με όρους στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους (Qiang, 2007). Για παράδειγμα, η συντηρητικότητα με όρους παρουσιάζεται στην περίπτωση απομείωσης της υπεραξίας, όταν τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται είναι περισσότερα από το ανακτήσιμο ποσό τους (ΔΛΠ 36 « Απομείωση των περιουσιακών στοιχείων»). Έτσι η συντηρητικότητα υπό όρους ενισχύει τη χρησιμότητα των πληροφοριών των αναφερόμενων λογιστικών μεγεθών. Κατά συνέπεια η συντηρητικότητα με όρους εφαρμόζεται από τους μετόχους, τους δανειστές και άλλους ενδιαφερόμενους, επειδή τους δίνει μια σαφή εικόνα των δυνάμεων και των αδυναμιών της επιχείρησης και τους συμβάλλει στη λήψη σωστών επενδυτικών αποφάσεων. (Guay & Verrecchia, 2007). Η συντηρητικότητα με όρους θα είναι εμφανής όταν απαιτείται υψηλή ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης, όπως στην περίπτωση έκδοσης μετοχών και ομολογιών ή όταν εφαρμόζονται ισχυροί επενδυτικοί μηχανισμοί, όπως στις αγγλοσαξονικές χώρες (Ball, Kothari & Robin, 2000; Bushman & Piotroski, 2006; Francis & Wang, 2008)

Για τα δύο μοντέλα χρησιμοποιείται η μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων σύμφωνα με τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στη μελέτη των Cano- Rodriguez (2010, p.153). Τα μοντέλα των δύο παλινδρομήσεων είναι τα εξής:

$$RankUC_{i,t} = a_0 + a_1 AQP_{i,t} + a_2 A_{i,t} + a_3 TLSFU_{i,t} + a_4 MVBV_{i,t} + e_{i,t} \quad \text{εξ. 6}$$

$$RankCC_{i,t} = a_0 + a_1 RankUC_{i,t} + a_2 AQP_{i,t} + a_3 A_{i,t} + a_4 TLSFU_{i,t} + a_5 MVBV_{i,t} + e_{i,t} \quad \text{εξ. 7}$$

Όπου:

$RankUC_{i,t}$: υπολογίζει τη συντηρητικότητα χωρίς όρους και είναι η κατάταξη των $UC_{i,t}$ τα οποία υπολογίζονται ως $a_0 + a_1 * OCF$ όπου τα εκτιμημένα a_0 και a_1 προκύπτουν από την παρακάτω παλινδρόμηση:

$$DAC_{i,t} = a_0 + a_1 CFD_{i,t} + a_2 OCF_{i,t} + a_3 CFD_{i,t} * OCF_{i,t} + e_{i,t} \quad \text{εξ. 8}$$

$AQP_{i,t}$: είναι η αναλογία των εταιριών που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ

$A_{i,t}$: είναι ο μέσος όρος του λογαρίθμου των περιουσιακών στοιχείων

$TLSFU_{i,t}$: είναι ο μέσος όρος των συνολικών υποχρεώσεων δια της συνολικής αξίας του μετοχικού κεφαλαίου

$MVBV_{i,t}$: είναι ο μέσος όρος του δείκτη που δείχνει την εμπιστοσύνη του κοινού προς τη μετοχή διαχρονικά.

$CFD_{i,t}$: είναι μια ψευδομεταβλητή όπου αντιπροσωπεύει τη σημαντικότητα των ταμειακών ροών και παίρνει τιμή 1 αν ο λόγος των ταμειακών ροών προς τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία είναι αρνητικός και τιμή 0 σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση

$e_{i,t}$: ο διαταρακτικός όρος της παλινδρόμησης

Κεφάλαιο 6

6.1 Δεδομένα και εμπειρική ανάλυση

Η εμπειρική ανάλυση επικεντρώνεται στην περίοδο 2004-05 όπου παρατηρείται η μετάβαση από τα εθνικά λογιστικά πρότυπα στα διεθνή λογιστικά πρότυπα χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς. Το δείγμα αποτελείται από εταιρίες οι οποίες είναι εισηγμένες στα αντίστοιχα χρηματιστήρια των τριών χωρών της έρευνας. Συγκεκριμένα, η έρευνα διεξάγεται σε 306 ελβετικές εταιρίες, σε 173 ισπανικές εταιρίες και σε 313 ιταλικές εταιρίες. Το 70,9% των ελβετικών εταιριών χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ. Για την Ιταλία και την Ισπανία όπου είναι υποχρεωτική η υιοθέτηση των ΔΛΠ παρατηρούνται ποσοστά 97,5% και 86,7% αντίστοιχα. Τα λογιστικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία συλλέχθηκαν από τη DataStream. Οι πληροφορίες και τα λογιστικά δεδομένα των εταιριών του δείγματος, εξήχθησαν από τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος των υποθέσεων γίνεται με τη χρήση του υποδείγματος λογιστικής παλινδρόμησης (logit) και τη χρήση της μεθόδου ελαχίστων τετραγώνων (Ordinary Least Squares, OLS)

6.2 Μέθοδος OLS

Η μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων χρησιμοποιείται για να διαλέξουμε την καλύτερη γραμμική σχέση μεταξύ των μεταβλητών του εξεταζόμενου υποδείγματος. Οι σχέσεις μεταξύ των μεταβλητών δεν είναι πάντα ακριβείς. Μη παρατηρήσιμες ή τυχαίες διακυμάνσεις στα παρατηρηθέντα στοιχεία αναγκάζουν την αυστηρή μαθηματική σχέση μεταξύ των μεταβλητών να μην επαληθεύεται πάντα στη πράξη. Για να συμπεριληφθούν και οι συγκεκριμένες διακυμάνσεις, ένα στοχαστικό – τυχαίο τμήμα (stochastic – random component) προστίθεται στο μοντέλο παλινδρόμησης. Αν χρησιμοποιήσουμε τη X για να εξηγήσουμε την συμπεριφορά της Y , οποιαδήποτε ευθεία γραμμή μπορεί να αποδοθεί με τη μορφή:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_i + e_i \quad \text{εξ. 9}$$

Το τμήμα $\beta_0 + \beta_1 X_i$ είναι το συστηματικό (systematic component) της εξίσωσης, ενώ το e_i είναι το τυχαίο τμήμα, το οποίο ονομάζεται διαταρακτικός όρος (disturbance term) ή σφάλμα (error). Τα σφάλματα παρουσιάζονται στα πειράματα επειδή γίνονται λάθη κατά τη διαδικασία μέτρησης της εξαρτημένης μεταβλητής ή επειδή το μοντέλο είναι ελλιπώς προσδιορισμένο (misspecification of the model). Η πρώτη αιτία είναι εύκολα κατανοητή. Η δεύτερη μπορεί να εξηγηθεί μέσω ενός παραδείγματος. Όπως γνωρίζουμε η κατανάλωση ενός

αγαθού εξαρτάται όχι μόνον από την τιμή του συγκεκριμένου αγαθού αλλά και από πολλούς άλλους παράγοντες όπως οι τιμές των υποκατάστατων και των συμπληρωματικών αγαθών, το εισόδημα, τα επιτόκια, το εισόδημα παρελθόντων χρόνων, το προσδοκώμενο μελλοντικό εισόδημα, την ηλικία του πληθυσμού, την διαφήμιση κ.τ.λ. Έτσι, αν προσδιορίσουμε ένα υπόδειγμα κατανάλωσης ως γραμμική συνάρτηση της τιμής ή του εισοδήματος δεν είναι επαρκές. Έχουμε να αντιμετωπίσουμε ίσως ένα πρόβλημα ελλιπούς προσδιορισμού (misspecification). Όλοι οι παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν την κατανάλωση και δεν συμπεριλήφθηκαν μέσα στο υπόδειγμα, θα αντιπροσωπεύονται από τον διαταρακτικό όρο e_i .

Για να εκτιμήσουμε ένα υπόδειγμα πρέπει πρώτα να συλλέξουμε ένα δείγμα στοιχείων για την εξαρτημένη και την (ή τις) ανεξάρτητες μεταβλητές που μας ενδιαφέρουν. Αν Y_1, Y_2, \dots, Y_n και X_1, X_2, \dots, X_n αντιπροσωπεύουν ένα τυχαίο δείγμα n ανεξάρτητων παρατηρήσεων ενός πληθυσμού και Y_i και X_i αντιπροσωπεύουν τις i^{th} τυχαίες παρατηρήσεις του δείγματος τότε με δεδομένα τα n ζεύγη παρατηρήσεων Y_i και X_i , ο στόχος της ανάλυσης παλινδρόμησης είναι να αποκτήσουμε εκτιμήσεις για τις άγνωστες πληθυσμιακές παραμέτρους β_0 και β_1 . Πρακτικά όμως οι επιδράσεις στο τυχαίο τμήμα της (4) δεν μπορούν να προβλεφθούν. Είναι απαραίτητο να προσδιορίσουμε μια κατανομή για τον διαταρακτικό όρο και να κάνουμε κάποιες υποθέσεις. (Χάλκος, 2006).

6.3 Υποδείγματα με εξαρτημένες μεταβλητές ψευδομεταβλητές.

Το κύριο χαρακτηριστικό σε τέτοιου είδους υποδείγματα είναι ότι η εξαρτημένη μεταβλητή είναι διχοτομική ή δυαδική και αντιστοιχεί σε κωδικοποίηση θετικών (ναι) ή αρνητικών (όχι) απαντήσεων διαφόρων ερευνών. Όταν έχουμε ως εξαρτημένη μεταβλητή μια ψευδομεταβλητή τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων αλλά παρουσιάζεται παραβίαση της υπόθεσης της κανονικότητας των καταλοίπων και πιθανότητα εμφάνισης εκτιμημένων τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής εκτός του διαστήματος μεταξύ μηδενός και μονάδας. Λύση αποτελεί η χρήση των υποδειγμάτων Probit και Logit.

6.3.1 Υπόδειγμα λογιστικής παλινδρόμησης (Logit)

Το υπόδειγμα αυτό όπως και το Probit εγγυώνται ότι οι εκτιμημένες πιθανότητες θα κυμαίνονται μεταξύ μηδενός και μονάδος και θα είναι μη γραμμικά συσχετισμένες με τις ερμηνευτικές μεταβλητές. Από τα δύο αυτά υποδείγματα το Logit στηρίζεται στη λογαριθμοποίηση του λόγου των πιθανοτήτων.

Ας ορίσουμε αρχικά τις ιδιότητες αναφορικά με την κατανομή της εξαρτημένης μεταβλητής, η οποία είναι μια διχοτομική μεταβλητή Y που παίρνει τιμή 1 με πιθανότητα Θ και την τιμή 0 με πιθανότητα $1-\Theta$. Μια τέτοια τυχαία μεταβλητή έχει μια απλή διακριτή κατανομή πιθανοτήτων (discrete probability distribution) ορισμένη ως:

$$P_r(Y_i, \Theta_i) = \Theta_i^{Y_i} (1 - \Theta_i)^{1 - Y_i} \quad \text{εξ. 10}$$

Δοθέντων των αμοιβαίως αποκλειόμενων Y_1, Y_2, \dots, Y_n , η συνάρτηση πιθανοφάνειας της (2) είναι το προϊόν των οριακών κατανομών των Y 'ς. Συγκεκριμένα,

$$L(Y, \Theta) = \prod_{i=1}^n \Pr(Y_i, \Theta_i) = \prod_{i=1}^n (\Theta_i^{Y_i} (1 - \Theta_i)^{1 - Y_i}) \quad \text{εξ. 11}$$

Όπου $\Theta = (\Theta_1, \Theta_2, \dots, \Theta_n)$.

Στο δείγμα μας οι πρώτες n_1 από τις n παρατηρήσεις αντιστοιχούν στην εθελοντική υιοθέτηση των προτύπων ($Y_1 = Y_2 = \dots = Y_{n_1} = 1$) ενώ το υπόλοιπο των συλλεχθέντων παρατηρήσεων υιοθετούν υποχρεωτικά τα πρότυπα ($Y_{n_1+1} = Y_{n_1+2} = \dots = Y_n = 0$). Αυτό σημαίνει ότι η (11) γίνεται

$$L(Y, \Theta) = \left(\prod_{i=1}^{n_1} \Theta_i \right) \left[\prod_{i=n_1+1}^n (1 - \Theta_i) \right] \quad \text{εξ. 12}$$

Αν $X_i = (X_{i1}, X_{i2}, \dots, X_{ik})$ το σύνολο των k ερμηνευτικών μεταβλητών X_1, X_2, \dots, X_k για κάθε i εταιρία τότε το υπόδειγμα λογιστικής παλινδρόμησης υποθέτει ότι υπάρχει μια ειδική σχέση μεταξύ των Θ_i και $X_{i,j}$'s εκφρασμένη ως:

$$\Theta_i = \frac{1}{1 + e^{-\left[\beta_0 + \sum_{j=1}^k \beta_j X_{i,j} \right]}} \quad i = 1, 2, \dots, n \quad \text{εξ. 13}$$

Αντικαθιστώντας Θ_i στην (5) παίρνουμε τη συνάρτηση πιθανοφάνειας ως:

$$L(Y, \beta) = \frac{\prod_{i=1}^{n_1} e^{\left(\beta_0 + \sum_{j=1}^k \beta_j X_{i,j} \right)}}{\prod_{i=1}^n \left[1 + e^{\left(\beta_0 + \sum_{j=1}^k \beta_j X_{i,j} \right)} \right]} \quad \text{εξ. 14}$$

Οι συντελεστές της παλινδρόμησης β 'ς του προτεινόμενου υποδείγματος ποσοτικοποιούν τη σχέση μεταξύ των ερμηνευτικών μεταβλητών και της εξαρτημένης συμπεριλαμβάνοντας την επονομαζόμενη παράμετρο του λόγου πιθανοτήτων (Odds Ratio,

OR). Ως πιθανότητα (odds) ορίζουμε το λόγο της πιθανότητας εθελοντικής υιοθέτησης των προτύπων προς την πιθανότητα της μη υιοθέτησης των προτύπων. Δηλαδή,

$$Odds(E \mid X_1, X_2, \dots, X_n) = \frac{\Pr(E)}{1 - \Pr(E)} \quad \text{εξ. 15}$$

Αντί να μεγιστοποιήσουμε το τετράγωνο των αποκλίσεων όπως σε μια πολλαπλή παλινδρόμηση, η λογιστική παλινδρόμηση μεγιστοποιεί την πιθανοφάνεια ένα γεγονός (εδώ η εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ) να λάβει χώρα.

$$\ln \frac{\Pr}{1 - \Pr} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k \quad \text{εξ. 16}$$

ή

$$P = \frac{1}{1 + e^{-\left(\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i X_{i,j}\right)}} \quad \text{εξ. 17}$$

Όπου P είναι η πιθανότητα εθελοντικής εφαρμογής των προτύπων δοθέντων των ανεξάρτητων μεταβλητών X_1, X_2, \dots, X_k . Η (17) μοντελοποιεί τον λογάριθμο των odds σαν μια γραμμική συνάρτηση των ερμηνευτικών μεταβλητών και είναι ισοδύναμη με μια εξίσωση πολλαπλής παλινδρόμησης με τον λογάριθμο των odds σαν εξαρτημένη μεταβλητή.

Η μορφή του υποδείγματος logit είναι ένας μετασχηματισμός της πιθανότητας $\Pr(Y=1)$ η οποία ορίζεται ως ο φυσικός λογάριθμος των odds του γεγονότος $E(Y=1)$. Δηλαδή,

$$\log it[\Pr(Y = 1)] = \log_e[odds(Y = 1)] = \log_e \left[\frac{\Pr(Y = 1)}{1 - \Pr(Y = 1)} \right] \quad \text{εξ. 18}$$

Η μέθοδος αυτή προτιμάται από την πολλαπλή παλινδρόμηση καθώς εκτός του ότι η εξαρτημένη μεταβλητή είναι διχοτομική και ασυνεχής, η λογιστική παλινδρόμηση είναι πιο κατάλληλη μονοτονική συνάρτηση για το δείγμα των συλλεχθέντων δεδομένων συγκρινόμενη με το κριτήριο ελαχίστων τετραγώνων μιας πολλαπλής παλινδρόμησης. (Χάλκος, 2006).

6.4 Διαγνωστικός έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας

Ένας γενικός έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας είναι ο γενικός έλεγχος του White. Το γενικό τεστ White διεξάγεται παλινδρομώντας τα υψωμένα στο τετράγωνο κατάλοιπα από

μία OLS παλινδρόμηση πάνω στις ερμηνευτικές μεταβλητές, τα τετράγωνα τους, όλα τα γινόμενα τους και έναν σταθερό όρο. Το πλεονέκτημα του τεστ του White είναι ότι μπορεί να εντοπίσει μορφές ετεροσκεδαστικότητας οι οποίες είναι περισσότερο σύνθετες από ότι η απλή αναλογική μορφή. Ένα σχετικά μικρό πρόβλημα είναι ότι χάνονται κάποιοι βαθμοί ελευθερίας στο τεστ του White από την συμπερίληψη περισσότερων ερμηνευτικών μεταβλητών στην βοηθητική παλινδρόμηση.

Το τεστ μπορεί είτε να διεξαχθεί χρησιμοποιώντας ένα τυπικό F- τεστ για τη συνολική στατιστική σημαντικότητα, ή το LM τεστ, υπολογίζοντας το στατιστικό nR^2 και συγκρίνοντας το με την αντίστοιχη κριτική τιμή από την χ^2 κατανομή με βαθμούς ελευθερίας ίσους με τον αριθμό των παλινδρομητών στη βοηθητική παλινδρόμηση. Δηλαδή, το τεστ του White περιλαμβάνει την ολική εξέταση της σημαντικότητας όλων των παραμέτρων στην βοηθητική παλινδρόμηση η οποία θα πάρει την ακόλουθη μορφή:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + u_i$$

- 1) Εκτιμάμε την παλινδρόμηση και παίρνουμε τα εκτιμημένα κατάλοιπα.
- 2) Τρέχουμε την βοηθητική παλινδρόμηση:

$$u_i^2 = a_0 + a_1 X_{1i} + a_2 X_{2i} + a_3 X_{1i}^2 + a_4 X_{2i}^2 + a_5 X_{1i} X_{2i} + v_i$$

Υψηλότερες δυνάμεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Απαραίτητος ο σταθερός όρος είτε υπάρχει είτε όχι στη αρχική παλινδρόμηση. Παίρνουμε το R^2 της βοηθητικής παλινδρόμησης.

- 3) Η μηδενική υπόθεση ελέγχου είναι η H_0 : Δεν υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. Το τεστ μπορεί να υπολογιστεί βάσει του λαγκρασιανού πολλαπλασιαστή ως:

$$n * R^2 \stackrel{d}{\sim} \chi_{\beta k}^2$$

όπου βk είναι οι βαθμοί ελευθερίας ίσοι με τον αριθμό των ανεξάρτητων μεταβλητών k στη βοηθητική παλινδρόμηση. Αν η τιμή του τεστ $\chi^2 (= n * R^2)$ είναι μεγαλύτερη από την κριτική τιμή των πινάκων χ^2 τότε απορρίπτουμε την H_0 και έχουμε ετεροσκεδαστικότητα.

Εναλλακτικός έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας είναι το Clejser test. Η λογική του είναι ότι αφού εκτιμήσουμε την αρχική παλινδρόμηση και πάρουμε τα κατάλοιπα u_i , έπειτα παίρνουμε τις απόλυτες τιμές των καταλοίπων και τις παλινδρομούμε με τις τιμές της ανεξάρτητης μεταβλητής X_i και κάποιους μετασχηματισμούς (τετραγωνική ρίζα, και αντίστροφο τετραγωνικής ρίζας). Στη συνέχεια ελέγχουμε την στατιστική σημαντικότητα της

κλίσης σε κάθε παλινδρόμηση. Αν η εκτίμηση της παραμέτρου της κλίσης β_1 είναι στατιστικά σημαντική τότε υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα. (Χάλκος, 2006).

Όσον αφορά τους ελέγχους σφάλματος εξειδίκευσης:

Η έννοια του «σωστού υποδείγματος» είναι δύσκολο να οριστεί αλλά μπορεί να επιτευχθεί σύμφωνα με διάφορα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ποιότητας ενός μοντέλου. Σε λάθη εξειδίκευσης μπορεί να οδηγηθούν 4 λόγοι: α) η μη παράλειψη μιας σχετικής μεταβλητής, β) η συμπερίληψη μιας περιττής μεταβλητής, γ) η υιοθέτηση λάθος συναρτησιακής σχέσης, δ) λάθος μετρήσεις της εξαρτημένης ή των ερμηνευτικών μεταβλητών. Ο έλεγχος της εξειδίκευσης γίνεται με το τεστ Reset (Regression Specification Error Test). Ο λαγκρασιανός πολλαπλασιαστής LM κατανέμεται ως $\chi^2_{\beta\epsilon}$ με βαθμούς ελευθερίας και ερμηνευτικές μεταβλητές στην βοηθητική παλινδρόμηση (Χάλκος, 2006).

Η λογική του τεστ είναι αφού εκτιμηθεί το αρχικό υπόδειγμα και πάρουμε τα εκτιμημένα κατάλοιπα, να παλινδρομήσουμε τα κατάλοιπα αυτά πάνω στις ερμηνευτικές μεταβλητές και βάση του συντελεστή προσδιορισμού R^2 .

Κεφάλαιο 7

7.1 Ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών και σχολιασμός των περιγραφικών χαρακτηριστικών των δεικτών

Είναι γεγονός ότι το Χρηματιστήριο αποτελεί προσφιλή πόλο έλξης για έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό επενδυτών. Συχνά παρουσιάζεται σε αρκετούς επενδυτές η ανάγκη για την ερμηνεία των κυριότερων οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων ως βοήθημα στις επενδυτικές τους επιλογές. Η χρήση των πιο σημαντικών αριθμοδεικτών συνιστά ένα χρήσιμο εργαλείο επιλογής και παρακολούθησης των διαφόρων εταιρειών σε συνδυασμό πάντα με επιπρόσθετα εργαλεία ανάλυσης, καθώς αυτοί εκφράζουν σχέσεις που παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον και οδηγούν σε συγκεκριμένα συμπεράσματα. Οι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες παρέχουν ενδείξεις για την πορεία μιας εταιρείας, καθώς και για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών που ακολουθούνται από τη διοίκησή της. Έτσι, μπορούμε να πληροφορηθούμε σε γενικές γραμμές για τη ρευστότητα, τη δραστηριότητα, την αποδοτικότητα και τη βιωσιμότητα σε σχέση με τη διάρθρωση των κεφαλαίων μιας επιχείρησης.

Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού:

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης μετράει την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης και επιτρέπει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας της. Ο δείκτης φανερώνει την ικανότητα της επιχείρησης να μπορεί να επιζήσει οικονομικά και να προσελκύσει κεφάλαια που προσφέρονται για επένδυση, «ανταμείβοντάς» τα ανάλογα

$$\text{Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρά}_\text{κέρδη}_\text{χρήσης}}{\text{Σύνολο}_\text{ενεργητικού}}$$

Δείκτης αγοραίας προς λογιστική τιμή:

Ο δείκτης της αγοραίας προς τη λογιστική αξία της μετοχής μας δίνει μια ακόμη ένδειξη για το πώς οι επενδυτές αποτιμούν μια επιχείρηση.

Οι επιχειρήσεις που παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά απόδοσης στα ίδια κεφάλαιά τους είναι σε θέση να διαθέσουν τις μετοχές γενικά σε τιμές υψηλότερες ή πολλαπλάσιες από τη λογιστική τους αξία.

Η λογιστική αξία της μετοχής ορίζεται από τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς τον αριθμό των μετοχών που είναι σε κυκλοφορία. Μπορεί να αναφερθεί ότι ορισμένες επιχειρήσεις που καταφέρνουν να πετύχουν χαμηλό επιτόκιο απόδοσης στα συνολικά τους

κεφάλαια, έχουν δείκτη αγοραίας προς λογιστικής αξίας, χαμηλότερο της μονάδας. Αντίθετα οι πετυχημένες επιχειρήσεις που παρουσιάζουν υψηλό επιτόκιο απόδοσης στα συνολικά τους κεφάλαια, έχουν δείκτη που υπερβαίνει σημαντικά τη μονάδα. Έτσι ο δείκτης μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν κριτήριο του βαθμού επιτυχίας των επενδυτικών και χρηματοοικονομικών αποφάσεων που έχει λάβει η επιχείρηση.

$$\text{Δείκτης αγοραίας προς λογιστική τιμή} = \frac{\text{Τιμή_μετοχής}}{\text{Λογιστική_αξία_μετοχής}}$$

Δείκτης κάλυψης τόκων:

Ο δείκτης αυτός εμφανίζει τον βαθμό με τον οποίο οι τόκοι καλύπτονται από το άθροισμα των κερδών της επιχείρησης προ φόρων και τόκων και των αποσβέσεων. Συνεπώς, δίνει πληροφορία κατά πόσο έχει την ευχέρεια η επιχείρηση να πληρώσει τους χρεωστικούς τις τόκους από τους χρηματοοικονομικούς της πόρους που δημιουργούνται από την οικονομική της δραστηριότητα.

Βέβαια ο δείκτης δεν δίνει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση καθώς θα ήταν εύλογο να υπολογίσουμε και άλλες πληρωμές της επιχείρησης, όπως ενοίκια και μισθώματα.

$$\text{Δείκτης κάλυψης τόκων} = \frac{\text{ΚΠΦΤ} + \text{Αποσβέσεις}}{\text{Τόκοι}}$$

Δείκτης αποδοτικότητας επενδυμένων κεφαλαίων:

Με το δείκτη αυτό μπορούμε να υπολογίσουμε το επιτόκιο απόδοσης των επενδυμένων στοιχείων της επιχείρησης. Υπολογίζεται από το λόγο των κερδών προ φόρων και τόκων προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

$$\frac{\text{Αποδοτικότητα επενδυμένων κεφαλαίων}}{\text{ΚΠΦΤ}} = \frac{\text{Σύνολο_περιουσιακών_στοιχείων}}{\text{ΚΠΦΤ}}$$

Δείκτης μετρητών:

Ο δείκτης μετρητών μας δίνει μια σχέση και αναλογία μεταξύ των μετρητών και του συνόλου των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων.

$$\text{Δείκτης μετρητών} = \frac{\text{Μετρητά} + \text{Ισοδύναμα_μετρητών}}{\text{Σύνολο_κυκλοφοριακών_περιουσιακών_στοιχείων}}$$

Δείκτης υπεραξίας:

Η υπεραξία θεωρείται ως ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο του ισολογισμού διότι δεν είναι ένα φυσικό περιουσιακό στοιχείο όπως τα κτίρια και ο εξοπλισμός. Η υπεραξία αυτή τυπικά αντιπροσωπεύει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων όπως ένα δυνατό brand-name, καλές σχέσεις με τους πελάτες, τις καλές σχέσεις μεταξύ των εργαζομένων και οποιαδήποτε ευρεσιτεχνία ή αποκλειστική τεχνολογία.

$$\text{Δείκτης λογιστικής υπεραξίας} = \frac{\text{Λογιστική_υπεραξία}}{\text{Συνολική_αξία_περιουσιακών_στοιχείων}}$$

Πίνακας 7.1: Περιγραφικά χαρακτηριστικά των δεικτών

Descriptive Statistics	ΙΤΑΛΙΑ						ΙΣΠΑΝΙΑ						ΕΛΒΕΤΙΑ							
	Panel A - 2004		Panel B - 2005		Panel A - 2004		Panel B - 2005		Panel A - ΔΠΛ		Panel B - ΔΠΛ		Panel A - ΔΠΛ		Panel B - ΔΠΛ		Panel A - ΔΠΛ		Panel B - ΔΠΛ	
	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev	mean	stdev
G	0,018	0,074	0,005	0,006	0,105	0,254	0,137	0,294	0,032	0,069	0,009	0,034	0,018	0,074	0,005	0,006	0,105	0,254	0,137	0,294
IC	4,562	5,451	4,861	18,573	1,236	1,368	1,691	6,432	1,425	1,819	5,267	15,801	4,562	5,451	4,861	18,573	1,236	1,368	1,691	6,432
LNA	8,224	2,243	8,676	2,457	4,865	2,158	5,023	2,177	7,032	2,772	8,919	2,495	8,224	2,243	8,676	2,457	4,865	2,158	5,023	2,177
MVBV	0,574	1,611	0,185	0,529	2,965	12,847	4,138	18,771	0,049	0,097	0,011	0,015	0,574	1,611	0,185	0,529	2,965	12,847	4,138	18,771
OCF	0,014	0,069	0,008	0,049	0,204	0,441	0,199	0,409	0,054	0,104	-0,008	0,017	0,014	0,069	0,008	0,049	0,204	0,441	0,199	0,409
RE	0,076	0,118	0,078	0,117	1,476	6,553	1,221	5,278	0,171	0,284	0,089	0,143	0,076	0,118	0,078	0,117	1,476	6,553	1,221	5,278
ROA	0,045	0,109	0,035	0,079	0,355	1,531	0,293	0,984	0,049	0,097	0,011	0,015	0,045	0,109	0,035	0,079	0,355	1,531	0,293	0,984
TLSFU	0,224	0,305	0,786	0,392	0,181	0,286	1,273	2,958	0,154	0,173	0,115	0,051	0,224	0,305	0,786	0,392	0,181	0,286	1,273	2,958

Ο πίνακας 7.1 περιλαμβάνει τα μέτρα περιγραφικής στατιστικής και συγκεκριμένα το μέσο και την τυπική απόκλιση των μεταβλητών. Για τις χώρες που υιοθέτησαν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ, δηλαδή η Ιταλία και η Ισπανία, απεικονίζονται τα μέτρα περιγραφικής στατιστικής για τις χρονιές 2004 και 2005. Για την Ελβετία, που χρησιμοποιεί εθελοντικά τα ΔΛΠ απεικονίζονται τα μέτρα περιγραφικής στατιστικής για τις εταιρίες που υιοθετούν τα ΔΛΠ και τις εταιρίες που δεν τα χρησιμοποιούν.

Για το δείκτη λογιστικής υπεραξίας (G) παρατηρείται ότι μειώνεται η μέση τιμή του δείκτη από το 2004 στο 2005 για την Ιταλία αλλά αντίθετα αυξάνεται για την Ισπανία και τις ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ. Αυτό σημαίνει ότι οι ελβετικές και ισπανικές εταιρίες αυξάνουν την άυλη αξία των περιουσιακών στοιχείων των εταιριών, ενισχύοντας τα λογιστικά μεγέθη των εταιριών. Όσον αφορά το δείκτη κάλυψης τόκων (IC) παρατηρείται ότι αυξάνεται για τις χώρες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ υποχρεωτικά και μειώνεται για την Ελβετία που τα εφαρμόζει εθελοντικά. Επομένως οι ιταλικές και ισπανικές εταιρίες έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια να πληρώνουν τους χρεωστικούς τους τόκους από τους χρηματοοικονομικούς πόρους που δημιουργούνται από τις οικονομικές δραστηριότητες.

Για το δείκτη των περιουσιακών στοιχείων (LNA) παρουσιάζεται αύξηση για τις ιταλικές και ισπανικές εταιρίες και μείωση της μέσης τιμής για τις ελβετικές εταιρίες. Σχετικά με το δείκτη αγοραίας προς λογιστική τιμή (MVBV) παρατηρείται ότι μειώνεται για την Ιταλία και αυξάνεται για τη Ισπανία και την Ελβετία. Επομένως, οι ισπανικές και ελβετικές εταιρίες παρουσιάζουν μεγαλύτερο βαθμό επιτυχίας στις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές τους αποφάσεις.

Για το δείκτη των ταμειακών ροών προς τη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων (OCF) παρουσιάζεται αύξηση για τις χώρες που υιοθετούν τα ΔΛΠ υποχρεωτικά και μείωση για τη χώρα που τα χρησιμοποιεί εθελοντικά. Όσον αφορά το δείκτη των κερδών εις νέων (RE) παρατηρείται ότι αυξάνεται για τις ιταλικές και ελβετικές εταιρίες και μειώνεται για τις ισπανικές. Επομένως, οι ιταλικές και ελβετικές εταιρίες έχουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα με την εφαρμογή των ΔΛΠ.

Σύμφωνα με τον δείκτη των καθαρών κερδών προ φόρων και τόκων προς την συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων (ROA) παρατηρείται αύξηση για τη χώρα που χρησιμοποιεί εθελοντικά τα ΔΛΠ και μείωση για τις χώρες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Τέλος, όσον αφορά το δείκτη των συνολικών υποχρεώσεων προς τη συνολική αξία του μετοχικού κεφαλαίου (TLSFU) παρουσιάζεται αύξηση και στις τρεις χώρες, που σημαίνει ότι με την υιοθέτηση των ΔΛΠ οι εταιρίες καλύπτουν καλύτερα τις συνολικές υποχρεώσεις τους.

7.2 Εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ (εμπειρική ανάλυση)

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα των λογιστικών παλινδρομήσεων όπως εξίχθησαν από το στατιστικό πρόγραμμα *enviews*.

Πίνακας 7.2 Αποτελέσματα λογιστικής παλινδρόμησης

Panel A logistic regression		Panel B logistic regression	
Regression A		Regression B	
variables	Coef	variables	Coef
Lna	0,587 (0,277)	ROA	52,869 (18,495)
Re	-21,902 (10,822)	ECN	-2,859 (0,991)
Ic	-0,432 (0,131)	DCN	5,135 (1,632)
Roa	505,43 (155,676)	OCF	25,084 (9,268)
G	97,357 (41,156)	IC	0,017 (0,013)
Ecn	-2,411 (1,411)	constant	-0,174 (0,510)
constant	-9,891 (3,405)	LR p-value	36,207 0,000
LR p-value	30,9604 0,000026	Mc Fadden R ²	0,4194
Mc Fadden R ²	0,4309	H-L stat p-value	9,4409 0,3065
H-L stat p-value	11,3561 0,1823		

Το panel A του πίνακα 7.2 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της λογιστικής παλινδρόμησης εξετάζοντας τις ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ, με εκείνες που δεν τα χρησιμοποιούν. Από την τιμή της μεταβλητής *lna* παρατηρείται ότι υπάρχει θετική σχέση ανάμεσα στις ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα πρότυπα και στη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων. Δείχνει δηλαδή, ότι οι εταιρίες υπό τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν υψηλότερα περιουσιακά στοιχεία από τις εταιρίες που δεν τα χρησιμοποιούν. Όσον αφορά τα κέρδη εις νέων (*Re*) παρατηρείται ότι οι εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν χαμηλότερα κέρδη εις νέων. Ομοίως, για το δείκτη κάλυψης των καταβαλλόμενων τόκων (*Ic*), υπάρχει αρνητική σχέση. Επομένως οι εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ τείνουν να καλύπτουν σε χαμηλότερο βαθμό τους καταβαλλόμενους τόκους σε σχέση με τις άλλες εταιρίες. Για τον δείκτη κερδοφορίας (*Roa*) παρατηρούμε θετική σχέση επομένως οι

εταιρίες υπό τα ΔΛΠ παρουσιάζουν υψηλότερη κερδοφορία. Ομοίως για το δείκτη λογιστικής υπεραξίας (G), φήμη και πελατεία παρατηρείται θετική σχέση. Επομένως οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν υψηλότερη λογιστική υπεραξία σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρίες. Τέλος παρατηρείται αρνητική σχέση μεταξύ των εταιριών που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ και της ψευδομεταβλητής που αναφέρεται στις ανάγκες της εταιρίας για μετοχικό κεφάλαιο (Ecn), γεγονός που σημαίνει ότι οι εταιρίες εμφανίζουν χαμηλές ανάγκες για μετοχικό κεφάλαιο.

Από τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης παρατηρείται ότι το δείγμα αποτελείται από 58 ελβετικές εταιρίες από τις οποίες οι 40 δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ (τιμή 0) και οι 18 εφαρμόζουν τα ΔΛΠ (τιμή 1). Η αξιολόγηση της προσαρμογής του λογαριθμικού υποδείγματος στα δεδομένα του δείγματος με βάση το λόγο πιθανοφάνειας είναι 30,9604 με πιθανότητα $P=0,000026$. Επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση ($H_0 : \beta_0 = \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \beta_5 = \beta_6 = \beta_7 = 0$) και ένας τουλάχιστον συντελεστής είναι στατιστικά διάφορος του μηδενός. Το Hosmer and Lemeshow τεστ είναι ένα X^2 τεστ καλής προσαρμογής μεταξύ παρατηρημένου και προβλεπόμενου αριθμού περιπτώσεων για τις δύο κατηγορίες υιοθέτησης των ΔΛΠ ή μη υιοθέτησης. (Χάλκος, 2006). Η τιμή σημαντικότητας του τεστ είναι 0,1823 επομένως έχουμε καλή προσαρμογή στην αντιστοιχία των πραγματικών και των εκτιμημένων τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής. Επίσης η τιμή Mc Fadden R-squared είναι 0,4309 που σημαίνει ότι έχουμε καλό υπόδειγμα από πλευράς προβλεπτικότητας

Το panel B του πίνακα 7.2 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της λογιστικής παλινδρόμησης εξετάζοντας την εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ και την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ. Από την τιμή του δείκτη Roa παρατηρείται ότι υπάρχει θετική σχέση ανάμεσα στις εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ και στην κερδοφορία. Επομένως, οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν υψηλότερη κερδοφορία από τις ιταλικές και ισπανικές εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Ομοίως, παρατηρείται αρνητική σχέση μεταξύ των εταιριών που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ, όσον αφορά το μετοχικό κεφάλαιο (Ecn) και των εταιριών που δεν τα εφαρμόζουν. Συγκεκριμένα, οι ελβετικές εταιρίες τείνουν να εμφανίζουν λιγότερες ανάγκες για μετοχικό κεφάλαιο από τις ιταλικές και τις ισπανικές εταιρίες. Για την ψευδομεταβλητή Dcn παρατηρείται θετική σχέση, επομένως οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να εμφανίζουν μεγαλύτερες ανάγκες για μακροπρόθεσμο δανεισμό από τις ιταλικές και ισπανικές εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Όσον αφορά το

δείκτη ταμειακών ροών (Ocf) παρατηρείται ότι οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ έχουν αυξημένες ταμειακές ροές σε σχέση με τις εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Για το δείκτη κάλυψης καταβαλλόμενων τόκων (Ic) παρατηρείται ότι οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ καλύπτουν σε μεγαλύτερο βαθμό τους καταβαλλόμενους τόκους σε σχέση με τις άλλες εταιρίες.

Από τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης παρατηρείται ότι το δείγμα αποτελείται από 82 εταιρίες από τις οποίες οι 18 ελβετικές εφαρμόζουν τα ΔΛΠ (τιμή 1) και οι 64 ιταλικές και ισπανικές δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ (τιμή 0). Η αξιολόγηση της προσαρμογής του λογαριθμικού υποδείγματος στα δεδομένα του δείγματος με βάση το λόγο πιθανοφάνειας είναι 36,20708 με πιθανότητα $P=0,00001$. Επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση ($H_0 : \beta_0 = \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \beta_5 = \beta_6 = 0$) και ένας τουλάχιστον συντελεστής είναι στατιστικά διάφορος του μηδενός. Το Hosmer and Lemeshow τεστ είναι ένα X^2 τεστ καλής προσαρμογής μεταξύ παρατηρημένου και προβλεπόμενου αριθμού περιπτώσεων για τις δύο κατηγορίες υιοθέτησης των ΔΛΠ ή μη υιοθέτησης. (Χάλκος, 2006). Η τιμή σημαντικότητας του τεστ είναι 0,3065 επομένως έχουμε καλή προσαρμογή στην αντιστοιχία των πραγματικών και των εκτιμημένων τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής. Επίσης η τιμή Mc Fadden R-squared είναι 0,419493 που σημαίνει ότι έχουμε καλό υπόδειγμα από πλευράς προβλεπτικότητας

7.3 Χειραγώγηση κερδών και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ. (εμπειρική ανάλυση)

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα των απλών γραμμικών παλινδρομήσεων όπως εξιχθησαν από το στατιστικό πρόγραμμα enviews.

Πίνακας 7.3.1 Αποτελέσματα απλής γραμμικής παλινδρόμησης

Panel A OLS regression		Panel B OLS regression	
Regression A		Regression B	
variables	Coef	variables	Coef
FA	-1,229 (0,126)	FA	-2,231 (0,225)
LNA	0,417 (0,063)	OCF	0,001 (0,002)
ROA	0,011	LNA	0,041

	(0,203)		(0,022)
FA*ROA	-2,184 (0,291)	FA*OCF	1,152 (0,047)
FA*LNA	-0,353 (0,066)	FA*LNA	-0,405 (0,042)
constant	-1,436 (0,152)	constant	-0,224 (0,121)
R ²	84,97%	R ²	95,17%
N	581	N	1243

Το panel A του πίνακα 7.3.1 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της απλής γραμμικής παλινδρόμησης εξετάζοντας τις ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ, με εκείνες που δεν τα χρησιμοποιούν. Παρατηρείται η μεταβλητή FA έχει αρνητικό σταθερό όρο, γεγονός που σημαίνει ότι οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ εμφανίζουν σε χαμηλότερο βαθμό χειραγώγηση κερδών και είναι πιθανό να είναι λιγότερο επιρρεπείς στα κέρδη διαχείρισης. Όσον αφορά τις τιμές των μεταβλητών FA*ROA και FA*LNA παρατηρείται ότι έχουν αρνητικό πρόσημο στους σταθερούς όρους. Αυτό σημαίνει ότι οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ και έχουν υψηλή κερδοφορία και είναι μεγάλες εταιρίες, τείνουν να εμφανίζουν λιγότερα κέρδη διαχείρισης.

Το panel B του πίνακα 7.3.2 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της απλής γραμμικής παλινδρόμησης εξετάζοντας τις εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ και τις εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Η μεταβλητή FA έχει αρνητικό σταθερό όρο, γεγονός που σημαίνει ότι οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ εμφανίζουν σε χαμηλότερο βαθμό χειραγώγηση κερδών και είναι πιθανό να είναι λιγότερο επιρρεπείς στα κέρδη διαχείρισης. Όσον αφορά τη μεταβλητή FA*OCF, έχει θετικό πρόσημο και έτσι οι εταιρίες που υιοθετούν εθελοντικά τα ΔΛΠ και έχουν λιγότερες ταμειακές ροές τείνουν να έχουν χαμηλότερα κέρδη χειραγώγησης σε σχέση με τις εταιρίες που υιοθετούν εθελοντικά τα ΔΛΠ. Ο δείκτης FA*LNA έχει αρνητικό πρόσημο και συνεπάγεται ότι οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ και έχουν μεγάλο αριθμό περιουσιακών στοιχείων τείνουν να έχουν χαμηλότερα κέρδη διαχείρισης από τις εταιρίες που τα εφαρμόζουν υποχρεωτικά.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα των λογιστικών παλινδρομήσεων όπως εξίχθησαν από το στατιστικό πρόγραμμα enviews

Πίνακας 7.3.2 Αποτελέσματα λογιστικής παλινδρόμησης

Panel A logistic regression		Panel B logistic regression	
Regression A		Regression B	
variables	Coef	variables	Coef
SP	-1,251 (0,128)	SP	-0,745 (0,186)
ROA	0,588 (0,333)	LL	1,328 (0,321)
G	3,308 (1,494)	MVBV	0,019 (0,004)
LL	1,253 (0,617)	LNA	0,106 (0,029)
contant	0,973 (0,127)	contant	-1,386 (0,196)
LR	55,492	LR	87,007
p-value	0,000	p-value	0,000
Mc Fadden R ²	0,0793	Mc Fadden R ²	0,0564
H-L stat	46,5686	H-L stat	6,2103
p-value	0,0000	p-value	0,5237

Το panel A του πίνακα 7.3.2. παρουσιάζει τα αποτελέσματα της λογιστικής παλινδρόμησης εξετάζοντας τις ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ, με εκείνες που δεν τα χρησιμοποιούν. Από την τιμή της μεταβλητής SP παρατηρείται αρνητική σχέση. Συνεπώς οι εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ τείνουν να διαχειρίζονται τα κέρδη τους με τέτοιο τρόπο ώστε να αναφέρουν λιγότερο τα θετικά παρά τα αρνητικά ποσά με μικρότερη συχνότητα, και εμφανίζουν λιγότερη χειραγώγηση κερδών. Για τον δείκτη κερδοφορίας (Roa) παρατηρούμε θετική σχέση επομένως οι εταιρίες υπό τα ΔΛΠ παρουσιάζουν υψηλότερη κερδοφορία. Ομοίως για το δείκτη λογιστικής υπεραξίας (G), φήμη και πελατεία παρατηρείται θετική σχέση. Επομένως οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν υψηλότερη λογιστική υπεραξία σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρίες. Τέλος παρατηρείται ότι η ψευδομεταβλητή LL έχει θετικό πρόσημο επομένως οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ τείνουν να αναγνωρίσουν πιο εύκολα τις ζημίες από τις υπόλοιπες εταιρίες.

Από τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης παρατηρείται ότι το δείγμα αποτελείται από 577 ελβετικές εταιρίες από τις οποίες οι 170 δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ (τιμή 0) και οι 407 εφαρμόζουν τα ΔΛΠ (τιμή 1). Η αξιολόγηση της προσαρμογής του λογαριθμικού υποδείγματος στα δεδομένα του δείγματος με βάση το λόγο πιθανοφάνειας είναι 55,4924 με πιθανότητα $P=0,0000$. Επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση ($H_0 : \beta_0 = \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \beta_5 = 0$) και ένας τουλάχιστον συντελεστής είναι στατιστικά

διάφορος του μηδενός. Το Hosmer and Lemeshow τεστ είναι ένα X^2 τεστ καλής προσαρμογής μεταξύ παρατηρημένου και προβλεπόμενου αριθμού περιπτώσεων για τις δύο κατηγορίες υιοθέτησης των ΔΛΠ ή μη υιοθέτησης. (Χάλκος, 2006). Η τιμή σημαντικότητας του τεστ είναι 0,0000 επομένως δεν έχουμε καλή προσαρμογή στην αντιστοιχία των πραγματικών και των εκτιμημένων τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής. Επίσης η τιμή Mc Fadden R-squared είναι 0,07932 που είναι αρκετά χαμηλή και σημαίνει ότι δεν έχουμε καλό υπόδειγμα από πλευράς προβλεπτικότητας

Το panel B του πίνακα 7.3.2. παρουσιάζει τα αποτελέσματα της λογιστικής παλινδρόμησης εξετάζοντας την εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ και την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΛΠ. Από την τιμή της μεταβλητής SP παρατηρείται αρνητική σχέση. Συνεπώς οι ελβετικές εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να διαχειρίζονται τα κέρδη τους με τέτοιο τρόπο ώστε να αναφέρουν λιγότερο τα θετικά παρά τα αρνητικά ποσά με μικρότερη συχνότητα, και εμφανίζουν λιγότερη χειραγώγηση κερδών, σε σχέση με τις ισπανικές και ιταλικές εταιρίες. Παρατηρείται ότι η ψευδομεταβλητή LL έχει θετικό πρόσημο επομένως οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ εθελοντικά τείνουν να αναγνωρίσουν πιο εύκολα τις ζημιές από τις εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ εθελοντικά. Όσον αφορά το δείκτη MVBV παρατηρείται θετική σχέση. Επομένως, οι ελβετικές εταιρίες είναι σε θέση να διαθέσουν τις μετοχές σε τιμές υψηλότερες ή πολλαπλάσιες από τη λογιστική τους αξία. Τέλος η μεταβλητή LNA έχει θετικό πρόσημο επομένως οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν μεγαλύτερο αριθμό περιουσιακών στοιχείων από τις εταιρίες που χρησιμοποιούν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ.

Από τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης παρατηρείται ότι το δείγμα αποτελείται από 1211 εταιρίες από τις οποίες οι 404 ελβετικές εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ (τιμή 1) και οι 807 ιταλικές και ισπανικές εφαρμόζουν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ (τιμή 0). Η αξιολόγηση της προσαρμογής του λογαριθμικού υποδείγματος στα δεδομένα του δείγματος με βάση το λόγο πιθανοφάνειας είναι 87,00735 με πιθανότητα $P=0,00000$. Επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση ($H_0 : \beta_0 = \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \beta_5 = 0$) και ένας τουλάχιστον συντελεστής είναι στατιστικά διάφορος του μηδενός. Το Hosmer and Lemeshow τεστ είναι ένα X^2 τεστ καλής προσαρμογής μεταξύ παρατηρημένου και προβλεπόμενου αριθμού περιπτώσεων για τις δύο κατηγορίες υιοθέτησης των ΔΛΠ ή μη υιοθέτησης. (Χάλκος, 2006). Η τιμή σημαντικότητας του τεστ είναι 0,6237 επομένως έχουμε καλή προσαρμογή στην αντιστοιχία των πραγματικών και των εκτιμημένων τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής. Επίσης η τιμή

Mc Fadden R-squared είναι 0,056421 που σημαίνει ότι έχουμε καλό υπόδειγμα από πλευράς προβλεπτικότητας.

7.4 Συντηρητικότητα και εθελοντική υιοθέτηση των ΔΛΠ (εμπειρική ανάλυση)

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα των απλών γραμμικών παλινδρομήσεων όπως εξίχθησαν από το στατιστικό πρόγραμμα *enviews*

Πίνακας 7.4.1. Αποτελέσματα απλής παλινδρόμησης

Panel A OLS regression		Panel B OLS regression	
Regression A		Regression B	
variables	Coef	variables	Coef
AQP	-0,397 (0,119)	AQP	-0,443 (0,369)
A	0,043 (0,011)	A	-0,014 (0,024)
constant	-0,041 (0,001)	TLSFU	-0,002 (0,011)
R ²	33,98%	C	0,221 (0,161)
N	295	R ²	2,91%
		N	636

Το panel A του πίνακα 7.4.1 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της απλής γραμμικής παλινδρόμησης εξετάζοντας το μέγεθος της συντηρητικότητας χωρίς όρους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ο σταθερός όρος της μεταβλητής AQP έχει αρνητικό πρόσημο και δείχνει ότι οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ εμφανίζουν χαμηλότερο Rank UC και κατά συνέπεια υψηλότερη συντηρητικότητα χωρίς όρους, αφού το Rank UC είναι αντίστροφα συνδεδεμένο με τη συντηρητικότητα χωρίς όρους.

Ομοίως το panel B του πίνακα 7.4.1 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της απλής γραμμικής παλινδρόμησης εξετάζοντας το μέγεθος της συντηρητικότητας χωρίς όρους, όσον αφορά τις ελβετικές, τις γερμανικές και τις ιταλικές εταιρίες. Παρατηρείται αρνητικό πρόσημο στη μεταβλητή AQP γεγονός που σημαίνει ότι ελβετικές εταιρίες εμφανίζουν υψηλότερη συντηρητικότητα χωρίς όρους σε σχέση με τις ιταλικές και ισπανικές εταιρίες.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποτελέσματα των απλών γραμμικών παλινδρομήσεων όπως εξήχθησαν από το στατιστικό πρόγραμμα *enviews*

Πίνακας 7.4.2. Αποτελέσματα απλής γραμμικής παλινδρόνησης

Panel A OLS regression		Panel B OLS regression	
Regression A		Regression B	
variables	Coef	variables	Coef
A	0,039 (0,011)	A	0,007 (0,002)
RANKUC	2,059 (1,262)	RANKUC	-0,001 (-0,098)
C	-0,094 (0,052)	AQP	0,042 (0,037)
R ²	49,52%	C	-0,056 (0,016)
N	295	R ²	14,96%
		N	636

Το panel A του πίνακα 7.4.2 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της απλής γραμμικής παλινδρόμησης εξετάζοντας το μέγεθος της συντηρητικότητας με όρους. Παρατηρείται, ότι η τιμή της μεταβλητής RANKUC έχει θετικό πρόσημο γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει αρνητική σχέση μεταξύ συντηρητικότητας με και χωρίς όρους, καθώς η σχέση μεταξύ της μεταβλητής RANKUC και συντηρητικότητας χωρίς όρους είναι αρνητική.

Το panel B του πίνακα 7.4.2. παρουσιάζει τα αποτελέσματα της απλής γραμμικής παλινδρόμησης εξετάζοντας το μέγεθος της συντηρητικότητας με όρους στις εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ σε αντίθεση με τις εταιρίες που εφαρμόζουν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ. Η μεταβλητή AQP έχει θετικό πρόσημο γεγονός που σημαίνει ότι οι εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ εμφανίζουν υψηλότερη συντηρητικότητα με όρους. Έτσι οι ελβετικές εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των γνωστοποιήσεων, σε σχέση με τις ιταλικές και ισπανικές εταιρίες που εφαρμόζουν υποχρεωτικά τα ΔΛΠ.

Κεφάλαιο 8

8.1 Συμπεράσματα

Υπό το πρίσμα της υποχρεωτικής υιοθέτησης των ΔΛΠ, από 1 Ιανουαρίου 2005, η έρευνα παρουσιάζει την επίδραση των ΔΛΠ σε ιταλικές, ισπανικές και ελβετικές εταιρίες. Αρχικά, γίνεται ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών σε ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ και στις εταιρίες που εφαρμόζουν τα ελβετικά εθνικά λογιστικά πρότυπα. Στη συνέχεια γίνεται σύγκριση των τριών χωρών όπου γίνεται διάκριση στις εταιρίες που υιοθετούν τα πρότυπα υποχρεωτικά. Επίσης, αναλύονται κύρια θέματα όπως τα κέρδη διαχείρισης που προκύπτουν από την καιροσκοπική συμπεριφορά των επιχειρήσεων.

Στην έρευνα, χρησιμοποιείται ο δείκτης συγκρισιμότητας του Gray (1980), (comparability index, CI), για την αξιολόγηση της μετάβασης από τα εθνικά λογιστικά πρότυπα κάθε χώρας στα ΔΛΠ. Στη συγκεκριμένη έρευνα αξιολογείται η μεταβολή οικονομικών μεγεθών όπως τα ίδια κεφάλαια (equity), τα κέρδη (earnings), η λειτουργική μόχλευση (leverage) και η ρευστότητα (liquidity). Ο δείκτης συγκρισιμότητας παίρνει μόνο θετικές τιμές με εύρος από 0 μέχρι μεγαλύτερες από το 1. Ας πάρουμε για παράδειγμα τον δείκτη σύγκρισης των κερδών και την Ιταλία. Μια τιμή υψηλότερη από το 1 δείχνει ότι τα κέρδη με τα Ιταλικά Λογιστικά Πρότυπα είναι υψηλότερα από τα κέρδη των ΔΛΠ. Μια τιμή χαμηλότερη από το 1 δείχνει ότι τα κέρδη με τα Ιταλικά Λογιστικά Πρότυπα είναι χαμηλότερα από τα κέρδη των ΔΛΠ. Αν η τιμή του δείκτη είναι 1 δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των στοιχείων των κερδών.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, για το δείκτη των ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε μεγαλύτερο ποσοστό θετικής επίδρασης για την Ισπανία (87,6%), και τα ποσοστά για την Ελβετία και τη Ιταλία είναι 82,3% και 77,9% αντίστοιχα. Παρόμοια αποτελέσματα παρουσιάζονται και για το δείκτη των κερδών όπου το μεγαλύτερο ποσοστό θετικής επίδρασης παρουσιάζεται για την Ισπανία (81,2%). Για τον δείκτη χρηματοοικονομικής μόχλευσης παρατηρείται υψηλότερο ποσοστό θετικής επίδρασης για την Ισπανία (51,8%) και ακολουθούν η Ιταλία και η Ελβετία με ποσοστά 44,2% και 40,3% αντίστοιχα. Τέλος για το δείκτη ρευστότητας παρατηρείται υψηλότερο ποσοστό θετικής επίδρασης στην Ιταλία (44,2%) σε σχέση με την Ελβετία και την Ισπανία με αντίστοιχα ποσοστά 43,4% και 40,6% αντίστοιχα. Επομένως, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της Ισπανίας επηρεάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους δείκτες των άλλων χωρών.

Στη συνέχεια εξετάζεται η αλλαγή των χρηματοοικονομικών δεικτών όσον αναφορά την εφαρμογή ή μη των ΔΛΠ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι ελβετικές εταιρίες που προτιμούν τα ΔΛΠ από τα εθνικά ελβετικά πρότυπα τείνουν να έχουν υψηλότερη κερδοφορία και λογιστική υπεραξία. Επίσης παρατηρείται ότι με τα ΔΛΠ οι ελβετικές εταιρίες αυξάνουν τον αριθμό των περιουσιακών στοιχείων τους. Αντίθετα, παρουσιάζονται χαμηλότερα κέρδη εις νέων και χαμηλότερος βαθμός κάλυψης των καταβαλλόμενων τόκων.

Όσον αφορά την ανάλυση για την εθελοντική και μη εφαρμογή των ΔΛΠ παρατηρούμε ότι οι εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ έχουν αυξημένη κερδοφορία και αυξημένες ταμειακές ροές. Επομένως οι ελβετικές εταιρίες τείνουν να είναι πιο αποτελεσματικές και οικονομικά εύρωστες. Το ίδιο θετικό αποτέλεσμα παρουσιάζεται και για το δείκτη κάλυψης καταβαλλόμενων τόκων όπου οι εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ καλύπτουν σε μεγαλύτερο βαθμό τους καταβαλλόμενους τόκους. Εντούτοις, παρουσιάζεται μεγαλύτερη ανάγκη των εταιριών αυτών για μακροπρόθεσμο δανεισμό.

Αναφορικά με τη χειραγώγηση κερδών παρατηρείται ότι οι ελβετικές εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ είναι λιγότερο επιρρεπείς στα κέρδη διαχείρισης. Αντίθετα, οι εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ και έχουν υψηλή κερδοφορία και είναι μεγάλες εταιρίες εμφανίζουν υψηλότερα κέρδη διαχείρισης. Συγκρίνοντας τις τρεις χώρες, παρατηρείται ότι οι ελβετικές εταιρίες εμφανίζουν σε χαμηλότερο βαθμό χειραγώγηση κερδών σε σχέση με τις ιταλικές και ισπανικές εταιρίες.

Σύμφωνα με το δεύτερο μοντέλο ανάλυσης, για τη διαχείριση των κερδών οι ελβετικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ τείνουν να διαχειρίζονται τα κέρδη τους με τέτοιο τρόπο ώστε να αναφέρουν περισσότερο τα αρνητικά ποσά με μικρότερη συχνότητα, από τις εταιρίες που δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ. Επίσης, οι ελβετικές εταιρίες υπό τα ΔΛΠ τείνουν να αναγνωρίσουν πιο εύκολα τις ζημιές από τις υπόλοιπες εταιρίες. Συγκρίνοντας τις τρεις χώρες, επιβεβαιώνονται τα παραπάνω αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, οι εταιρίες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ τείνουν να έχουν χαμηλότερη χειραγώγηση κερδών και αναγνωρίζουν πιο εύκολα τις ζημιές.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα της συντηρητικότητας παρατηρείται ότι οι ελβετικές εταιρίες έχουν υψηλότερη συντηρητικότητα χωρίς όρους. Παρόμοια αποτελέσματα αναφέρονται και στη σύγκριση των τριών χωρών και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι χώρες που εφαρμόζουν εθελοντικά τα ΔΛΠ εμφανίζουν υψηλότερη συντηρητικότητα χωρίς όρους.

Σχετικά με τη σύγκριση της συντηρητικότητας με και χωρίς όρους παρατηρείται ότι η τιμή της μεταβλητής RANKUC έχει θετικό πρόσημο γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει αρνητική σχέση μεταξύ συντηρητικότητας με και χωρίς όρους για τις εταιρίες της Ελβετίας που χρησιμοποιούν τα ΔΛΠ. Αντίθετα υπάρχει θετική σχέση μεταξύ συντηρητικότητας με και χωρίς όρους για τις εταιρίες που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ σε σχέση με εκείνες που τα χρησιμοποιούν υποχρεωτικά.

8.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι στο νέο οικονομικό γίγνεσθαι, οι οικονομικές καταστάσεις των εταιριών πρέπει να συντάσσονται βάση ενός ενιαίου λογιστικού πλαισίου. Έτσι, η εφαρμογή των ΔΛΠ καθίσταται επιτακτική σε διεθνές επίπεδο. Στο μέλλον θα μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε στο δείγμα περισσότερες χώρες ευρωπαϊκές και μη που χρησιμοποιούν εθελοντικά τα ΔΛΠ. Επίσης, οι χώρες θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν σύμφωνα με οικονομικά χαρακτηριστικά όπως το ΑΕΠ, το ρυθμό μεγέθυνσης, το επίπεδο πληθωρισμού όπως επίσης και το νομοθετικό πλαίσιο της κάθε χώρας.

Ξένη Βιβλιογραφία

Adams, C.A. Weetman, P. Jones, E.A.E. and Gray, S.J. (1999). 'Reducing the burden of US GAAP reconciliations by foreign companies listed in the United States: the key question of materiality'. *European Accounting Review*, **8** (1):1-22.

Alexander D., Nobes C. (2007), *Financial Accounting. An international introduction*, third edition, Pearson Education

Armstrong, C., Barth, M. E., Jagonlizer, A., & Riedl, E. J. (2007). Market reaction to the adoption of IFRS in Europe. Available at SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=903429

Aisbitt S. (2006), "Assessing the Effect of the Transition to IFRS on Equity: The Case of the FTSE 100", *Accounting in Europe*, Vol.3, pp. 117-133.

Ashbaugh H., (2001), Non-US Firms' Accounting Standard Choices, *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. **20**, pp. 129–153.

Ball R., Kothari S.P., Robin A. (2000), "The effect of international institutional factors on properties of accounting earnings", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. **29**, No. 1, pp. 1–51.

Ball, R., Robin, A., & Sadka, G. (2008). Is financial reporting shaped by equity markets or by debt markets? An international study of timeliness and conservatism. *Review of Accounting Studies*, **13**(2/3), 168–205.

Ball R., Robin A., Wu J.S. (2003), "*Incentives versus standards: Properties of accounting in four East Asian countries*", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. **36**, pp. 235–270.

Ball, R., & Shivakumar, L. (2005). Earnings quality in UK private firms: Comparative loss recognition timeliness. *Journal of Accounting and Economics*, **39**(1), 83–128.

Barth, M., W. Landsman and M. Lang (2005), "International accounting standards and accounting quality", Working paper, Stanford University and University of North Carolina

Bartov, E., Gul, F., & Tsui, J. (2001). Discretionary accruals models and audit qualifications. *Journal of Accounting and Economics*, **30**, 421–452.

Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, **24**, 3–37.

Beckman J., Brandes C., Eierle B. (2007), "German reporting practices: An analysis of reconciliations from German Commercial Code to IFRS or US GAAP", *Advances in International Accounting*, Vol. **20**, pp. 253-294.

Bertoni, M. and De Rosa, B. (2006). 'Measuring balance sheet conservatism: empirical evidence from Italian first time adopters of IFRS'. Proceedings of the international conference Emerging Issues in International Accounting and Business, Padua, Italy, July 20-22 2006, 1:33-54.

Brown P., Tarca, A. (2005), "A commentary on issues relating to the enforcement of international financial reporting standards in the EU", *The European Accounting Review*, Vol. **14**, No. 1, pp. 181-212.

Buchholz R. (2001), *Internationale Rechnungslegung*, Bielefeld, Erich Schmidt Verlag.

Burgstahler, D., & Dichev, I. (1997). Earnings management to avoid earnings decreases and losses. *Journal of Accounting and Economics*, **24**, 99–126.

Burgstahler, D., Hail, L., & Leuz, C. (2006). The importance of reporting incentives: Earnings management in European private and public firms. *The Accounting Review*, **81**(5), 983–1016.

Bushee, B., & Miller, G. (2007). Investor relations, firm visibility, and investor following. Working Paper Available at: <http://ssrn.com/abstract=643223>

Bushman, R., & Piotroski, J. (2006). Financial reporting incentives for conservative accounting: The influence of legal and political institutions. *Journal of Accounting and Economics*, **42**(1/2), 107–148.

Cano-Rodríguez, M. (2010). Big auditors, private firms and accounting conservatism: Spanish evidence. *European Accounting Review*, **19**(1), 131–159

Callao S., Jarne J.I., Laínez J.A. (2007), "Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. **16**, pp. 148-178.

Christensen H.B., Lee E., Walker M. (2007), "Cross-sectional variation in the economic consequences of international accounting harmonization: the case of mandatory IFRS adoption in the UK", *The International Journal of Accounting*, Vol. **42**, pp. 341-79.

Cordazzo M. (2008), "The impact of IFRS on accounting practices: Evidences from Italian listed companies", working paper available at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1504862

Cordeiro R., Couto G., Silva F. (2007), "Measuring the Impact of International Financial Reporting Standards (IFRS) in Firm Reporting: The Case of Portugal", working paper, University of the Azores.

Coppens, L., & Peek, E. (2005). An analysis of earnings management by european private firms. *Journal of International Accounting Auditing and Taxation*, **14**(1), 1–17.

Cuijpers R., Buijink W. (2005), "Voluntary adoption of non-local GAAP in the European Union: A study of determinants and consequences", *The European Accounting Review*, Vol. **14**, No.3, pp. 487–524.

- Daske H., Hail L., Leuz C., Verdi R.S. (2008), "Mandatory IFRS reporting around the world: early evidence on the economic consequences", *Journal of Accounting Research*, Vol. **46**, No. 5, pp. 1085-1142.
- DeFond, M., & Subramanyam, K. (1998). Auditor changes and discretionary accruals. *Journal of Accounting & Economics*, **25**, 35–67.
- Delvaile P., Ebbers G., Saccon C. (2005), "International Financial Reporting Convergence: Evidence from three Continental European Countries", *Accounting in Europe*, Vol. **2**, pp. 137-164.
- Dumontier P., Raffournier B. (1998), "Why firms comply voluntarily with IAS: an empirical analysis with Swiss data", *Journal of International Financial Management and Accounting*, Vol. **9**, No. 3, pp. 216–245.
- El Gazzar S. M., Finn P. M., Jacob R. (1999), "An empirical investigation of multinational firms' compliance with International Accounting Standards", *The International Journal of Accounting*, Vol. **34**, No. 2, pp. 239–248.
- Ferrer C., Callao S., Jarne J.I., Láinez J.A. (2008), "The impact of IFRS on the European financial reporting", working paper presented at the 31st annual congress of European Accounting Association, Rotterdam, April.
- Fields, T., Lys, T., & Vincent, L. (2001). Empirical research on accounting choice. *Journal of Accounting and Economics*, **31**(1–3), 255–307.
- Gassen, J., & Sellhorn, T. (2006). Applying IFRS in Germany — determinants and consequences. *Bfup*, **58**(4), 365–386.
- Gray, S.J. (1980), "The impact of international accounting differences from a security-analysis perspective: Some European evidence", *Journal of Accounting Research*, Vol. **18**, No. 1, pp. 64-76.
- Guay, W., & Verrecchia, R. (2007). Conservative disclosure. Working Paper, University of Pennsylvania.
- Christensen, H. B., Lee, E., & Walker, M. (2007). Cross-sectional variation in the economic consequences of international accounting harmonization: the case of mandatory IFRS adoption in the UK. *The International Journal of Accounting*, **42**, 341–379.
- Grudnitsky, G., & Aubert, F. (2008). The impact and importance of mandatory adoption of International Financial Reporting Standards in Europe. Available at: [http:// papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1276338](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1276338)
- Haverty, J.L., (2006). 'Are IFRS and U.S. GAAP converging? Some evidence from People's Republic of China companies listed on the New York Stock Exchange'. *Journal of International Accounting Auditing and Taxation*. 15:48-71.

Healy, P., Hutton, A., & Palepu, K. (1999, Fall). Stock price performance and intermediation changes surrounding sustained increases in disclosure. *Contemporary accounting research* (pp. 485–520).

Hope, O. K., Jin, J., & Kang, T. (2006). Empirical evidence on jurisdictions that adopt IFRS. *Journal of International Accounting Research*, **5**(2), 1–20.

Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2008). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment? Available at. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1264101

Horton J., Serafeim G. (2006), “Market response to and the value relevance of reconciliation adjustments from UK GAAP to IFRS GAAP: first evidence from the UK”, available at <http://ssrn.com/abstract/923582>.

Hung M., Subramanyam K.R. (2004), “Financial statements effects of adopting International Accounting Standards: The case of Germany”, working paper, University of Southern Carolina.

Iatridis, G. (2010). International financial reporting standards and the quality of financial statement information. *International review of financial analysis*, **19**, 193-204

Iatridis, G. (2011). Accounting disclosures, accounting quality and conditional and unconditional conservatism. *International review of financial analysis*, **20**, 88-102

Jaggi, B. and P. Low, 2000. Impact of culture, market forces, and legal system on financial disclosures. *The International Journal of Accounting* **35** (4), 495-519.

Jones, J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of Accounting Research*, **29**(2), 193–228.

Jermakowicz E.K. (2004), “Effects of Adoption of International Financial Reporting Standards in Belgium: The Evidence from BEL-20 companies”, *Accounting in Europe*, Vol.1, pp. 121-131.

Kothari, S., Leone, A., & Wasley, C. (2004). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of Accounting & Economics*, **39**, 163–197.

KPMG (2000), *Global financial accounting IAS or US GAAP? European Survey*, London.

Lambert, R. (2001). Contracting theory and accounting. *Journal of Accounting and Economics*, **32**(1–3), 3–87.

La Porta, R., F. Lopez-de-Silanes, and A. Schleifer, 2002. Government ownership of banks. *Journal of Finance* **57** (1), 265-301.

Lang, M., Lins, K., & Miller, D. (2003). ADRs, analysts and accuracy. *Journal of Accounting Research*, **41**, 317–345.

Lang, M., Raedy, J., & Wilson, W. (2005). Earnings management and cross listing: Are

reconciled earnings comparable to US earnings? Working paper, University of North Carolina.

Larson R.K., Street D.L. (2004), "Large accounting firms' survey reveals emergence of "two standard" system in the European Union", *Advances in International Accounting*, Vol. 17, pp. 1–29.

Levitt, A. (1998). The importance of high quality accounting standards. *Accounting Horizons*, 12, 79–82.

Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki, P. (2003). Earnings management and investor protection: An international comparison. *Journal of Financial Economics*, 69(3), 505–528.

Leuz C., Verrecchia R.E. (2001), "The Economic Consequences of Increased Disclosure", *Journal of Accounting Research*, Vol. 38, pp. 91–124.

Lopes, P.T. and Viana, R.C., (2007). 'The transition to IFRS: disclosures by Portuguese listed companies'. Working paper, presented at the European Accounting Association's conference, Lisbon, Portugal, May 2007, pp 1-21.

Murphy A. B. (1999), "Firm characteristics of Swiss companies that utilize International Accounting Standards", *The International Journal of Accounting*, Vol. 35, No. 1, pp. 121–131.

Nair, R., & Frank, W. (1980). The Impact of disclosure and measurement practices on international accounting classifications. *The Accounting Review*, 55(3), 426–450.

Nobes C. (1998), "Towards a General Model of the Reasons for International Differences in Financial Reporting", *Abacus*, Vol. 34, No. 2, pp. 162-187.

Nobes C., Parker R. (2006), *Comparative international accounting*, ninth edition, Harlow, Prentice Hall.

O'Connell V., Sullivan K. (2008), "The Impact of Mandatory Conversion to IFRS on the Net Income of FTS Eurofirst 80 Firms", *The Journal of Applied Research in Accounting and Finance*, Vol. 3, pp. 17-26.

Qiang, X. (2007). The effects of contracting, litigation, regulation, and Tax costs on conditional and unconditional conservatism: Cross-sectional evidence at the firm level. *The Accounting Review*, 82(3), 759–796.

Shipper, K. (2005), "The introduction to International Accounting Standards in Europe: Implications for international convergence", *The European Accounting Review*, Vol. 14, No. 1, pp. 101-126.

Shleifer, A., and R. Vishny, 1994. Politicians and firms. *Quarterly Journal of Economics* (109) (4), 995-1025.

Street D.L, Larson R.K. (2004), “Convergence with IFRS in an expanding Europe: progress and obstacles identified by large accounting firms’ survey”, *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, Vol. **13**, pp. 89-119.

Tarca A. (2004), “International convergence of accounting practices: Choosing between IAS and US GAAP”, *Journal of International Financial Management and Accounting*, Vol. **15**, pp. 60-91.

Tendeloo, B., & Vanstraelen, A. (2005). Earnings management under German GAAP versus IFRS. *European Accounting Review*, **14**(1), 155–180.

Tsalavoutas and L.Evans: Comparing international financial reporting standards (IFRS) and Greek GAAP: Financial statements effects. Available at: <http://www2.lse.ac.uk/europeanInstitute/research/hellenicObservatory/pdf/>

Van der Meulen, S., Gaeremynck, A., & Willekens, M. (2007). Attribute differences between US GAAP and IFRS earnings: an exploratory study. *The International Journal of Accounting*, **42**, 123–142.

Van Tendeloo, B. and Vanstraelen, A. (2005), “Earnings management under German GAAP and IFRS”, *The European Accounting Review*, Vol. **14**, No. 1, pp. 155-180.

Watts, R. (2003). Conservatism in accounting, part I: Explanations and implications. *Accounting Horizons*, **17**, 207–221.

Watts, R. (2006). What Has the invisible hand achieved? *Accounting and Business Research*, **36**, 51–62.

Weißberger B.E., Stahl A.B., Vorstius S. (2004), “*Changing from German GAAP to IFRS or US GAAP: a survey of German companies*”, *Accounting in Europe*, Vol. **1**, pp. 169-89.

Weetman, P. and Gray, S.J., (1990). ‘*International financial analysis and comparative corporate performance: the impact of UK versus US accounting principles on earnings*’. *Journal of International Financial Management and Accounting*, **2**(2&3):111-130.

Whittington, M. (2000). ‘Problems in comparing financial performance across international boundaries: A case study approach’. *International Journal of Accounting*, **35**(3):399-413.

Ελληνική βιβλιογραφία

Αληφαντής, Γ. Σ. (2006), «Τα Λογιστικά Βιβλία Επιχειρήσεων που εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», *Η Ναυτεμπορική*, σελίδα 50, Αθήνα

Ιατρίδης Γ. (2004) Διεθνή λογιστικά πρότυπα, εφαρμογή, δυσχέρειες και χρησιμότητα. *Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών*, Vol. 39, pp, 84-95

Ιατρίδης Γ. (2007) Επιλογή λογιστικών πολιτικών, καιροσκοπισμός και ΔΛΠ. *Λογιστής*, 629, pp. 1370-1379

Πρωτοψάλτης, Ν. Γ. (2004), «Γνωστοποιήσεις κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», *Εκδόσεις Καύκας*, Α' Έκδοση, Αθήνα

Πρωτοψάλτης, Ν. Γ. (2004), «Καταχωρήσεις και Αποτιμήσεις κατά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», *Εκδόσεις Καύκας*, Α' Έκδοση, Αθήνα

Πρωτοψάλτης, Ν. Γ. και Βρουστούρης Π. Κ. (2002), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα & Διερμηνείες», *Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε. – Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών*, Αθήνα

Σακέλλης, Ε. Ι. (2002), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Ανάλυση και Εφαρμογή Συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την Εμπορική και Φορολογική Νομοθεσία», *Εκδόσεις Ε. Σακέλλη*, Τόμος Α', Αθήνα

Σταματόπουλος, Δ. Π. και Καραβοκύρης Α. (2005), «Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων: Διατάξεις και Ερμηνεία», *Εκδόσεις ELFORIN (Φορολογικό Ινστιτούτο)*, Δ' Έκδοση, Τόμος Γ', Αθήνα

Χάλκος Γ. (2006). *Οικονομετρία: Θεωρία και Πράξη*. Εκδόσεις Γκιούρδας Β., Αθήνα.

Χάλκος Γ. (2000). *Στατιστική: Θεωρία, εφαρμογές & χρήση στατιστικών προγραμμάτων σε Η/Υ*. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

Grant Thornton (2006), «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS)», Β' Έκδοση (συμπληρωμένη), Αθήνα

Παράρτημα

Πίνακας Α1: Υπόδειγμα logit στο evIEWS

Dependent Variable: FA
 Method: ML - Binary Logit (Quadratic hill climbing)
 Date: 06/05/11 Time: 00:42
 Sample (adjusted): 35 609
 Included observations: 58 after adjustments
 Convergence achieved after 5 iterations
 Covariance matrix computed using second derivatives

	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	-9.891151	3.404670	-2.905172	0.0037
LNA	0.586788	0.276908	2.119073	0.0341
RE	-21.90288	10.82189	-2.023942	0.0430
IC	-0.431982	0.131410	-3.287288	0.0010
ROA	505.4307	155.6759	3.246685	0.0012
G	97.35709	41.15623	2.365549	0.0180
ECN	-2.410779	1.410991	-1.708572	0.0875
<hr/>				
McFadden R-squared	0.430918	Mean dependent var		0.310345
S.D. dependent var	0.466675	S.E. of regression		0.352476
Akaike info criterion	0.946332	Sum squared resid		6.336204
Schwarz criterion	1.195006	Log likelihood		-20.44362
Hannan-Quinn criter.	1.043195	Restr. log likelihood		-35.92382
LR statistic	30.96041	Avg. log likelihood		-0.352476
Prob(LR statistic)	0.000026			
<hr/>				
Obs with Dep=0	40	Total obs		58
Obs with Dep=1	18			

Πίνακας Α2: test Hosmer- Lemeshow για καλή προσαρμογή του υποδείγματος

Goodness-of-Fit Evaluation for Binary Specification
 Andrews and Hosmer-Lemeshow
 Tests

Equation: EQ01

Date: 06/05/11 Time: 01:08

Grouping based upon predicted risk (randomize ties)

	Quantile of Risk		Dep=0		Dep=1		Total Obs	H-L Value
	Low	High	Actual	Expect	Actual	Expect		
1	3.E-05	0.0229	5	4.95232	0	0.04768	5	0.04814
2	0.0274	0.0440	6	5.77687	0	0.22313	6	0.23175
3	0.0442	0.0605	5	5.69829	1	0.30171	6	1.70171
4	0.0639	0.0857	6	5.55357	0	0.44643	6	0.48232
5	0.0858	0.0995	5	5.44614	1	0.55386	6	0.39591
6	0.1094	0.2935	2	3.90754	3	1.09246	5	4.26197
7	0.3080	0.3762	6	3.98452	0	2.01548	6	3.03496
8	0.4318	0.6036	4	2.96410	2	3.03590	6	0.71549
9	0.6527	0.8328	1	1.39885	5	4.60115	6	0.14830

10	0.8454	1.0000	0	0.31779	6	5.68221	6	0.33557
Total			40	40.0000	18	18.0000	58	11.3561
H-L Statistic		11.3561	Prob. Chi-Sq(8)		0.1823			
Andrews Statistic		32.6270	Prob. Chi-Sq(10)		0.0003			

Πίνακας Α3: Υπόδειγμα logit στο enviews

Dependent Variable: FA

Method: ML - Binary Logit (Quadratic hill climbing)

Date: 05/22/11 Time: 16:52

Sample (adjusted): 24 1336

Included observations: 82 after adjustments

Convergence achieved after 6 iterations

Covariance matrix computed using second derivatives

	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	-0.174261	0.510204	-0.341551	0.7327
ROA	52.86922	18.49489	-2.858586	0.0043
ECN	-2.858722	0.991560	-2.883057	0.0039
DCN	5.135521	1.632255	3.146273	0.0017
OCF	25.08373	9.268240	2.706417	0.0068
IC	0.017964	0.013388	1.841775	0.1797
McFadden R-squared	0.419493	Mean dependent var	0.219512	
S.D. dependent var	0.416463	S.E. of regression	0.326440	
Akaike info criterion	0.757371	Sum squared resid	8.098772	
Schwarz criterion	0.933473	Log likelihood	-25.05223	
Hannan-Quinn criter.	0.828074	Restr. log likelihood	-43.15577	
LR statistic	36.20708	Avg. log likelihood	-0.305515	
Prob(LR statistic)	0.000001			
Obs with Dep=0	64	Total obs	82	
Obs with Dep=1	18			

Πίνακας Α4: test Hosmer- Lemeshow για καλή προσαρμογή του υποδείγματος

Goodness-of-Fit Evaluation for Binary Specification

Andrews and Hosmer-Lemeshow

Tests

Equation: EQ01

Date: 06/05/11 Time: 01:06

Grouping based upon predicted risk (randomize ties)

	Quantile of Risk		Dep=0		Dep=1		Total Obs	H-L Value
	Low	High	Actual	Expect	Actual	Expect		
1	1.E-10	0.0120	8	7.95835	0	0.04165	8	0.04187
2	0.0144	0.0221	8	7.86397	0	0.13603	8	0.13839

3	0.0239	0.0282	8	7.79221	0	0.20779	8	0.21334
4	0.0289	0.0324	8	7.76123	0	0.23877	8	0.24612
5	0.0343	0.0745	8	8.61565	1	0.38435	9	1.03016
6	0.0924	0.1717	5	6.87056	3	1.12944	8	3.60726
7	0.2042	0.2755	6	6.08812	2	1.91188	8	0.00534
8	0.2835	0.3544	6	5.44509	2	2.55491	8	0.17707
9	0.3669	0.5469	7	4.62762	1	3.37238	8	2.88512
10	0.7002	0.9903	0	0.97722	9	8.02278	9	1.09624
Total			64	64.0000	18	18.0000	82	9.44091
H-L Statistic			9.4409	Prob. Chi-Sq(8)		0.3065		
Andrews Statistic			41.4127	Prob. Chi-Sq(10)		0.0000		

Πίνακας Α5: Αρχικό υπόδειγμα απλής γραμμικής παλινδρόμησης στο enviews

Dependent Variable: DAC

Method: Least Squares

Date: 06/05/11 Time: 20:01

Sample: 1 612

Included observations: 581

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.012600	0.078128	-0.161269	0.8719
FA	0.148629	0.100200	1.483319	0.1385
LNA	-0.003940	0.010748	-0.366586	0.7141
ROA	0.796460	0.025851	30.80985	0.0000
FA*ROA	-0.940507	0.094091	-9.995697	0.0000
FA*LNA	-0.006752	0.014344	-0.470715	0.6380
R-squared	0.650689	Mean dependent var	1.62E-18	
Adjusted R-squared	0.647651	S.D. dependent var	0.752678	
S.E. of regression	0.446782	Akaike info criterion	1.236781	
Sum squared resid	114.7781	Schwarz criterion	1.281856	
Log likelihood	-353.2848	Hannan-Quinn criter.	1.254353	
F-statistic	214.2192	Durbin-Watson stat	2.022371	
Prob(F-statistic)	0.000000			

Πίνακας Α6: Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας White

Heteroskedasticity Test: White

F-statistic	151.4240	Prob. F(11,569)	0.0000
Obs*R-squared	433.0632	Prob. Chi-Square(11)	0.0000
Scaled explained SS	20247.94	Prob. Chi-Square(11)	0.0000

Πίνακας Α7: Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας Gleiser

Heteroskedasticity Test: Glejser

F-statistic	100.6935	Prob. F(5,575)	0.0000
Obs*R-squared	271.2317	Prob. Chi-Square(5)	0.0000
Scaled explained SS	581.7304	Prob. Chi-Square(5)	0.0000

Πίνακας Α8: Υπόδειγμα διορθωμένο από ετεροσκεδαστικότητα

Dependent Variable: DAC

Method: Least Squares

Date: 06/05/11 Time: 20:03

Sample: 1 612

Included observations: 581

Weighting series: 1/LNA

White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-2.202717	0.054792	-40.20123	0.0000
FA	1.514898	0.357128	4.241895	0.0000
LNA	0.509585	0.068861	7.400226	0.0000
ROA	0.064054	0.225165	0.284474	0.7761
FA*ROA	-2.398356	0.592777	-4.045967	0.0001
FA*LNA	-0.371814	0.095326	-3.900448	0.0001

Weighted Statistics

R-squared	0.747302	Mean dependent var	1.474298
Adjusted R-squared	0.745104	S.D. dependent var	23.27620
S.E. of regression	4.690240	Akaike info criterion	5.939118
Sum squared resid	12649.05	Schwarz criterion	5.984193
Log likelihood	-1719.314	Hannan-Quinn criter.	5.956690
F-statistic	340.0882	Durbin-Watson stat	1.882974
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics

R-squared	-2.047672	Mean dependent var	1.62E-18
Adjusted R-squared	-2.074173	S.D. dependent var	0.752678
S.E. of regression	1.319694	Sum squared resid	1001.416
Durbin-Watson stat	1.645572		

Πίνακας Α9: Αρχικό υπόδειγμα απλής γραμμικής παλινδρόμησης στο eniews

Dependent Variable: DAC

Method: Least Squares

Date: 06/05/11 Time: 20:47

Sample: 1 1344

Included observations: 1243

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.144389	0.022869	6.313684	0.0000
FA	0.092952	0.039929	2.327942	0.0201
OCF	-0.001141	0.000668	-1.708200	0.0879
LNA	-0.026613	0.003529	-7.541795	0.0000
FA*OCF	0.362728	0.043804	8.280624	0.0000
FA*LNA	-0.004623	0.006098	-0.758037	0.4486
R-squared	0.119486	Mean dependent var		0.005744
Adjusted R-squared	0.115927	S.D. dependent var		0.245086
S.E. of regression	0.230443	Akaike info criterion		-0.092812
Sum squared resid	65.68957	Schwarz criterion		-0.068072
Log likelihood	63.68250	Hannan-Quinn criter.		-0.083509
F-statistic	33.57219	Durbin-Watson stat		1.902588
Prob(F-statistic)	0.000000			

Πίνακας A10: Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας White

Heteroskedasticity Test: White

F-statistic	60.99920	Prob. F(11,1231)	0.0000
Obs*R-squared	438.5099	Prob. Chi-Square(11)	0.0000
Scaled explained SS	1212.005	Prob. Chi-Square(11)	0.0000

Πίνακας A11: Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας Gleiser

Heteroskedasticity Test: Glejser

F-statistic	40.60400	Prob. F(5,1237)	0.0000
Obs*R-squared	175.2433	Prob. Chi-Square(5)	0.0000
Scaled explained SS	225.3450	Prob. Chi-Square(5)	0.0000

Πίνακας A12: Υπόδειγμα διορθωμένο από ετεροσκεδαστικότητα

Dependent Variable: DAC

Method: Least Squares

Date: 06/05/11 Time: 20:46

Sample: 1 1344

Included observations: 1243

Weighting series: 1/LNA

White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.224201	0.120276	-1.864051	0.0626
FA	2.230514	0.225651	9.884782	0.0000
OCF	0.001378	0.001238	1.112680	0.2661

LNA	0.041672	0.022263	1.871831	0.0615
FA*OCF	1.152300	0.047478	24.27027	0.0000
FA*LNA	-0.405700	0.041855	-9.692890	0.0000

Weighted Statistics

R-squared	0.951793	Mean dependent var	0.122797
Adjusted R-squared	0.951598	S.D. dependent var	3.205026
S.E. of regression	0.675202	Akaike info criterion	2.057204
Sum squared resid	563.9447	Schwarz criterion	2.081944
Log likelihood	-1272.552	Hannan-Quinn criter.	2.066507
F-statistic	4884.638	Durbin-Watson stat	2.066450
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics

R-squared	-3.812325	Mean dependent var	0.005744
Adjusted R-squared	-3.831777	S.D. dependent var	0.245086
S.E. of regression	0.538732	Sum squared resid	359.0170
Durbin-Watson stat	1.600293		

Πίνακας Α13: Υπόδειγμα logit στο evIEWS

Dependent Variable: FA

Method: ML - Binary Logit (Quadratic hill climbing)

Date: 06/05/11 Time: 15:22

Sample: 1 612

Included observations: 577

Convergence achieved after 5 iterations

Covariance matrix computed using second derivatives

	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	0.973494	0.127780	7.618523	0.0000
SP	-1.251394	0.228151	-5.484936	0.0000
ROA	0.588429	0.332873	1.767725	0.0771
G	3.308910	1.494473	2.214098	0.0268
LL	1.253604	0.617079	2.031512	0.0402

McFadden R-squared	0.079320	Mean dependent var	0.705373
S.D. dependent var	0.456271	S.E. of regression	0.433771
Akaike info criterion	1.133643	Sum squared resid	107.6260
Schwarz criterion	1.171406	Log likelihood	-322.0561
Hannan-Quinn criter.	1.148369	Restr. log likelihood	-349.8023
LR statistic	55.49242	Avg. log likelihood	-0.558156
Prob(LR statistic)	0.000000		

Obs with Dep=0	170	Total obs	577
Obs with Dep=1	407		

Πίνακας A14: Πίνακας A13: Υπόδειγμα logit στο eniews

Dependent Variable: FA
 Method: ML - Binary Logit (Quadratic hill climbing)
 Date: 06/05/11 Time: 15:36
 Sample: 1 1344
 Included observations: 1211
 Convergence achieved after 5 iterations
 Covariance matrix computed using second derivatives

	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	-1.386777	0.195866	-7.080225	0.0000
SP	-0.744893	0.186666	-3.990508	0.0001
LL	1.328224	0.320548	4.143601	0.0000
MVBV	0.018572	0.004568	4.065951	0.0000
LNA	0.106463	0.029592	3.597688	0.0003
McFadden R-squared	0.056421	Mean dependent var		0.333609
S.D. dependent var	0.471697	S.E. of regression		0.455220
Akaike info criterion	1.209820	Sum squared resid		249.9132
Schwarz criterion	1.230873	Log likelihood		-727.5458
Hannan-Quinn criter.	1.217747	Restr. log likelihood		-771.0495
LR statistic	87.00735	Avg. log likelihood		-0.600781
Prob(LR statistic)	0.000000			
Obs with Dep=0	807	Total obs		1211
Obs with Dep=1	404			

Πίνακας A15: Αρχικό υπόδειγμα απλής γραμμικής παλινδρόμησης στο eniews

Dependent Variable: RANKUC
 Method: Least Squares
 Date: 06/06/11 Time: 13:14
 Sample: 1 306
 Included observations: 295

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.106202	0.017935	-5.921420	0.0000
AQP	0.030044	0.018675	1.608778	0.1087
A	0.012803	0.002216	5.778938	0.0000
R-squared	0.108677	Mean dependent var		-0.011060
Adjusted R-squared	0.102572	S.D. dependent var		0.109098
S.E. of regression	0.103351	Akaike info criterion		-1.691245
Sum squared resid	3.119005	Schwarz criterion		-1.653751
Log likelihood	252.4587	Hannan-Quinn criter.		-1.676232
F-statistic	17.80136	Durbin-Watson stat		1.992082
Prob(F-statistic)	0.000000			

Πίνακας A16: Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας White

Heteroskedasticity Test: White

F-statistic	7.053146	Prob. F(4,290)	0.0000
Obs*R-squared	26.15457	Prob. Chi-Square(4)	0.0000
Scaled explained SS	1077.238	Prob. Chi-Square(4)	0.0000

Πίνακας A17: Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας Glejser

Heteroskedasticity Test: Glejser

F-statistic	17.45595	Prob. F(1,293)	0.0000
Obs*R-squared	16.58691	Prob. Chi-Square(1)	0.0000
Scaled explained SS	36.53821	Prob. Chi-Square(1)	0.0000

Πίνακας A18: Υπόδειγμα διορθωμένο από ετεροσκεδαστικότητα

Dependent Variable: RANKUC

Method: Least Squares

Date: 06/06/11 Time: 13:14

Sample: 1 306

Included observations: 295

Weighting series: 1/A

White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.040920	0.001195	-34.23110	0.0000
AQP	-0.397178	0.119542	-3.322486	0.0010
A	0.043118	0.011401	3.781948	0.0002

Weighted Statistics

R-squared	0.339843	Mean dependent var	-0.011497
Adjusted R-squared	0.335322	S.D. dependent var	1.340712
S.E. of regression	0.770303	Akaike info criterion	2.326051
Sum squared resid	173.2629	Schwarz criterion	2.363546
Log likelihood	-340.0925	Hannan-Quinn criter.	2.341065
F-statistic	75.15961	Durbin-Watson stat	1.980214
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics

R-squared	-2.238195	Mean dependent var	-0.011060
Adjusted R-squared	-2.260374	S.D. dependent var	0.109098
S.E. of regression	0.196993	Sum squared resid	11.33140
Durbin-Watson stat	1.782640		

Πίνακας A19 Αρχικό υπόδειγμα απλής γραμμικής παλινδρόμησης στο enviews

Dependent Variable: RANKCC

Method: Least Squares

Date: 06/06/11 Time: 13:17

Sample: 1 306

Included observations: 295

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.068777	0.029600	2.323537	0.0208
A	-0.002089	0.004322	-0.483221	0.6293
RANKUC	3.515461	0.107813	32.60690	0.0000
R-squared	0.800478	Mean dependent var		0.016838
Adjusted R-squared	0.799112	S.D. dependent var		0.426697
S.E. of regression	0.191248	Akaike info criterion		-0.460374
Sum squared resid	10.68013	Schwarz criterion		-0.422879
Log likelihood	70.90518	Hannan-Quinn criter.		-0.445360
F-statistic	585.7496	Durbin-Watson stat		2.081699
Prob(F-statistic)	0.000000			

Πίνακας A20 Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας White

Heteroskedasticity Test: White

F-statistic	70.96298	Prob. F(5,289)	0.0000
Obs*R-squared	162.5784	Prob. Chi-Square(5)	0.0000
Scaled explained SS	7230.637	Prob. Chi-Square(5)	0.0000

Πίνακας A21 Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας Glejser

Heteroskedasticity Test: Glejser

F-statistic	214.5833	Prob. F(2,292)	0.0000
Obs*R-squared	175.5546	Prob. Chi-Square(2)	0.0000
Scaled explained SS	442.8098	Prob. Chi-Square(2)	0.0000

Πίνακας A22 Υπόδειγμα διορθωμένο από ετεροσκεδαστικότητα

Dependent Variable: RANKCC

Method: Least Squares

Date: 06/06/11 Time: 13:19

Sample: 1 306

Included observations: 295

Weighting series: 1/A

White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
--	-------------	------------	-------------	-------

C	-0.094289	0.052405	-1.799242	0.0730
A	0.039264	0.011362	3.455857	0.0006
RANKUC	2.059027	1.262353	1.631103	0.1039

Weighted Statistics

R-squared	0.495275	Mean dependent var	0.322611
Adjusted R-squared	0.491818	S.D. dependent var	4.894597
S.E. of regression	2.035442	Akaike info criterion	4.269420
Sum squared resid	1209.763	Schwarz criterion	4.306915
Log likelihood	-626.7395	Hannan-Quinn criter.	4.284434
F-statistic	143.2665	Durbin-Watson stat	2.091626
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics

R-squared	0.585993	Mean dependent var	0.016838
Adjusted R-squared	0.583157	S.D. dependent var	0.426697
S.E. of regression	0.275490	Sum squared resid	22.16123
Durbin-Watson stat	1.681749		

Πίνακας A23: Αρχικό υπόδειγμα απλής γραμμικής παλινδρόμησης στο eniews

Dependent Variable: RANKUC

Method: Least Squares

Date: 06/06/11 Time: 14:11

Sample: 1 672

Included observations: 636

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.221633	0.160773	1.378544	0.1685
AQP	-0.442880	0.369389	-1.198950	0.2310
A	-0.014433	0.023806	-0.606304	0.5445
TLSFU	-0.001633	0.010172	-0.160568	0.8725

R-squared	0.002910	Mean dependent var	0.084888
Adjusted R-squared	-0.001823	S.D. dependent var	1.407970
S.E. of regression	1.409253	Akaike info criterion	3.530267
Sum squared resid	1255.149	Schwarz criterion	3.558287
Log likelihood	-1118.625	Hannan-Quinn criter.	3.541146
F-statistic	0.614783	Durbin-Watson stat	1.184154
Prob(F-statistic)	0.605597		

Πίνακας A24 Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας White

Heteroskedasticity Test: White

F-statistic	0.313078	Prob. F(8,627)	0.9612
Obs*R-squared	2.530468	Prob. Chi-Square(8)	0.9603
Scaled explained SS	557.3453	Prob. Chi-Square(8)	0.0000

Πίνακας A25 Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας Glejser

Heteroskedasticity Test: Glejser

F-statistic	2.046397	Prob. F(3,632)	0.1062
Obs*R-squared	6.118611	Prob. Chi-Square(3)	0.1060
Scaled explained SS	16.36125	Prob. Chi-Square(3)	0.0010

Πίνακας A26: Αρχικό υπόδειγμα απλής γραμμικής παλινδρόμησης στο eniews

Dependent Variable: RANKCC

Method: Least Squares

Date: 06/06/11 Time: 14:19

Sample: 1 672

Included observations: 636

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.056416	0.016148	-3.493691	0.0005
A	0.006821	0.002394	2.848989	0.0045
RANKUC	-0.000394	0.004000	-0.098544	0.9215
AQP	0.042061	0.037097	1.133809	0.2573
R-squared	0.014967	Mean dependent var		-0.010134
Adjusted R-squared	0.010291	S.D. dependent var		0.142438
S.E. of regression	0.141703	Akaike info criterion		-1.063898
Sum squared resid	12.69038	Schwarz criterion		-1.035878
Log likelihood	342.3197	Hannan-Quinn criter.		-1.053019
F-statistic	3.200854	Durbin-Watson stat		2.001732
Prob(F-statistic)	0.022932			

Πίνακας A27 Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας White

Heteroskedasticity Test: White

F-statistic	2.211300	Prob. F(8,627)	0.0251
Obs*R-squared	17.45193	Prob. Chi-Square(8)	0.0257
Scaled explained SS	3796.197	Prob. Chi-Square(8)	0.0000

Πίνακας A28 Έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας Gleiser

Heteroskedasticity Test: Glejser

F-statistic	5.694145	Prob. F(3,632)	0.0008
Obs*R-squared	16.73813	Prob. Chi-Square(3)	0.0008
Scaled explained SS	44.21502	Prob. Chi-Square(3)	0.0000

Πίνακας A29 Υπόδειγμα διορθωμένο από ετεροσκεδαστικότητα

Dependent Variable: RANKCC

Method: Least Squares

Date: 06/06/11 Time: 14:18

Sample: 1 672

Included observations: 636

Weighting series: 1/RANKUC

White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance

	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.101330	0.021169	-4.786744	0.0000
A	0.013128	0.002744	4.784133	0.0000
RANKUC	0.811075	0.495223	1.637796	0.1020
AQP	0.070944	0.017798	3.986091	0.0001

Weighted Statistics

R-squared	0.589596	Mean dependent var	-0.000472
Adjusted R-squared	0.587648	S.D. dependent var	0.243030
S.E. of regression	0.153301	Akaike info criterion	-0.906562
Sum squared resid	14.85269	Schwarz criterion	-0.878542
Log likelihood	292.2866	Hannan-Quinn criter.	-0.895683
F-statistic	302.6483	Durbin-Watson stat	1.954827
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics

R-squared	0.404589	Mean dependent var	-0.010134
Adjusted R-squared	-64.795433	S.D. dependent var	0.142438
S.E. of regression	1.155375	Sum squared resid	843.6510
Durbin-Watson stat	0.940529		

Χριστοδωρο Παπαγιωάννη Ι.

"Αξιολόγηση της μετέλευσης
από τα αλκοολικά ποτά"

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Πρόεδρος του Δ.Π.Π. Δ.Ι.Ε.Σ.

ΤΙΤΛΟΣ

Ετήσιος έκθεση για

ΛΗΞΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

30-9-11

27/12/11

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τηλ.: 24210 06300

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000106286